

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ
ORTAK YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

İLKOKUL VELİLERİNİN ÖZEL OKUL TERCİHLERİNE
ETKİ EDEN FAKTÖRLERİN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ahmet PULAT

İstanbul
Nisan, 2019

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ
ORTAK YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

İLKOKUL VELİLERİNİN ÖZEL OKUL TERCİHLERİNE
ETKİ EDEN FAKTÖRLERİN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ahmet PULAT

Tez Danışmanı

Dr. Öğretim Üyesi Kamil Arif KIRKIÇ

İstanbul

Nisan, 2019

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne,

Marmara Üniversitesi ile İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Arasında Eğitim Yönetimi ve Denetimi Alanında Ortak Lisansüstü Program Açılmasına İlişkin protokol kapsamında açılan yüksek lisans programında hazırlanan bu çalışma jürimiz tarafından Eğitim Bilimleri Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan Dr. Öğr. Üyesi Kamil Arif KIRKIÇ (Danışman)

Üye Dr. Öğr. Üyesi Esra TÖRE

Üye Dr. Öğr. Üyesi Ahmet AVCI

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Prof. Dr. Ömer ÇAHA

Enstitü Müdürü V.

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ

Yüksek lisans tezi olarak hazırladığım "**İlkokul Velilerinin Özel Okul Tercihlerine Etki Eden Faktörlerin İncelenmesi**" adlı çalışmanın öneri aşamasından sonuçlandırıldığı aşamaya kadar geçen süreçte bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle uyduğumu, tez içindeki tüm bilgileri bilimsel ahlak ve gelenek çerçevesinde elde ettiğimi, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığımı, bu çalışmamda doğrudan veya dolaylı olarak yaptığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu beyan ederim.

Nisan, 2019

Ahmet PULAT

ÖZET

İLKOKUL VELİLERİNİN ÖZEL OKUL TERCİHLERİNE ETKİ EDEN FAKTÖRLERİN İNCELENMESİ

Ahmet PULAT

Yüksek Lisans, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı
Tez Danışmanı: Dr. Öğretim Üyesi Kamil Arif KIRKIÇ
Nisan, 2019, 89+ xv Sayfa

Bu araştırma, ilkokul sürecinde velilerin özel okul tercihlerine etki eden faktörleri tespit etmeyi amaçlamıştır. Tarama modeline göre hazırlanan bu araştırmada aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Özel ilkokulu tercih etme süreçleri ile ilgili özel amaçlar:
  - 1.1. Velilerin özel okul değiştirmelerinin başlıca sebepleri nelerdir?
  - 1.2. Velilerin özel okul tercihini belirleyici en düşük etkiye sahip ölçüt nedir?
  - 1.3. Velilerin özel okul tercih sürecinde dikkate alınan başlıca ölçütler nelerdir?
  - 1.4. Velilerin özel okul tercihini belirleyici en etkili ölçüt nedir?
2. Farklı özelliklere sahip velilerin özel okul seçme ölçütleri farklılaşmakta mıdır?
  - 2.1. Anketi dolduran kişinin öğrenciye yakınlığına göre özel okul tercih ölçütleri farklılaşmakta mıdır?
  - 2.2. Anketi dolduran kişinin yaşına göre özel okul seçim ölçütleri farklılaşmakta mıdır?
  - 2.3. Anketi dolduran kişinin eğitim durumlarına göre özel okul ölçütleri farklılaşmakta mıdır?
  - 2.4. Ailenin aylık ortalama gelir düzeylerine göre özel okul ölçütleri farklılaşmakta mıdır?

Araştırmanın evreni 2017–2018 eğitim-öğretim yılı İstanbul’da Anadolu yakasındaki özel okullarda öğrenim görmekte olan öğrenci velileridir. Araştırmanın örneklemini, İstanbul ili Anadolu Yakasındaki Üsküdar, Ümraniye ve Kadıköy ilçelerinde bulunan

özel ilkököl velileri seçkisiz örnekleme yöntemi ile seçilmiş 205 veliden oluşmaktadır. Araştırmaya katılanlara kişisel bilgi formu ve 41 maddelik anket uygulanmıştır.

Velilerin, özel okul tercihinine etki eden boyutlar incelendiğinde, velilerin tercihinin en çok etkileyen özel okulun sahip olduğu yönetim ve akademik kadro özellikleri olmuştur. Tercih etme sebeplerini etkileyen faktörler yüksekten düşüğe doğru şöyle sıralanmaktadır: Okulun fiziki şartları, ekonomik kaynaklar, iletişim süreçleri, sanatsal, sportif, sosyal ve kültürel faaliyetler, eğitim öğretim faaliyetleridir.

Araştırmaya katılan velilerin özel okul değiştirme sebeplerinin başlıca nedeni olarak, okul çalışanları ile yaşanan iletişim problemleri olmuştur. Okul değiştirmede ortaya çıkan ikinci sebep ise okulun akademik olarak yetersizliği olmuştur. Okul değiştirmeyi gerekli kılan üçüncü sebep ise, okul ve veli kültürünün birbirine uymaması olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Özel Okul, Veli, İlkokul, Veli Tercih Tutumları

ABSTRACT

THE STUDY OF INFLUENCING FACTORS ON PARENTS' PRIVATE SCHOOL PREFERENCES

Ahmet PULAT

Post-Graduate, Department of Educational Sciences
Thesis Advisor: Assistant Professor Kamil Arif KIRKIÇ
April, 2019, 89 + xv Sayfa

The purpose of this research is to identify the factors which influence the private school preferences of parents. The research was conducted using survey method and aimed at answering the following questions:

1. Goals related with private school decision-making processes?
  - 1.1. What are the main reasons for switching private schools?
  - 1.2. What is the least influential criterion when choosing a private school?
  - 1.3. What are the main criteria taken into consideration during decision-making processes?
  - 1.4. What is the most influential criterion when choosing a private school?
2. Do parents from different backgrounds have different criteria for choosing a private school?
  - 2.1. Does degree of relationship of the surveyee have a significant impact on private school preferences?
  - 2.2. Does surveyee's age have a significant impact on private school preferences?
  - 2.3. Does the education level of the surveyee have a significant impact on private school preferences?
  - 2.4. Does household salary have a significant impact on private school preferences?

The focus group of the research is parents of students studying in private schools on the Asian Side of Istanbul in the 2017-2018 school year. 205 parents whose children

were studying in private schools in Üsküdar, Ümraniye and Kadıköy districts on the Asian Side of Istanbul were selected using random sampling method. Survey participants were asked to fill out a personal information form and take a 41-question survey.

Survey results have shown that school administration and academic staff was the second most influential factors on private school preferences during the decision-making processes of the parents. Other influencing factors from most to least influential were as follows: Physical conditions of the school, economic resources, communication processes, artistic, athletic, social and cultural activities, and educational facilities.

According to survey answers of the participants, the main reason for switching private schools were related to communication problems with staff members. The second reason for switching private schools was the inefficiency of school's academic facilities. And the third reason was due to conflicts between school culture and parent culture.

Key Words: Private School, Parents, Primary School, Parents' Preferred Attitudes

ÖNSÖZ

Araştırma sürecinde, ilkokul velilerinin özel okul tercihlerine etki eden faktörlerin tespit edilmesi amaçlanmıştır.

Çocuklar için en iyisini ve en doğrusunu seçmek ebeveynlerin öncelikli sorumluluklarından birisidir. Bu seçimlerin en zor olanlarından birisi de okul tercihi döneminde yaşanır. Bu süreçte ilk seçenek özel okul mu yoksa devlet okulu mu ayrımı ile başlamaktadır. Çocuklarının geleceğe yönelik planları doğrultusunda belirli kararlar vermeye çalışırken, ailenin özellikleri de karar vermede etkin rol oynar.

Okul, insan hayatında büyük ve oldukça önem taşıyan bir kurumdur. Genellikle, çocuğun ailesi dışındaki ilk sosyal hayatı okuludur. Okul birçok amacı içerisinde barındırır. Okul süreçleri içerisinde ilkokul süreci oldukça önem taşımaktadır. Aileler tarafından bu önemler bilindiği için çocuklarının okul tercihinde de tüm seçenekleri değerlendirip, en doğru kararı vermeye çalışırlar.

Özel okul, en genel manası ile kurumun giderleri devlet bütçesi tarafından karşılanmayan eğitim-öğretim süreçlerinin aktif yapıldığı kurumlardır. Anaokulundan üniversite sürecini tamamen kapsayan bu kavram bir kişiye ait olabileceği gibi kurum ve kuruluşlarının da olabilir. Özel okul geleneğinin tarihsel süreç içerisinde varlıklı kişilerin çocuklarının çok yönlü gelişebilmesine katkı sağlamak amacıyla özel hocalardan ders aldırma geleneğinden ortaya çıktığı söylenebilir. Tarihsel gelişim içerisinde özel okulların var olduğu ve insanların farklı sebepler ile bu kurumlara yöneldiği görülmektedir.

Tarihsel süreçte olduğu gibi şimdi de varlığını ve etkisini arttırarak devam eden özel okulların tercih nedenleri detaylı olarak incelenmiş ve ilişkilendirilerek açıklanmaya çalışılmıştır.

Yüksek lisans dönemimde ve meslek hayatımda olduğu gibi araştırma sürecinde de bana her zaman destek olan ve yol gösteren danışman hocam Dr. Kamil Arif KIRKIÇ'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Eğitim ve ğretim hayatım boyunca maddi manevi desteklerini esirgemeyen anneme ve babama, beni cesaretlendiren ve araştırma sürecimde desteklerini hiç esirgemeyen sevgili eşim Beyzanur TOMA PULAT'a ve en değerlim, emanetim, neşe kaynağım oğlum Muhammed Mirza'ya teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca Asiye PULAT, HÜSNİ PULAT, GAMZE TOMA VE KAYHAN TOMA annelerime ve babalarım teşekkürlerimi sunar, emeklerinden dolayı ellerinden öperim. İlkokuldan niversite sürecime kadar bana yardımlarını esirgemeyen, Aysel ve Yasemin ablalarım ve Zeki abime teşekkür ederim.

Araştırmama katılarak, bugünlere gelmeme yardımcı olan tüm katılımcılara teşekkürlerimi sunarım.

Anlayışı, sabrı ve tüm destekleri için hocalarıma, aileme, iş arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Ahmet PULAT

İÇİNDEKİLER

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
ÖZET	i
ÖNSÖZ	vi
İÇİNDEKİLER	viii
TABLolar LİSTESİ	xi
ŞEKİLLER LİSTESİ	xv

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ	1
1.1. Araştırmanın Problemi.....	1
1.2. Araştırmanın Amacı.....	2
1.3. Araştırmanın Önemi.....	2
1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	3
1.5. Sayıtlar.....	3
1.6. Tanımlar.....	3

İKİNCİ BÖLÜM

DEVLET OKULLARI VE ÖZEL OKULLARIN

KARŞILAŞTIRILMASI	4
2.1. Devlet Okulları.....	4
2.1.1. Devlet Okullarının Temel Özellikleri	4
2.1.2. Devlet Okullarının Yapısı	5
2.2. Özel Okullar.....	7
2.2.1. Özel Okulların Tarihçesi.....	7
2.2.2. Özel Okulların Temel Özellikleri	8
2.2.3. Özel Okulların Yönetim Yapıları.....	9
2.2.4. Özel Okullarda Öğrenci Alımı.....	12
2.2.5. Özel Okullardaki Maliyet Unsurları	12
2.2.6. Özel Okullaşma Oranları Hakkında Veriler.....	14

2.2.7. Özel Okullarda Eğitim ve Öğretim Niteliği	16
2.2.8. Özel Okullarla İlgili Yasalar	17
2.3. İlkokul Velilerinin Özel Okul Tercihlerine Etki Eden Faktörler	18
2.3.1. İlkokul Velileri Hakkında Temel Bilgiler	18
2.3.2. İlkokul Velilerinin Okuldan Beklentileri	20
2.3.3. İlkokul Velilerinin Özel Okul Beklentileri	21
2.3.4. İlkokul Velilerinin Özel Okul Tercihlerini Etkileyen Faktörler	23
2.3.4.1. Ekonomik Faktörler	23
2.3.4.2. Sosyal Faktörler	24
2.3.4.3. Çevresel Faktörler	25
2.3.4.4. Diğer Faktörler	25
2.3.4.5. İlkokul Velilerinin Özel Okul Tercihlerinin Değerlendirilmesi.....	26
2.3.6. İlgili Araştırmalar.....	27

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM.....	29
3.1. Araştırma Modeli	29
3.2. Evren ve Örneklem	29
3.3. Veri Toplama Araçları	30
3.3.1. Veli Kişisel Tanıma Bölümü.....	30
3.3.2. Özel Okul Tercih Ölçütleri Bölümü.....	30
3.4. Verilerin Analiz Edilmesi	31

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ARAŞTIRMA BULGULARI.....	33
4.1. Velilerin Demografik Özelliklerine Yönelik İlişkin Bulgular	33
4.2. İlkokul Velilerinin Özel Okul Tercihlerini Etkileyen Faktörlere Yönelik Genel Bulgular	37
4.3. İlkokul Velilerinin Özel Okul Tercihlerini Etkileyen Faktörlere İlişkin Görüşlerinin Bazı Demografik Özelliklerine Göre Karşılaştırılmasına Yönelik Bulgular.....	47

4.3.1. İlkokul Velilerinin Özel Okul Tercihlerini Etkileyen Faktörlere İlişkin Görüşlerinin Anne-Baba Olma Durumuna Göre Karşılaştırılmasına Yönelik Bulgular.....	47
4.3.2. İlkokul Velilerinin Özel Okul Tercihlerini Etkileyen Faktörlere İlişkin Görüşlerinin Yaşa Göre Karşılaştırılmasına Yönelik Bulgular.....	54
4.3.3. İlkokul Velilerinin Özel Okul Tercihlerini Etkileyen Faktörlere İlişkin Görüşlerinin Eğitim Düzeyine Göre Karşılaştırılmasına Yönelik Bulgular.....	61
4.3.4. İlkokul Velilerinin Özel Okul Tercihlerini Etkileyen Faktörlere İlişkin Görüşlerinin Aile Gelir Düzeyine Göre Karşılaştırılmasına Yönelik Bulgular.....	67

BEŞİNCİ BÖLÜM

TARTIŞMA VE DEĞERLENDİRME	74
5.1. Sonuç ve Tartışma.....	74
5.2. Öneriler	82
5.2.1. Uygulayıcılara Yönelik Öneriler.....	82
5.2.2. Araştırmacılara Yönelik Öneriler.....	83
KAYNAKÇA	84
ÖZGEÇMİŞ.....	88
EKLER.....	89

TABLolar LİSTESİ

Tablo 2.1:	Devlet Okullarında Yönetim Aşamaları ve Tipik Yorumlar	6
Tablo 2.2:	Özel Okullarda Maliyet Unsurları	13
Tablo 2.3:	Özel Okullaşma ile İlgili Veriler	15
Tablo 4.1:	Velilerin Anne-Baba Olmasına Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları ..	33
Tablo 4.2:	Velilerin Yaşına Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	33
Tablo 4.3:	Velilerin Eğitim Düzeyine Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	34
Tablo 4.4:	Velilerin Özel Okula Devam Eden Çocuk Sayısına Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları	34
Tablo 4.5:	Ailelerin Ortalama Aylık Gelirine Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	34
Tablo 4.6:	Velilerin İlkokulda Özel Okula Devam Eden Çocukların Cinsiyetine Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	35
Tablo 4.7:	Velilerden Özel Okulda Okumuş Olanların Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	35
Tablo 4.8:	Çocuğun Daha Önce Başka Bir Özel Okulda Okuma Durumuna Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	35
Tablo 4.9:	Çocuğun Daha Önce Gittiği Özel Okulu Değiştirme Sebebine Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları	36
Tablo 4.10:	Velilerin Yönetim ve Akademik Kadro Özellikleri Boyutu Ortalama Puanlarına İlişkin Betimsel İstatistikler.....	37
Tablo 4.11:	Velilerin Okulun Fiziki Şartları Boyutu Ortalama Puanlarına İlişkin Betimsel İstatistikler	39
Tablo 4.12:	Velilerin Ekonomik Kaynaklar Boyutu Ortalama Puanlarına İlişkin Betimsel İstatistikler	40
Tablo 4.13:	Velilerin İletişim Süreçleri Boyutu Ortalama Puanlarına İlişkin Betimsel İstatistikler	42
Tablo 4.14:	Velilerin Sanatsal, Sportif, Sosyal ve Kültürel Faaliyetler Boyutu Ortalama Puanlarına İlişkin Betimsel İstatistikler.....	43

Tablo 4.15: Velilerin Eğitim-Öğretim Faaliyetleri Boyutu Ortalama Puanlarına İlişkin Betimsel İstatistikler.....	44
Tablo 4.16: Velilerin Özel Okul Tercihlerine Etki Eden Faktörlere İlişkin Betimsel İstatistikler.....	46
Tablo 4.17: Velilerin Okulun Fiziki Şartlarına İlişkin Görüşlerinin Anne-Baba Olmaya Göre Farklılaşma Durumunu Gösteren t-Testi Analizi Sonucu.....	47
Tablo 4.18: Velilerin Eğitim-Öğretim Faaliyetlerine İlişkin Görüşlerinin Anne-Baba Olmaya Göre Farklılaşma Durumunu Gösteren t-Testi Analizi Sonucu.....	49
Tablo 4.19: Velilerin Sanatsal, Sportif, Sosyal ve Kültürel Faaliyetlere İlişkin Görüşlerinin Anne-Baba Olmaya Göre Farklılaşma Durumunu Gösteren t-Testi Analizi Sonucu.....	50
Tablo 4.20: Velilerin Yönetim ve Akademik Kadro Özelliklerine İlişkin Görüşlerinin Anne-Baba Olmaya Göre Farklılaşma Durumunu Gösteren t-Testi Analizi Sonucu.....	51
Tablo 4.21: Velilerin İletişim Süreçlerine İlişkin Görüşlerinin Anne-Baba Olmaya Göre Farklılaşma Durumunu Gösteren t-Testi Analizi Sonucu.....	52
Tablo 4.22: Velilerin Ekonomik Kaynaklara İlişkin Görüşlerinin Anne-Baba Olmaya Göre Farklılaşma Durumunu Gösteren t-Testi Analizi Sonucu.....	53
Tablo 4.23: Velilerin Okulun Fiziki Şartlarına İlişkin Görüşlerinin Yaşa Göre Farklılaşmayı Gösteren Kruskal-Wallis H Testi Analizi Sonucu.....	54
Tablo 4.24: Velilerin Eğitim-Öğretim Faaliyetlerine İlişkin Görüşlerinin Yaşa Göre Farklılaşma Durumunu Gösteren Kruskal-Wallis H Testi Analizi Sonucu.....	56
Tablo 4.25: Velilerin Sanatsal, Sportif, Sosyal ve Kültürel Faaliyetlerine İlişkin Görüşlerinin Yaşa Göre Farklılaşma Durumunu Gösteren Kruskal-Wallis H Testi Analizi Sonucu.....	57
Tablo 4.26: Velilerin Yönetim ve Akademik Kadro Özelliklerine İlişkin Görüşlerinin Yaşa Göre Farklılaşma Durumunu Gösteren Kruskal-Wallis H Testi Analizi Sonucu.....	58

Tablo 4.27: Velilerin İletişim Süreçlerine İlişkin Görüşlerinin Yaşa Göre Farklılaşma Durumunu Gösteren Kruskal-Wallis H Testi Analizi Sonucu	59
Tablo 4.28: Velilerin Ekonomik Kaynaklara İlişkin Görüşlerinin Yaşa Göre Farklılaşma Durumunu Gösteren Kruskal-Wallis H Testi Analizi Sonucu	60
Tablo 4.29: Velilerin Okulun Fiziki Şartlarına İlişkin Görüşlerinin Eğitim Düzeyinena Göre Farklılaşma Durumunu Gösteren Kruskal-Wallis H Testi Analizi Sonucu.....	61
Tablo 4.30: Velilerin Eğitim-Öğretim Faaliyetlerine İlişkin Görüşlerinin Eğitim Derecesine Göre Farklılaşma Durumunu Gösteren Kruskal-Wallis H Testi Analizi Sonucu.....	62
Tablo 4.31: Velilerin Sanatsal, Sportif, Sosyal ve Kültürel Faaliyetlere İlişkin Görüşlerinin Eğitim Düzeyinena Göre Farklılaşma Durumunu Gösteren Kruskal-Wallis H Testi Analizi Sonucu.....	63
Tablo 4.32: Velilerin Yönetim ve Akademik Kadro Özelliklerine İlişkin Görüşlerinin Eğitim Düzeyinena Göre Farklılaşma Durumunu Gösteren Kruskal-Wallis H Testi Analizi Sonucu.....	63
Tablo 4.33: Velilerin İletişim Süreçlerine İlişkin Görüşlerinin Eğitim Düzeyinena Göre Farklılaşma Durumunu Gösteren Kruskal-Wallis H Testi Analizi Sonucu.....	65
Tablo 4.34: Velilerin Ekonomik Kaynaklara İlişkin Görüşlerinin Eğitim Düzeyinena Göre Farklılaşma Durumunu Gösteren Kruskal-Wallis H Testi Analizi Sonucu.....	66
Tablo 4.35: Velilerin Okulun Fiziki Şartlarına İlişkin Görüşlerinin Aile Gelirine Göre Farklılaşma Durumunu Gösteren Kruskal-Wallis H Testi Analizi Sonucu	67
Tablo 4.36: Velilerin Eğitim-Öğretim Faaliyetlerine İlişkin Görüşlerinin Aile Gelirine Göre Farklılaşma Durumunu Gösteren Kruskal-Wallis H Testi Analizi Sonucu	68
Tablo 4.37: Velilerin Sanatsal, Sportif, Sosyal ve Kültürel Faaliyetlere İlişkin Görüşlerinin Aile Gelirine Göre Farklılaşma Durumunu Gösteren Kruskal-Wallis H Testi Analizi Sonucu	69

Tablo 4.38: Velilerin Yönetim ve Akademik Kadro Özellikleri İlişkin Görüşlerinin Aile Gelirine Göre Farklılaşma Durumunu Gösteren Kruskal-Wallis H Testi Analizi Sonucu	70
Tablo 4.39: Velilerin İletişim Süreçlerine İlişkin Görüşlerinin Aile Gelirine Göre Farklılaşma Durumunu Gösteren Kruskal-Wallis H Testi Analizi Sonucu	71
Tablo 4.40: Velilerin Ekonomik Kaynaklara İlişkin Görüşlerinin Aile Gelirine Göre Farklılaşma Durumunu Gösteren Kruskal-Wallis H Testi Analizi Sonucu	72

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 2.1: Devlet Okullarında Yönetim	5
Şekil 2.2: Özel Okullarda Yönetim Yapısı	10
Şekil 2.3: Özel Bir Okulun Organizasyon Şeması.....	11
Şekil 2.4: Yüksek Performanslı Özel Okullarda Eğitim ve Öğretimin Niteliği	16
Şekil 2.5: Veli Beklentileri ve Özel Okulların Özellikleri.....	22
Şekil 4.1: Velilerin Yönetim ve Akademik Kadro Özellikleri Boyutu Maddelerine İlişkin Ortalama Puanlarının Düşükten Yüksekçe Sıralanması	37
Şekil 4.2: Velilerin Okulun Fiziki Şartları Boyutu Maddelerine İlişkin Ortalama Puanlarının Düşükten Yüksekçe Sıralanması	39
Şekil 4.3: Velilerin Ekonomik Kaynaklar Boyutu Maddelerine İlişkin Ortalama Puanlarının Düşükten Yüksekçe Sıralanması	40
Şekil 4.4: Velilerin İletişim Süreçleri Boyutu Maddelerine İlişkin Ortalama Puanlarının Düşükten Yüksekçe Sıralanması	42
Şekil 4.5: Velilerin Sanatsal, Sportif, Sosyal Ve Kültürel Faaliyetler Boyutu Maddelerine İlişkin Ortalama Puanlarının Düşükten Yüksekçe Sıralanması	43
Şekil 4.6: Velilerin Eğitim-Öğretim Faaliyetleri Boyutu Maddelerine İlişkin Ortalama Puanlarının Düşükten Yüksekçe Sıralanması.....	45
Şekil 4.7: Velilerin Özel Okul Tercihlerine Etki Eden Faktörlere İlişkin Ortalama Puanlarının Düşükten Yüksekçe Sıralanması.....	46

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

Okul, geleceğin nesillerini yetiştiren eğitim kurumları olması sebebiyle bir toplumdaki en önemli kurumlar olarak görünmektedir. Okullar kamu nitelikli kurumlar oldukları gibi özel nitelikli kurumlar da olabilir. Bu çalışmada yapılacak olan incelemede özel okullar özelinde incelemelerde bulunulacaktır. Özel okulların neden tercih edildiği konusunda yapılacak olan araştırmada velilerin tercih faktörleri hakkında açıklama getirilecektir.

Devlet okulları ve özel okullar arasındaki Eğitim Düzeyine açısından olan farklılıklar, bu iki okul türü açısından karşılaştırma yapılmasını gerekli hale getirmektedir. Böyle bir çalışma hazırlanması ile birlikte bu gerekliliğe yanıt verilmesi amacı güdülmektedir. Bu kapsamda velilerin özel okulları seçmesinin nedenleri üzerinde durulacaktır.

Özel okulların yaygınlaşması ve özel okul talebinin yükselmesi nedeniyle böyle bir çalışma hazırlanması gerekli görülmüştür. Günümüz eğitim sistemi içerisinde özel okulların yerinin artması, bu şekilde bir çalışma hazırlanmasındaki temel etkenlerden birisidir.

İçinde bulunulan çağın gerektirdiklerine yanıt veren özel okullar, bu niteliği sebebiyle önemli bir araştırma konusu olarak görünmektedir. Eğitim açısından iyi olanaklar sunan özel okullar, başarı elde etme düzeyi açısından da olumlu sonuçlar elde etmektedir. Tüm bunlar özel okulların araştırılması konusunda itici bir faktör olarak görünmektedir.

1.1. Araştırmanın Problemi

Bu araştırma, özel ilkokul velilerinin, özel okulları tercih etme etkenlerini araştırmaktadır.

Araştırmanın sorusu “İlkokul velilerinin özel okul tercihlerini etkileyen faktörler nelerdir?” olarak belirlenmiştir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın en temel amacı, özel ilkokul velilerinin özel okul tercihlerini etkileyen faktörleri belirlemektir. Araştırmanın amacı doğrultusunda aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır:

1. Özel ilkokulu tercih etme süreçleri ile ilgili özel amaçlar:
  - 1.1. Velilerin özel okul değiştirmelerinin başlıca sebepleri nelerdir?
  - 1.2. Velilerin özel okul tercihini belirleyici en düşük etkiye sahip ölçüt nedir?
  - 1.3. Velilerin özel okul tercih sürecinde dikkate alınan başlıca ölçütler nelerdir?
  - 1.4. Velilerin özel okul tercihini belirleyici en etkili ölçüt nedir?
2. Farklı özelliklere sahip velilerin özel okul seçme ölçütleri farklılaşmakta mıdır?
  - 2.1. Anketi dolduran kişinin öğrenciye yakınlığına göre özel okul tercih ölçütleri farklılaşmakta mıdır?
  - 2.2. Anketi dolduran kişinin yaşına göre özel okul seçim ölçütleri farklılaşmakta mıdır?
  - 2.3. Anketi dolduran kişinin eğitim durumlarına göre özel okul ölçütleri farklılaşmakta mıdır?
  - 2.4. Ailenin aylık ortalama gelir düzeylerine göre özel okul ölçütleri farklılaşmakta mıdır?

1.3. Araştırmanın Önemi

Araştırma sonucunda elde edilecek olan bulguların;

- Özel okul tercihlerini belirleyici ölçütlerin ortaya konması,
- Özel okullardan velilerin beklentilerinin tespit edilmesi,
- Özel okulların hangi niteliklere sahip olması gerektiğinin belirlenmesi,
- Velilerin bireysel özelliklerine göre özel okulların beklentilerinin nasıl farklılaştığını tespit etmesi amacıyla önem taşımaktadır.

1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma sonucunda elde edilecek olan bulguların;

- Araştırmanın konusu bakımından, ilkokul velilerinin özel okul tercih etme nedenlerinin incelenmesiyle sınırlıdır.
- Araştırmanın zamanı bakımından, 2017-2018 eğitim öğretim yılı ile sınırlıdır.
- Araştırmanın örnekleme bakımından, İstanbul ili, Ümraniye, Üsküdar ve Kadıköy ilçelerinde bulunan özel okul velileri ile sınırlıdır.

1.5. Sayıtlar

Araştırmanın sayıtları şu şekilde belirlenmiştir:

- Ankete katılan velilerin içten ve doğru yanıtlar verdikleri ve örnekleme evreni temsil edici nitelikte olduğu varsayılmıştır.

1.6. Tanımlar

Özel Okul: Devlet yönetiminden ayrı, mülkiyeti kişiye veya özel bir kuruluşa ait eğitim ve öğretim yeri (TDK, 2010)

Teşvik Bursu: Çocuğunu özel okulda okutmak isteyen velilerin devletten aldığı maddi yardıma denir (Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği, 2017).

Özel Öğretim Kurumları Kanunu: Türkiye Cumhuriyeti uyruklu gerçek kişiler, özel hukuk tüzel kişileri veya özel hukuk hükümlerine göre yönetilen tüzel kişiler tarafından açılacak özel öğretim kurumlarına kurum açma izni verilmesi, kurumun nakli, devri, personel çalıştırılması, kurumlara yapılacak malî destek ve bu kurumların eğitim-öğretim, yönetim, denetim ve gözetimi ile yabancılar tarafından açılmış bulunan özel öğretim kurumlarının; eğitim-öğretim, yönetim, denetim, gözetim ve personel çalıştırılmasına ilişkin usûl ve esasları düzenleyen kanundur (Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği, 2017).

İKİNCİ BÖLÜM

DEVLET OKULLARI VE ÖZEL OKULLARIN

KARŞILAŞTIRILMASI

Çalışmanın ikinci bölümü, devlet okulları ile özel okulların karşılaştırılmasına ayrılmıştır. Bu amaçla öncelikle devlet okullarının sahip olduğu kapsama yönelik bilgi verilecek olup sonrasında özel okullar hakkında değerlendirmelerde bulunulacaktır. Çalışmanın temel araştırma konusunun özel okullar olması sebebiyle devlet okulları kısmının genel, özel okullar kısmındaki incelemenin ise daha ayrıntılı bir şekilde planlama yapılmıştır.

2.1. Devlet Okulları

Devlet okulları, öğrenci seçiminin mümkün olmadığı okullardır (Yılmaz, 2005: 4). Çalışmanın bu kısmında devlet okulları hakkında inceleme yapılırken devlet okullarının temel özellikleri ve devlet okullarının yapısı başlıkları altında açıklama getirilecektir. Bu inceleme ile birlikte devlet okullarının sahip olduğu içeriğe dair yeterli düzeyde bilgiye ulaşılabileceği düşünülmektedir.

2.1.1. Devlet Okullarının Temel Özellikleri

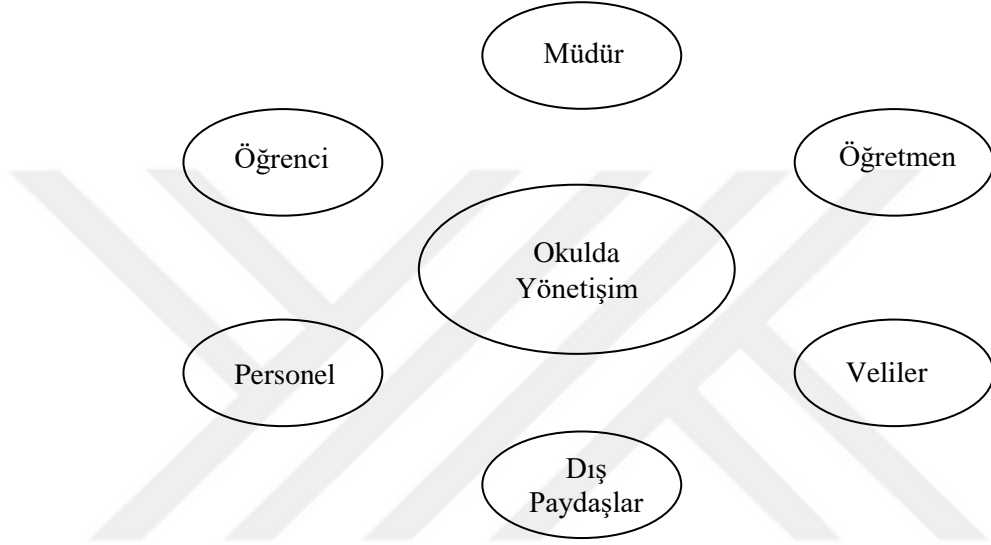
“Devlet okulları; en gelişmiş ülkelerde bile halen eğitim sisteminin temel kurumları olarak varlık göstermekte ve oranları azalmayan hatta artan kamu kaynakları ile desteklenmektedir” (Candaş, Akkan, Günseli ve Deniz, 2011: 8). Her vatandaşın eğitime erişim hakkından faydalanabilmesi, devlet okullarının varlığı ile birlikte mümkün olmaktadır. Devlet okullarında ailenin maddi durumu ve alım gücü gibi ölçütlerin bir önemi olmaksızın çocuğun kaliteli eğitim alması hedeflenmektedir.

Eğitimle ilgili koşulları ve uygun ortamı sağlamak, devlet okullarının temel özellikleri arasında yer almaktadır. Devlet okullarının bu özelliği, diğer eğitim kurumlarının özellikleri ile aynıdır. Burada ayırt edici husus, bu kapsamdaki girişimlerin devlet tarafından yapılmasıdır. Buna göre çocukları eğitime hazırlarken çocuklara bazı yaşantılar hazırlanmalı ve bazı değişiklikler meydana getirilmelidir

(Ünal, Öztürk ve Gürdal, 2000: 74). Devlet okullarının özellikleri arasında bu talebe yanıt vermesi gelmektedir.

Devlet okullarındaki yönetim süreçlerinde etkisi olan taraflar, devlet okullarının özellikleri kapsamında yer verilmesi gereken konulardan biridir. Bu kapsamda yer alan veriler, aşağıdaki şekilde gösterildiği gibidir.

Şekil 2.1: Devlet Okullarında Yönetim

Kaynak: Aslan, Özel ve Devlet Okullarının yönetim Özelliklerine Sahip Olma Düzeyleri, 2016.

Şekil 2.1’de görüldüğü üzere devlet okullarında yönetimde müdür, öğretmen, veli, öğrenci, personel ve dış paydaşlar olmak üzere altı taraf vardır. Bu taraflarının her birisinin devlet okullarının özelliklerinin şekillenmesinde farklı düzeyde rolleri bulunmaktadır (Aslan, 2016: 31).

Özetle devlet okulları, toplum içerisindeki herkesin eğitim hakkını kullanabilmesi adına rolleri bulunan okullardır. Toplumdaki eğitim eşitliğinin sağlanması için devlet okullarının önemli roller üstlendiği anlaşılmıştır.

2.1.2. Devlet Okullarının Yapısı

Devlet okulları, sınıf planlaması yapmanın güç olduğu okul türü olarak görünmektedir. Ücret ödemedi eğitim hakkını kullanmak isteyen kişi sayısının fazla olması ile nüfus yoğunluğunun bir araya gelmesi böyle bir sonucu ortaya çıkarmaktadır. Örneğin Türkiye’de sınıf mevcudu 50 olan devlet okullarının

varlığından bahsedilmektedir (Yılmaz, 2005: 5). Bunlar devlet okullarının yapısını etkileyen birer ayrıntı niteliği taşımaktadır.

Bir devletin eğitim politikasının başarılı olması, öğretmen ve okul yöneticilerinin okul kültürünü kabullenme düzeyine göre şekillenmektedir (Arslan, Satıcı ve Kuru, 2007: 371). Devlet okullarının yapısının bu duruma göre nihai halini aldığını söylemek mümkündür. Dolayısıyla bu noktada okul kültürü ile devletlerin eğitim politikalarının birbirine uyum sağlaması beklenmektedir. Bu durum aynı zamanda bir gerekliliktir.

Devlet okullarındaki yapıyı yansıtan yönetim aşamaları ve bu aşamalardaki tipik yorumlar aşağıdaki tablo üzerinde gösterildiği gibidir.

Tablo 2.1: Devlet Okullarında Yönetim Aşamaları ve Tipik Yorumlar

Aşamalar	Tipik Yorumlar
1. Aşama	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bu konuda sizin önerileriniz önemli olabilir ancak kurallar çok açık. 2. Okulun çıkarları her şeyden önce gelir. 3. Kim olduğun önemli değil, kuralları biliyorsun.
2. Aşama	<ol style="list-style-type: none"> 1. Yeni prosedürü son personel toplantısında ayrıntılı anlatmama rağmen hoşlanılmadığını görmekteyim. 2. Demokrasi, sosyal bilgiler ve tarih derslerinde öğretiler. 3. Okulun menfaatinize çalışması için, okulu hayal kırıklığına uğratmamalısınız. 4. Neden sorumluluk içinde hareket etmiyorsunuz.
3. Aşama	<ol style="list-style-type: none"> 1. Okul bahçesinde yenileme yapmak istiyoruz. Bu hususta önce çocukların görüşüne başvurmamız gerekir. Bu konuda uzman olan onlar. 2. Burada öğrencilerimiz için varız. 3. Çeşitliliği büyük bir şevkle teşvik ediyoruz. 4. Birinin düzeni sağlaması gerekiyor: kuralları biliyorsunuz.
4. Aşama	<ol style="list-style-type: none"> 1. Okul, tüm paydaşların deneyim kazanabileceği bir yerdir. Yapıcı ve katılımcı bir şekilde hareket eden aktif öğrencilerin olmasını arzu ediyoruz. 2. Öğrencilerimiz okuldan mezun olduklarında, kendileri için en iyi olanı bilen bir konuma gelmelerini istiyoruz. Hayata eleştirel bir bakış açısıyla bakmaları onlar için bir kazanımdır. 3. Tüm paydaşların birbirlerinin deneyimlerinden faydalanmaları okulumuzun başarısıdır. 4. Burası bizim okulumuz, okulumuzun çalışmasını sağlayan bizleriz.

Kaynak: Aslan, Özel ve Devlet Okullarının Yönetişim Özelliklerine Sahip Olma Düzeyleri, 2016.

Tablo 2.1’de görüldüğü yönetimin ilk aşamasında kurallar ve hiyerarşi ön planda yer almaktadır. İkinci aşamada sorumluluk ve menfaatlerin daha fazla etkisi olduğu görülmektedir. Üçüncü aşamada daha fazla detaya inilerek okulun nasıl daha iyi olanaklara sahip olacağı yönünde değerlendirmelerde bulunulacaktır. Dördüncü ve

son aşamada ise okul içerisinde yeri olan tarafların kazanımları odak noktasında yer almaktadır. Yapılan yorumlar, devlet okullarında yönetim aşamalarının nelerin etrafında şekillendiği göstermesi bakımından önemli bir yere sahiptir.

2.2. Özel Okullar

Her bir okulun kendisine özgü bir dünyası olduğunu söylemek mümkündür (Yavuz ve Yılmaz, 2012: 77). Özel okullar açısından burada öne çıkan temel husus paralı eğitim anlayışının varlığıdır. Bu çalışmanın temel araştırma konusunu oluşturan özel okullar hakkında yapılacak olan incelemede sırasıyla özel okulların tarihçesi, özel okulların temel özellikleri, özel okulların yönetim yapıları, özel okullarda öğrenci alımı, özel okullardaki maliyet unsurları, özel okullaşma oranları hakkında veriler, özel okullarda eğitim ve öğretim niteliği, özel okullarla ilgili yasalar başlıkları altında açıklama getirilecek şekilde planlama yapılmıştır.

2.2.1. Özel Okulların Tarihçesi

Özel okullar, devlet tarafından verilen resmi eğitimin karşıtı olarak bilinmektedir. İkel toplumlarda devletin halkın eğitimini temel görevler arasında kabul etmemesi sebebiyle okulların yaygınlığı düşük düzeyde olmuştur. Ancak yine de Antik Yunan dönemine kadar uzanacak şekilde özel okulların varlığından bahsedilmesi mümkündür (Sayhan, 2011: 117).

Türkiye’de özel okulların tarihçesi incelenirken Cumhuriyet öncesi dönem ve Cumhuriyet sonrası dönem şeklinde değerlendirmede bulunmakta fayda vardır. Cumhuriyetin ilan edilmesi neticesinde Türkiye’deki yabancı özel okulların faaliyetlerinin ülkeye verdiği zararların önüne geçilmesi için düzenlemeler yapılmıştır (Uygun, 2003: 113). Bu nedenle de Türkiye’de özel okulların tarihçesi Cumhuriyet dönemi öncesi ve sonrası şeklinde ayrılarak incelenmelidir.

Özel okulların tarihçesi kapsamında aşağıdaki gelişmelerden söz edilmesi mümkündür (Subaşı ve Dinler, 2003: 19):

- i. 1876 itibariyle Kanuni Esasiye göre medrese, mektep, tanzimat okulları, yabancı dilde eğitim veren okullar olmak üzere dört tür özel okul faaliyetinden bahsedilmektedir.

- ii. Tevhid-i Tedrisat ile birlikte -3Mart 1924- özel okullar hakkında düzenlemelere gidilmiştir.
- iii. Özel okulları da içerecek şekilde eğitim kurumları Milli Eğitim Bakanlığına bağlanmıştır.
- iv. Özel okulların eğitimde birlik ve bütünlüğe katkıda bulunacak şekilde düzenlemeler niye Tevhid-i Tedrisat Yasası ile olmuştur.
- v. 1985 yılı itibariyle yabancı uyruklu kişilere özel okul açabilme olanakları tanınmıştır.
- vi. 1998'de 1991 yılındaki düzenleme ile özel okullarında belirli esaslara göre kapasitelerini artırmaları mümkün olmuştur ve bu durum özel okulların gelişimini hızlandırmıştır.

Görüldüğü üzere Türkiye'de özel okullar hakkındaki düzenlemeler çok eskilere dayanmaktadır. Bu noktada özel okullar hakkındaki yasal düzenlemeler özelinde bilgi verilmiş olup Türkiye'de özel okulların geçmişinin 16. yüzyıla kadar uzandığının bilinmesinde fayda vardır.

2.2.2. Özel Okulların Temel Özellikleri

Özel okulların temel özellikleri hakkında değinilmesi gerekenlerin başında eğitim niteliğinin yüksek olmasına yönelik çabaların bulunmasıdır. Buna göre özel okullar, yirminci yüzyılın sonları itibariyle sayılarının da artmasının etkisiyle insanların nitelikli eğitim beklentisine yanıt verebilmek amacıyla faaliyet gösterir olmuşlardır (Zeybekoğlu, 2007: 174).

Özel okulların belli başlı özellikleri aşağıdaki gibi sıralanmaktadır (Çelikten, 2010: 17-18):

- i. Özel okullar, toplumda eğitim vizyonu oluşturmaktadır.
- ii. Eğitim standartlarını yükseltmek, özel okulların bir başka temel özelliği olarak görünmektedir.
- iii. Farklı müfredatları uygulayarak uluslararası müfredat kullanabilirler (Bu noktada Milli Eğitim Bakanlığı tarafından onay alınan bir müfredat olma zorunluluğu vardır).
- iv. Yabancı dil eğitiminde etkililik düzeyi yüksek okullardır.
- v. Özel okullar, teknolojik olanakların kullanımında yüksek standartlara sahip okullardır.

- vi. Eğitim teknolojisi ile ilgili gelişmelerin yakından takip edildiği ve uygulandığı okullardır.
- vii. Eğitim materyalleri ve yazılımlar aracılığıyla eğitimde verimliliği sağlayan kurumlardır.
- viii. Devlet okullarından farklı olarak özel okullar, öğrenci seçme hakkına sahip okullardır.
- ix. Özel okullardaki eğitim kadroları nitelik bakımından yüksek seviyelerdedir.
- x. Özel okullar kadrolarındaki istikrarı korumak için maddi ve manevi motivasyon araçlarından faydalanmaktadır.

Görüldüğü üzere özel okullarda ayırt edici olarak nitelendirilmesi mümkün olan pek çok özellik bulunmaktadır. Bu özelliklerin büyük oranda özel okulların devlet okullarına üstünlük sağladığı yönleri dikkat çekilmiştir. Özel okullar ve devlet okulları arasındaki farklılıkların neticesinde özel okulların temel özellikleri açıklanırken diğer okullara karşı olan üstünlüklere yönelik açıklama getirilmesi olağan görünmektedir.

Velilerin beklentilerini karşılayacak şekilde girişimlerde bulunmak, özel okulların özelliklerinden birisidir (Nartgün ve Kaya, 2016: 155). Buna göre özel okullarda iyi bir imaj oluşturmak için veli beklentileri hakkında ayrıntılı çalışmalar yapılması ile karşılaşılabilir. Böyle bir yol izlenmesi ile birlikte özel okulların daha fazla öğrenciyi bünyesine katması söz konusu olacaktır. Hem bugün hem de gelecek açısından özel okulların sahip oldukları imaj, önemli bir nitelik olarak değerlendirilmeye müsaittir.

Genel bir değerlendirme yapılacak olduğunda özel okulların özelliklerinin ekonomik kaygı güdülmesi sebebiyle pek çok açıdan farklılık gösterdiğini söylemek mümkündür. Velilerin beklentilerinin gözetilmesi, daha iyi eğitim koşulları oluşturmak için sağlanan materyaller, imaj faktörünün gözetilmesi, seçme hakkının olması gibi hususlar, özel okulların özellikleri arasında yer almakta ve diğer okullardan özel okulları ayıran husus niteliği taşımaktadır.

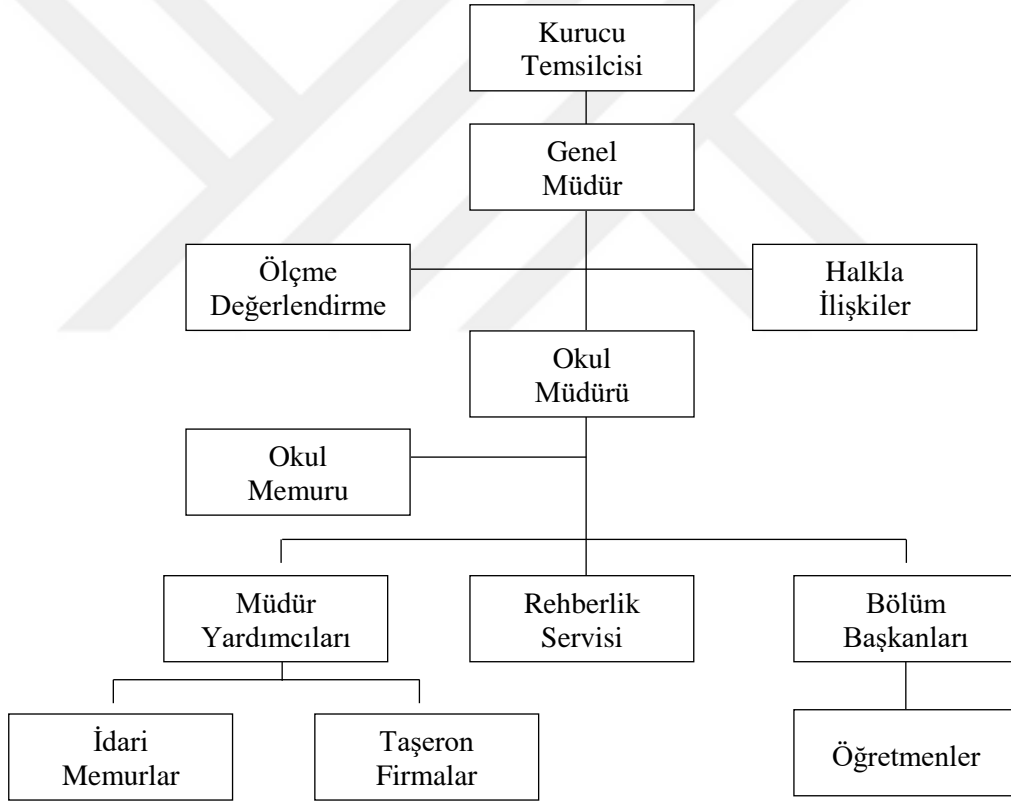
2.2.3. Özel Okulların Yönetim Yapıları

Özel okullarda yönetim yapıları incelenirken genel hatlarıyla yönetim kadrolarına yer verilecek, ardından konuyla ilgili fikir vermesi adına bir özel okulun yönetim yapısı örneği paylaşılacaktır.

Rekabet düzeyinin giderek arttığı günümüz dünyasında bu durum eğitime de yansımış, kamu okullarının yanında özel okulların varlığı da artış göstermeye başlamıştır. Özel okullaşma düzeyinin artması, kamu eğitim giderlerine destek olması bakımından önemli bir yere sahiptir (Uygun, 2003: 117). Ancak özel okullar konusunu sadece bu açıdan ele almak doğru değildir. Özel okullardaki yönetim yapıları, özel okulların sunduğu eğitim niteliğiyle doğrudan ilgili bir konudur. Bu nedenle özel okullardaki yönetim yapılarının sahip olduğu içeriğin genel hatlarıyla da olsa bilinmesinde fayda vardır.

Genel manada özel okullardaki yönetim yapısı aşağıdaki şekilde gösterildiği gibidir.

Şekil 2.2: Özel Okullarda Yönetim Yapısı

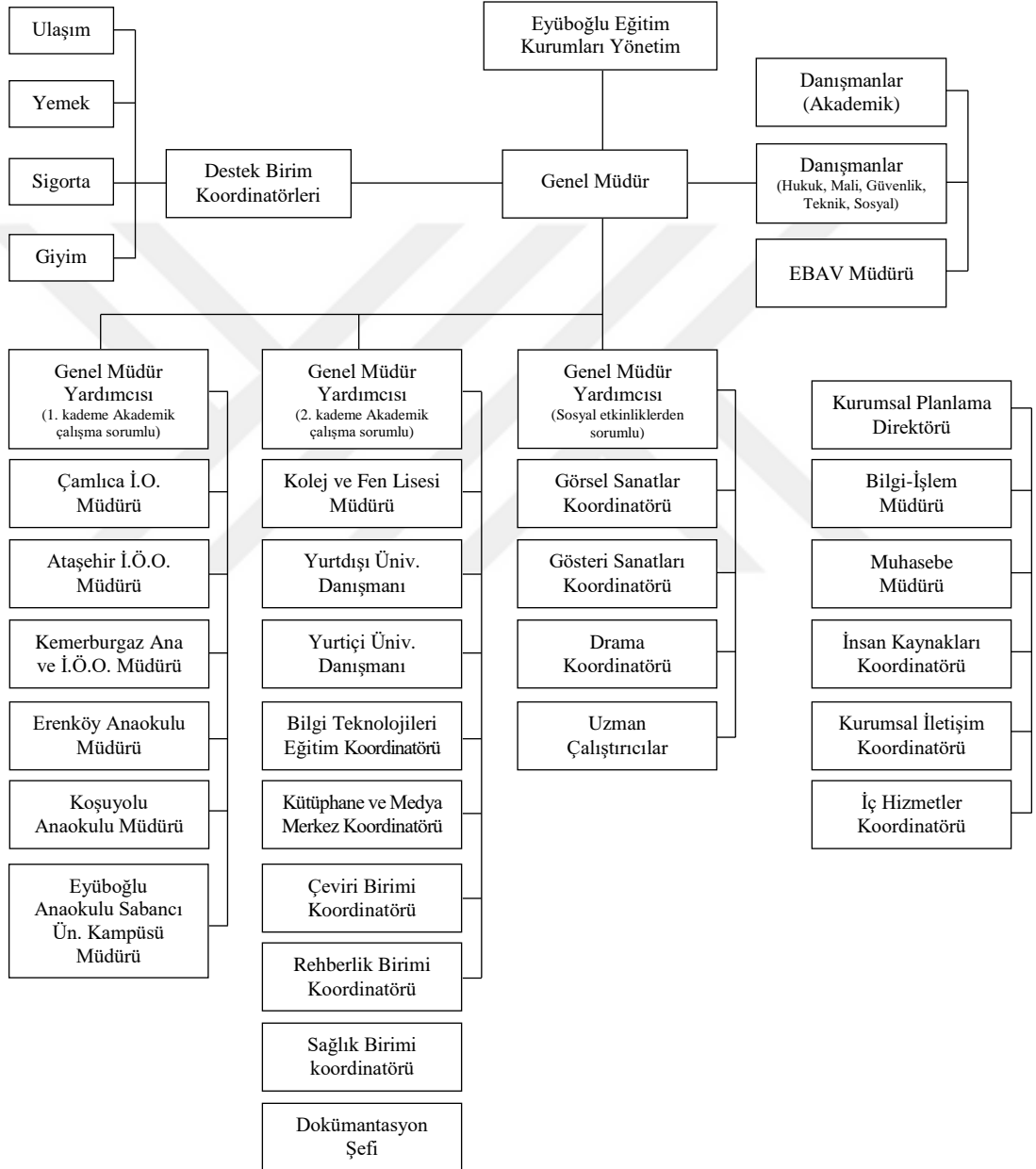
Kaynak: Parlar, Velilerin Özel Okul Tercihlerini Etkileyen Faktörler ve Özel Okulların Durumu, 2006.

Şekil 2.2’de görüldüğü üzere özel okullarda halkla ilişkiler birimi bulunmaktadır ve bu birim okuldan beklenenleri belirlemek, öğrenci seçimi yapmak gibi görevleri üstlenmektedir. Ölçme değerlendirme merkezi, özel okullardaki yapıda ayırt edici yönlerden bir diğeri olup okulun ve okul kadrosunda yer alan personelin performansını ölçmektedir. Ayrıca okuldaki öğrencilerin okulun belirlediği hedeflere

ne düzeyde katkıda bulunduğunu ölçmek de ölçme değerlendirme merkezinin görevlerindedir.

Örnek bir özel okul yapısı ise aşağıdaki şekil üzerinde gösterildiği gibi bir içeriğe sahiptir.

Şekil 2.3: Özel Bir Okulun Organizasyon Şeması

Kaynak: Çelikten, Özel Okul Velilerinin Okul Tercihlerini Etkileyen Faktörler, 2010.

Şekil 2.3'te görüldüğü üzere özel okulların yönetimi için yönetim kuruluna ihtiyaç duyulmaktadır. Özel okulların yönetimindeki süreçlerin karmaşıklığına dair fikir vermesi, yukarıdaki şekilde yer alan verileri ayrı ayrı önemli kılmaktadır.

2.2.4. Özel Okullarda Öğrenci Alımı

“Özel okullara öğrenciler, ya doğrudan ya da merkezi sınava alınır. Öğrencilerini merkezi sınavla alan özel okullar Türkiye Özel Okullar Birliğine bağlı merkezi sınav yürütme kurulunca organize edilen sınavlara giren öğrencileri, belirttikleri kontenjan ve puan doğrultusunda alırlar. Merkezi sınavla almayan özel okullar ise kendi geliştirdikleri kurumlarına özel alım şekli ile öğrencileri alırlar” (Parlar, 2006: 24).

Özel okullarda öğrenci alımı konusunun bir takım ortak prosedürleri içerdiği ancak öğrenci alımında özel okullara özgü durumların da kendisini gösterdiğini işaret etmesi bakımından burada değinilen ifadeler ayrı ayrı önem ifade etmektedir.

Milli Eğitim Bakanlığının belirlemiş olduğu ölçütlere uyum özel okullarda öğrenci alımı konusundaki temel hususlardan birisidir. Bu noktada öğrenci alımına dair ücret bilgilendirmesi okul tarafından Milli Eğitim Bakanlığına yapılmak durumundadır (Çelikten, 2010: 23). Gerekli bilgilendirmelerin yapılması için yılın belirli dönemlerinde sürecin tamamlanması gerekmektedir.

Özel okullarda öğrenci alımı konusu, Türkiye'de Milli Eğitim Bakanlığının belirlediği hususlar dışında farklı süreçlerin varlığının gözlemlendiği bir konu olarak görünmektedir. Özel okullarda öğrenci alımına dair okulların belirlemiş oldukları ölçütlerin farklılık göstermesi söz konusu olabileceği için her okul için farklı süreçler ile karşılaşılmasının mümkün olduğu yönünde bir yorum yapılabilir.

2.2.5. Özel Okullardaki Maliyet Unsurları

“Özel eğitim kurumlarındaki maliyet ve giderlerin önemli bir kısmını katma değer vergisine tabi olmayan personel giderleri oluşturmaktadır” (Tanrıkulu ve Turhan, 2012: 19). Buradan hareketle özel okullardaki temel maliyet unsurunun personel giderlerinin oluşturduğu anlaşılmaktadır ve özel okullar için katma değer yükünün çok fazla olmadığı söylenebilir.

Vergiler açısından özel okullardaki maliyet unsurları değerlendirilecek olduğunda eğitim-öğretim hizmeti, yemek hizmeti ve servis taşımacılığı açısından yüzde 8'lik

katma değer vergisi –KDV- oranının bulunduğu görülmektedir. Özel okullardaki maliyet unsurları kapsamında KDV'nin yanında kurumlar vergisi, gelir vergisi, damga vergisi gibi vergi türleri bulunmaktadır.

Türkiye'de özel okullar, devlet okulları ile rekabet edebilmek için hiyerarşiden uzak bir yönetim biçimi benimsemiş ve personel güçlendirmeyi etkin kılacak şekilde faaliyetleri yürütmeyi hedeflemiştir (Parlar, 2012: 136). Bu durumun neticesinde özel okullardaki maliyet unsurlarının başında personel faktörünün gelmesi olağan bir sonuç halini almaktadır. Ortaya çıkan bu koşullar, özel okulların sadece personel giderine sahip olduğu şeklinde yorumlanmamalıdır, ancak yine de temel gider kalemi personel giderleri olarak görünmektedir şeklinde bir çıkarımda bulunulabilir.

Özel okullarda maliyet unsurlarının anlaşılması adına özel okullar ve devlet okullarındaki maliyet unsurlarının karşılaştırılması faydalı olacaktır. Bu kapsamda yapılan bir araştırmada elde edilen veriler aşağıdaki tabloda gösterildiği gibidir.

Tablo 2.2: Özel Okullarda Maliyet Unsurları

Maliyet Kalemleri	Özel Okullar		Devlet Okulları		
	Aziziye Lisesi	İstiklâl Lisesi	Şükrüpaşa Lisesi	Cumhuriyet Lisesi	3 Temmuz Lisesi
Personel	510.928	116.524	530.195	440.000	564.500
Kırtasiye	12.303	16.848	2.502	3.100	1.300
Isınma	32.013	3.391	24.500	60.000	16.000
Elektrik	17.974	1.944	2.220	7.000	2.000
Su	16.200	2.882	5.838	8.500	4.500
Telefon-Faks	3.419	1.669	2.170	1.700	900
Posta-Kargo	1.747	1.360	0	400	700
Basın-Yayın	4.973	0	0	0	0
Tedavi	166	0	55.746	81.000	61.000
Servis	13.379	0	0	0	0
Danışma ve Müşv.	3.028	0	0	0	0
Seyahat ve Konk.	7.311	144	11.966	0	0
Kira	38.663	5.280	0	0	0
Tazminatlar	32,834	0	177.698	0	0
Temizlik Mlz.	11.019	722	913	600	500
Ders Araç-Gereçl.	10.756	0	0	0	0
Gıda (Y.hane)	116.560	7.335	0	0	0
Paz.Sat.Dağ.Rek.	20.652	3.849	0	0	150
Temsil Ağırlama	4.709	0	0	0	0
Sosyal Faaliyetler	2.919	0	0	0	0
Vergi Harç Noter	2.679	206	0	0	0
Amortisman	98.630	0	0	0	0
Kanun.Ka.Ed.Mal.	1.232	0	0	0	0

Kaynak: Dızman, Özel Okulların Maliyet Unsurları,2010.

Tablo 2.2’de görüldüğü üzere özel okullardaki personel giderlerinin dışında gıda, temizlik malzemeleri, vergi, pazarlama giderleri, kira gibi maliyet unsurları öne çıkmaktadır. Elektrik, ısınma, telefon, personel gibi gider kalemlerinde özel okullar ile devlet okulları arasında kayda değer bir farklılık olmadığını göstermesi bakımından yukarıdaki tabloda yer alan veriler önemli görünmektedir. Özel okullardaki maliyet unsurlarının bilinmesinin yanı sıra devlet okulları ile özel okullarının maliyet unsurları bakımından karşılaştırmasını anlaşılabilir hale getirmesi sebebiyle yukarıdaki tabloda yer alan verilerin dikkate alınmasında fayda vardır.

2.2.6. Özel Okullaşma Oranları Hakkında Veriler

Türkiye’de özel okullaşma denildiğinde Cumhuriyet öncesi dönemden başlayarak değerlendirilebilir. Yerli, yabancı, gerçek ya da tüzel kişiler tarafından kurulan özel okullar Milli Eğitim Bakanlığının denetim ve gözetiminde faaliyetlerini sürdürmektedir (Uygun, 2003: 108). Son yıllarda özel okullaşma oranlarının artış eğilimi içerisinde olduğu bilinmektedir.

Türkiye’de özel okullaşma oranları hakkında son iki yıldaki veriler dikkate alınarak ilerleme kaydedilecektir. Bu kapsamda resmi ve özel okulların sayılarını içerecek şekilde okul sayısı, öğrenci sayısı, toplam öğretim içerisindeki payla ilgili ulaşılan veriler aşağıdaki gibidir.

Tablo 2.3: Özel Okullaşma ile İlgili Veriler

Öğretim Yılı	Eğitim Kademesi	Okul Sayısı	Öğrenci Sayısı	Özel Öğretimin Toplam İçindeki Payı %	
				Okul	Öğrenci
2014-2015	Toplam (Resmi+Özel)	59.507	15.774.412	–	–
	Okulöncesi (Resmi+Özel)	5.935	1.156.661	–	–
	İlkokul (Resmi+Özel)	27.544	5.434.150	–	–
	Ortaokul (Resmi+Özel)	16.968	4.962.964	–	–
	Ortaöğretim (Resmi+Özel)	9.060	4.220.637	–	–
	Özel Okul Toplamı	7.474	823.515	12,8	5,2
	Okulöncesi	3.555	171.648	59,9	14,8
	İlkokul	1.205	203.272	4,4	3,7
	Ortaokul	1.111	206.424	6,5	4,2
	Ortaöğretim	1.603	240.171	17,7	5,7
2015-2016	Toplam (Resmi+Özel)	61.201	15.714.748	–	–
	Okulöncesi (Resmi+Özel)	6.788	1.209.106	–	–
	İlkokul (Resmi+Özel)	26.522	5.360.703	–	–
	Ortaokul (Resmi+Özel)	17.342	4.873.431	–	–
	Ortaöğretim (Resmi+Özel)	10.549	4.271.508	–	–
	Özel Okul Toplamı	9.581	1.174.409	15,7	7,5
	Okulöncesi	3.714	191.670	54,7	15,9
	İlkokul	1.389	232.039	5,2	4,3
	Ortaokul	1.555	278.089	9,0	5,7
	Ortaöğretim	2.923	472.611	27,7	11,1

Kaynak: Milli Eğitim Bakanlığı, MEB İstatistikleri, 2015.

Tablo 2.3'te görüldüğü üzere özel okulların sayısında kayda değer bir artış gözlenmektedir. Okul öncesi dönemi de kapsayacak şekilde Türkiye'de özel okul sayısının 9581 olduğu görülmektedir. 2015 yılında bu rakamın 7474 olduğu göz önüne alındığından hızlı bir artışın olduğu anlaşılmaktadır. Toplam eğitim içine özel okulların payına dair yapılan araştırmalar 2015'te yüzde 12,6 olan bu oranın 2016 yılına gelindiğinde 15,7 olduğunu ortaya koymuştur. 2015 yılında 820 bin düzeyinde olan özel okullardaki öğrenci sayısı 2016 yılında 1,18 milyon düzeyine ulaşmış görülmektedir. Tüm bunlar Türkiye'de özel okullaşmanın hızlı bir şekilde artış gösterdiği anlamına gelmektedir.

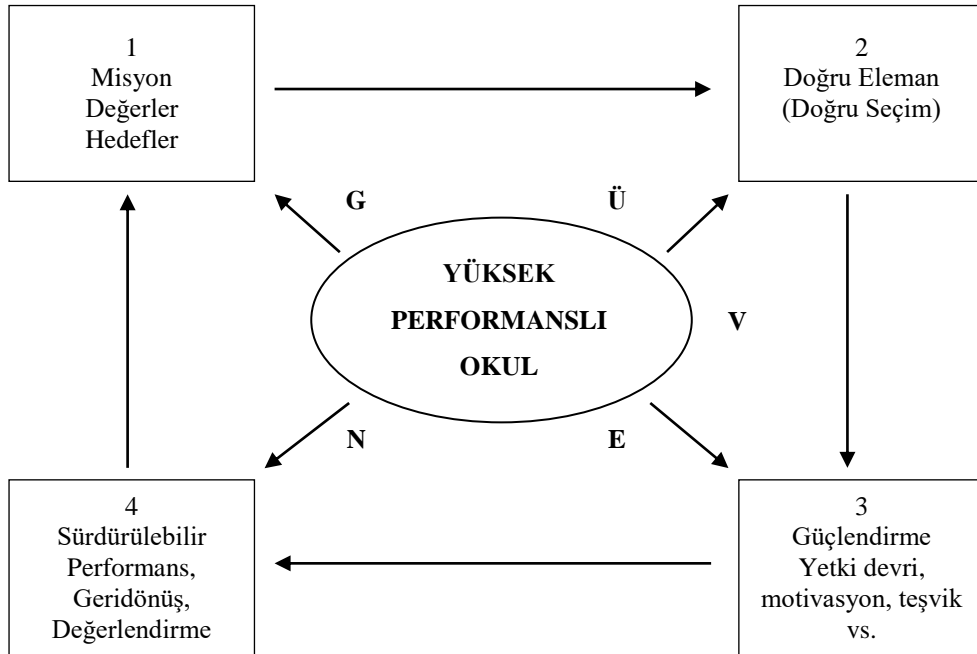
2.2.7. Özel Okullarda Eğitim ve Öğretim Niteliği

Özel okullarda eğitim ve öğretim niteliği konusunda özel okulların devlet okullarına üstünlük sağlayacak şekilde olduğu bilinmektedir. Bu kapsamda elde edilen veriler aşağıdaki gibidir (Çelikten, 2010: 20-21):

- i. Özel okullar eğitim konusunda avantajlıdır ve bu avantajın sonucunu almaktadır.
- ii. Özel okullar spor, sanat ve akademik alanlarda en başarılı kurumlar olarak görünmektedir.
- iii. Ülke genelinde yapılan sınavlarda özel okulların başarısı öne çıkmaktadır.
- iv. TÜBİTAK tarafından düzenlenen olimpiyatlarda özel okulların başarısı ön plandadır.
- v. Özel okulların eğitim ve öğretim niteliği sadece akademik boyutla sınırlı olmayıp spor ve sanat gibi konuları da içerdiği için nitelikli birey yetiştirmede olumlu katkılar ile karşılaşılmaktadır.

Özel okullarda eğitim ve öğretim niteliği, yüksek performansla birlikte olmaktadır. Bu kapsamda yer alan veriler aşağıdaki şekil üzerinde gösterildiği gibidir.

Şekil 2.4: Yüksek Performanslı Özel Okullarda Eğitim ve Öğretimin Niteliği

Kaynak: Parlar, Velilerin Özel Okul Tercihlerini Etkileyen Faktörler ve Özel Okulların Durumu 2006.

Şekil 2.4'te görüldüğü üzere özel okullarda eğitim ve öğretimin niteliğinin yüksek performans açısından değerlendirilmesi durumunda ilk olarak misyon, değerler ve hedeflerin etkisi olduğu görülmektedir. İkinci adımda ise doğru personel seçiminin etkisi gözlenmektedir. Buna göre doğru yönetici ve doğru öğretmen seçiminin özel okullar için büyük önem ifade ettiği anlaşılmaktadır. Üçüncü adımda güçlendirme kapsamında girişimlerde bulunulmaktadır. Güçlendirme adı altında yetki devri, motivasyon, teşvik etme gibi hususların belirleyici olduğunu gösteren bulgulardan bahsedilmektedir. Dördüncü adımda sürdürülebilirlik adı altında süreçlerin varlığı söz konusudur. Sürdürülebilirlik gereğince performans, geribildirim, değerlendirme gibi uygulamaların yer aldığını gösteren sonuçlara ulaşılmıştır. Tüm bunların güven faktörünün varlığı etrafından devam etmesi gerektiği de yukarıdaki şekilde yer alan bulgular aracılığıyla anlaşılmaktadır. Yukarıdaki şekil üzerinde yer alan veriler, özel okullarda eğitim ve öğretimin niteliğinin üstün olmasını beraberinde getiren faktörler olarak değerlendirilmeye müsaittir. Başka bir deyişle özel okullar, bu hususlar aracılığıyla diğer okulların önüne geçmektedir.

Özel okullarda eğitim ve öğretimin niteliği hakkında elde edilen bilgilerden yola çıkılarak özel okulların başarı konusunda daha çok ön planda yer aldığı çıkarımı yapılabilir. Ulaşılan bilgiler, özel okullardaki üstünlüğün sadece akademik başarı ve sınav başarısıyla sınırlı olmadığını, sanat ve spor alanında da özel okulların daha başarılı olduğunu göstermektedir.

2.2.8. Özel Okullarla İlgili Yasalar

Türkiye içerisinde özel öğretim kurumlarının bağlı olduğu ve faaliyette bulunduğu kanun 625 sayılı özel öğretim kurumları kanunudur. Özel öğretim kurumları burada yer alan yönergelere bağlı olarak kurulur ve faaliyetlerine devam eder (Çelikten, 2010: 7).

Özel okullarla ilgili yasal dayanaklar kapsamında aşağıdaki hususlardan bahsedilmektedir (Parlar, 2006: 11-12):

- i. 1985 tarihli özel öğretim kurumları yönetmeliği,
- ii. 1988 tarihli öğrenci ücretleri tespit ve tahsil yönetmeliği,
- iii. 1991 tarihli özel öğretim kurumların ücretsiz okuyacak öğrenciler hakkında yönetmelik,
- iv. 1985 tarihli özel öğretim kurumlarına yapılacak mali yardım yönetmeliği,

- v. 2005 tarihli özel okullar çerçeve yönetmeliği,
- vi. 2004 tarihli özel öğretim kurumlarına ait Milli Eğitim Bakanlığı standartlar yönergesi,
- vii. 1005 tarihli özel öğretim kurumlarında görevlendirilen personelin adaylık işlemleri ile disiplin amirleri hakkında yönerge,
- viii. 1997 tarihli özel öğretim kurumlarında görevlendirilecek bakanlık danışmanlar yönergesi şeklinde sıralanmaktadır.

Görüldüğü üzere özel okullarla ilgili yasal dayanak çalışmaları 1980’li yıllardan itibaren süregelmektedir. 625 sayılı kanun dışında özel okullarla ilgili yönerge ve yönetmeliklerin varlığı, özel okullara yasal dayanak oluşturulması adına yürütülen girişimlerin sayısının çokluğunu yansıtmaktadır.

Özel okullarda görev yapan öğretmen, yönetici, uzman gibi kişiler kanun hükümleri saklı kalmak üzere 5510 sayılı Sosyal Güvenlik Kanunu ve 4857 sayılı İş Kanununun yanı sıra 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümlerine tabidirler.

2.3. İlkokul Velilerinin Özel Okul Tercihlerine Etki Eden Faktörler

İlkokul velilerinin özel okul tercihlerine etki eden faktörleri belirlemek adına ilkokul velileri hakkında temel bilgiler, ilkokul velilerinin okullardan beklentileri, ilkokul velilerinin beklentileri ve özel okullar ilişkisi, ilkokul velilerinin okul tercihlerini etkileyen faktörler, ilkokul velilerinin özel okul tercihlerinin değerlendirilmesi, ilgili araştırmalar başlıkları altında değerlendirme yapılacaktır. Böylece ilkokul öğrencilerinin velilerinin okul tercihlerini nelere göre yaptıkları konusuna açıklama getirileceği düşünülmektedir.

2.3.1. İlkokul Velileri Hakkında Temel Bilgiler

Çocuklarla iletişim kuran, onlar hem okula hem de hayata hazırlayan kişiler aileler, yani öğrenci velilerdir. Bu nedenle ilkokul velilerinin son derece önemli bir konuma sahiptir. Öğrencinin sosyal gelişimi ve ders konusundaki gelişimi için velilerin kayda değer düzeyde etkisi vardır (Türnüklü, 2002, 576). İlkokul velilerinin ilk olarak bu yöndeki etkilerinin bilinmesinde fayda vardır.

İlkokul velileri, çocukları okula başladıktan sonra kendi üzerlerine düşen görevlerin bittiğini düşünmemelidir. Günümüzde pekçok ilkokul velisi, eğitim kurumuna

çocuğunu gönderdikten sonra kendisinin sorumluluğunun tamamlandığı şeklinde yanlış bir algıya sahiptir (İlğan, Erdem, Yapar, Aydın ve Aydemir, 2012: 2). İlkokul velilerinin tutum ve davranışlarının çocukların eğitim başarısını doğrudan etkileyeceğini gösteren bu husus, eğitim sürecinin bütünü içinde etkisini göstermektedir. İlkokul, okuldaki eğitimin ilk seviyesi olması sebebiyle bu husus ayrıca önemli bir yere sahiptir.

İlkokul velilerinin sahip oldukları nitelikler, sadece çocukların okula başladıkları ya da başlayacakları dönem ile sınırlandırılmalıdır. İlkokul velileri hakkında göz önünde bulundurulması gereken temel bilgiler aşağıdaki gibidir (Çalışkan ve Ayık, 2015: 70):

- i. İlkokul velileri, çocukları ilkokula başlayana kadar çocuklarının gelişimlerini desteklemelidir.
- ii. İlkokul sürecinde öğrencilerin kendilerini hangi derse yakın hissettikleri, hangi derslerde yeteneklerinin yüksek olduğunun belirlenmesinde ailenin rolü oldukça önemlidir.
- iii. İlkokul öğrencileri, iletişim becerilerini aile içerisinde oluşturur ve geliştirir.
- iv. İlkokul öğrencisinin kişilik gelişiminde, kural ve normları benimseme de mutlak ölçüde ailenin rolü vardır.
- v. İlkokul öğrencisine ailesi tarafından tanınan fırsatlar çocuğun başarısında aktif rol oynar.
- vi. Çocukların, ilkokula başlarken hazırbulunuşluk düzeylerinde ailelerin doğrudan etkisi vardır.
- vii. Okul ve ailenin uyumu, ilkokul öğrencisi için önemli bir gerekliliktir.

Yukarıda sıralanan maddelerden anlaşılacağı üzere ilkokul velileri, eğitim sisteminin bir parçası olarak nitelendirilmektedir. Çocukların eğitim başarısının yanı sıra sosyal açıdan başarılı olmasında ilkokul velilerinin önemli roller üstlendikleri görülmüştür. İlkokul velileri, çocukların gelişimlerinde öğretmenler ve okuldan daha önemli etkiye sahiptir. (Çalışkan, 2015)

İlkokula başlayan öğrencilerin hangi derslerden hoşlandıklarını belirlemede velilerin gözlemlerinin önemli bir yeri bulunmaktadır. Özellikle çocuklara verilen ev ödevlerinin yapılması sürecinde yapılan gözlemler, çocukların hangi derse daha fazla yatkın olduğu ve hangi derse daha fazla ilgi gösterdiğini belirlemede yardımcı rol

üstlenmektedir (Duru ve ögmen, 2017: 361). Bu da ilkokul velilerinin öğrenciler üzerindeki etkilerini gösteren bir başka ayrıntıdır.

Ebeveynlerin beklentileri, çocukların gelişimindeki temel belirleyicilerden bir tanesidir (O'Donnell, 2014: 14). İlkokul düzeyinde veliler, çocukların okulu sevmesi ve bu sayede iyi bir eğitim almasına yönelik beklentiler içerisinde olmaktadır. Bunun neticesinde çocukların okula yönelik yaklaşımlarının olumlu yönde seyretmesi ile birlikte iyi bir geleceğe adım atmaları söz konusu olacaktır ve velilerin beklentileri gerçeğe dönüşecektir.

2.3.2. İlkokul Velilerinin Okuldan Beklentileri

Velilerin okullardan beklentilerinin bilinmesi konusu, özellikle özel okullar için önemli bir yere sahiptir. Bunun nedeni ise beklentilere göre adım atacak olan özel okulların imajlarını düzenleme şansına sahip olmalarıdır (Nartgün ve Kaya, 2016: 155). Bu kısımda sadece özel okullar için değil tüm ilkokullar için veli beklentilerinin neler olduğuna yönelik bilgilendirme yapılacaktır.

Ebeveynlerin okuldan beklentileri, kısa ve uzun süreli olacak şekilde incelenmektedir. Çocukların ilkokula başlamaları sürecinde velilerin beklentileri uzun süreli olabilir (Banks, Maitre, Mccoy ve Watson, 2016: 7). Çocuğun iyi bir geleceğe sahip olması için giriş niteliği taşıması, ilkokuldaki beklentilerin uzun vadeli olmasını beraberinde getirmektedir.

İlkokul velilerinin okullardan beklentisi, öğrencilere en iyi şekilde eğitim verilmesidir. Bu temel beklenti etrafında velilerin okullardan beklentileri şekillenmektedir. İlkokul velilerinin okullardan beklentilerinin başında yöneticilerden beklenenler gelir. Yöneticilerin okullarda eylemleri başlatma, sürdürme ve devam ettirmesi beklenmektedir (Aslan ve Yıldırım, 2004: 1).

Öğrencilere temel eğitimin verildiği ilkokullar, eğitim hayatının devam açısından önemli roller üstlenir. Bu nedenle ilkokullarda eğitimle ilgili beklentilerin karşılanması önemlidir. Velilerin ilkokuldan temel beklentileri aşağıdaki gibi sıralanmaktadır (Sünbül ve Yavuz, 2004: 12-13):

- i. Saygı öğretilmesi,
- ii. Öğrencilere güven aşılması,
- iii. Katılım fırsatı tanınması,

- iv. Yenileşmenin takip edilmesi,
- v. Eğitime bağlı bireyler yetiştirilmesi adına başlangıç niteliğinde adımların atılması,
- vi. Öğrencilere ilgi ve sevgi gösterilmesi,
- vii. İletişim becerisinin kazandırılması,
- viii. Başarı beklentisinin karşılanması,
- ix. Sosyal gelişim sağlanması,
- x. Başarıya yönelim olması,
- xi. Öğrencilerin çevrelerinde yaşanan gelişmelere karşı duyarlılık sahibidir.

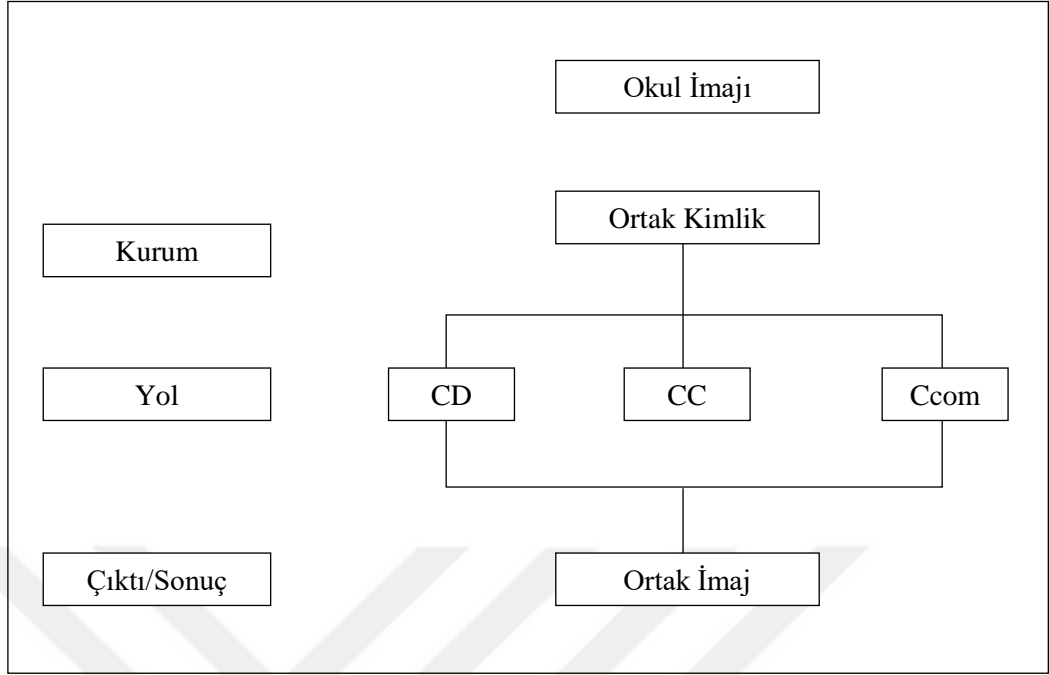
Yukarıda sıralanan maddelerden de anlaşılacağı üzere veliler, ilkokullardan çocuklarına eğitimsel açıdan katkı sağlamasının yanında sosyal açıdan da katkı sağlanmasını beklemektedir. Böylece sadece akademik başarıya odaklanan bireyler değil, toplumun sorunlarına karşı duyarlı bireyler yetiştirilmesi mümkün olacaktır. Bu da velilerin ilkokullardan çok yönlü beklentilerinin içeriği bakımından önemli bir ayrıntı niteliği taşımaktadır.

Velilerin okullardan beklentileri, ebeveynlerin sürdürmekte olduğu evliliğin etkisinde olabilmektedir. Bu noktada daha doyurucu ve destekleyici evliliklere sahip ebeveynler çocuklarını daha olumlu görürken, çocukları için daha yüksek standartlar belirlemektedir (Begum ve Huque, 2016: 223). İlkokul seviyesinden itibaren velilerin okul beklentilerinin oluşmasında bu faktörün belirleyici rollerinden bahsedilmektedir.

2.3.3. İlkokul Velilerinin Özel Okul Beklentileri

Özel ilkokul velilerinin beklentilerine ilişkin ilk olarak aşağıdaki şekilde yer alan hususların bilincine sahip olmaları gerekir.

Şekil 2.5: Veli Beklentileri ve Özel Okulların Özellikleri

Kaynak: Bakioğlu ve Bahçeci, 2010: 33.

Şekil 2.5'te görüldüğü üzere velilerin özel okullardan beklentilerinin başında iyi bir okul imajı, kurumsal kültürü, ulaşım açısından uygunluk –yol- ve olumlu çıktılar şeklindedir. Yukarıdaki şekil üzerinde kısaltmalar şeklinde yer alan ifadeler kapsamında ise özel okulun mimarisi, değerleri, okulun felsefesi, toplumsal ilişkilerdeki görevleri, donanımları gibi okullara kimlik kazandıran unsurların yer aldığı söylenebilir.

Özel okullarda veli katılımının devlet okullarına göre daha düşük düzeyde olduğunu gösteren sonuçlara ulaşan çalışmalardan bahsedilmektedir (Şad ve Gürbüz Türk, 2013: 1003). Bu açıdan değerlendirme yapıldığında özel okulların velilerin katılımının artıracak şekilde bir yapıya sahip olmaları gerekmektedir. Özellikle ilkököl velilerinin okullardaki süreçlere yönelik katılımları, öğrencinin gelişimi açısından belirleyici olması sebebiyle ayrıca önemlidir. Bu da özel okullar ile ilkököl velilerinin beklentileri arasındaki etkileşimin önemini göstermesi bakımından değerli bir veridir.

Genel bir değerlendirme yapılacak olduğunda özel okullardan ilkököl velilerinin beklentilerinin okulun sunduğu olanakların yanı sıra okulun ulaşım olanakları, kurum kültürü gibi faktörlerle ilişkili olduğunu ortaya koymuştur. Okulların sahip olduğu kimliği meydana getiren faktörlerin de özel okullar ile ilkököl velilerinin beklentileri

ilişkisi kapsamında önemli bir yeri olduğunu gösteren sonuçlar elde edilmiştir. (Mermertaş, 2014)

2.3.4. İlkokul Velilerinin Özel Okul Tercihlerini Etkileyen Faktörler

İlkokul velilerinin beklentilerinin etkisiyle özel okul tercihlerinde birçok faktöre göz önünde bulundurarak karar vermektedirler. İlkokul velilerinin özel okul tercihlerini etkileyen faktörlerin sayısının fazla olması sebebiyle ilgili faktörlerin sınıflandırma yapılarak değerlendirilmesi söz konusu olmaktadır. Bu kısımda yapılacak olan inceleme ilkokul velilerinin özel okul tercihlerini etkileyen faktörler kapsamında ekonomik faktörler, sosyal faktörler, çevresel faktörler ve diğer faktörler başlıkları altında olacaktır.

2.3.4.1. Ekonomik Faktörler

Velilerin gelirleri, özel okul tercihlerini etkileyen faktörlerin başına gelmektedir. Ebeveynlerin elde ettikleri gelirler refah düzeyinin yanı sıra özel okullarda eğitimin bir parçası olarak görünmektedir (Williams Shanks ve Destin, 2009: 27). Haliyle elde edilen gelir, özel okul tercihlerinin şekillenmesinde belirleyici olmaktadır.

Özel okul velileri, çoğunlukla ekonomik açıdan üst gelir grubunda yer almaktadır (Bakioğlu ve Bahçeci, 2010: 39). Bu nedenle ekonomik faktörlerin özel okul velilerinin tercihinde etkili olma biçimi, okul ücretlerinden ziyade okul ücreti-performans ilişkisine dayanmaktadır. Başka bir deyişle ilkokul velileri özel okul tercihinde yaptıkları ödemenin karşılığını almak istemektedir.

İlkokul velilerinin özel okul tercihlerinde etkili olan ekonomik faktörler, aşağıdaki gibi sıralanmaktadır (Nartgün ve Kaya, 2016: 155):

- i. Makul okul ücreti,
- ii. Okulun bulunduğu bölgenin sosyo-ekonomik seviyesi,
- iii. Okulun diğer velilerinin sosyo-ekonomik düzeyi,
- iv. Okulu reklam politikası ve harcamaları,
- v. Anlaşmalı servis hizmetinin ücreti,
- vi. Ek ödemelerin olup olmaması şeklindedir.

Görüldüğü üzere ilkokul velilerinin özel okullardaki tercihlerini etkileyen ekonomik faktörler kapsamında pek fazla faktöre yer verilmesi mümkün değildir. Bunun

nedeninin özel okulda eğitim gören öğrencilerin velilerinin genel manada iyi bir gelire sahip olduğunun yinelenmesinde fayda vardır.

2.3.4.2. Sosyal Faktörler

Sosyal etkinlikler, ilkokul velilerinin özel okul tercihlerinin sosyal faktörler sınıfında yer almaktadır (Sünbül ve Yavuz, 2004: 4). İlkokul öğrencilerinin gelişimleri açısından sosyal etkinlikler sebebiyle oldukça önemli bir yere sahiptir. Çocukların kişisel gelişimlerine katkıda bulunacak olan sosyal etkinlikler, ilkokul velilerinin tercihlerinde belirleyici bir etken olarak görünmektedir.

İlkokul velilerinin özel okul tercihlerinde etkisi bulunan temel sosyal faktörler aşağıdaki gibi sıralanmaktadır (Nartgün ve Kaya, 2016: 155):

- i. Rehberlik hizmetlerinin niteliği,*
- ii. Sosyal aktivite çeşitliliği,*
- iii. Sosyal sorumluluk projelerine olan katılım,*
- iv. Okulun temsil ettiği dünya görüşü,*
- v. Okulda iyi iletişim kuran yöneticilerin bulunması,*
- vi. Okulun yeterli düzeyde sosyal tesis olanaklarının bulunması,*
- vii. Okulla ilgili referanslar,*
- viii. Okulun altyapısı,*
- ix. Teknolojik gelişmelere karşı gösterilen yaklaşım ve*
- x. Okulun bulunduğu bölge ve*
- xi. İlkokul velilerinin sahip oldukları çevre ve bu çevrenin okulla ilgili görüşleri şeklindedir.*

Yukarıda sıralanan faktörlerden de anlaşılacağı üzere ilkokul velilerinin özel okul tercihini etkileyen sosyal faktörler, öğrencilerinin gelişimlerini sosyal açıdan hızlandıracak niteliktedir. Velilerin çocuklarının gelişiminde sosyal açıdan duyduğu kaygılar, sosyal faktörlerin etkisinin ortaya çıkmasındaki başlıca etkenlerden birisi olarak görünmektedir. Bunun yanında ailenin çevresi de sosyal faktörleri önemli bir konuma getirmektedir.

2.3.4.3. Çevresel Faktörler

Okul dinamik bir çevre niteliği taşımaktadır (Aslan ve Yıldırım, 2004: 3). Bu nedenle ilkököl velilerinin özel okul tercihinde çevresel faktörlerin varlığı söz konusudur. Özel okul tercihleri ve çevresel faktörler ilişkisinde veliler için önemli olan çevrenin çocuğa zarar vermesinin önüne geçmektir.

Çevresel faktörler, sosyal faktörler kapsamında değerlendirilmeye müsaittir. Nitekim okulun bulunduğu konum ve çevrenin sosyal faktörler kapsamında yer almış olması bu ifadeyi destekler niteliktedir. Çevresel faktörlerin ayrı bir sınıf olarak değerlendirildiği araştırmaların yanında sosyal faktörlere dahil edilerek değerlendirme yapılan araştırmaların varlığı ile karşılaşmış, bu çalışmada ayrı ayrı inceleme yapılması tercih edilmiştir(Aslan ve Yıldırım, 2004: 61).

2.3.4.4. Diğer Faktörler

Özel okul tercihlerini etkileyen diğer faktörler denildiğinde akla gelen başarıyla ilgili faktörler olarak görünmektedir. Buna göre özel okullarda ilkököl velilerinin tercihleri üzerinde etkisi olan diğer faktörler aşağıdaki gibi sıralanmaktadır (Nartgün ve Kaya, 2016: 155):

- i. *İngilizce eğitimin başarısı,*
- ii. *Öğrenci seçme sınavlarında geçmiş dönemdeki başarılar,*
- iii. *Özgün eğitim programları,*
- iv. *Sınavlara hazırlıkların yoğunluğu,*
- v. *Okulun kuruluş tarihi,*
- vi. *Öğretmenlerin kalitesi,*
- vii. *İkinci bir yabancı dil olup olmaması,*
- viii. *Uluslararası üyeliklerin varlığı,*
- ix. *Müzik ve görsel sanatlar gibi eğitimin olması ve bu eğitimin başarı düzeyi,*
- x. *Spor eğitiminde elde edilen başarılar,*
- xi. *Sınıfların eğitime olan uygunluk düzeyi,*
- xii. *Teknik açıdan sahip olunan kalite,*
- xiii. *Okulun güvenlik hizmetlerinin başarısı,*
- xiv. *Okulun toplumdaki diğer öğrencilerin tercihi olabilme konusundaki cazibesi şeklindedir.*

Sıralanan faktörlerden de anlaşılacağı üzere diğer faktörler başlığı altında, velilerin özel okul tercihlerinin önemli ölçüde şekillenmesini sağlayan başarı faktörlerinin bulunduğu görülmüştür. Okulların öğrencilere vaat ettiklerinin göstergesi niteliği taşıyan her bir husus, ilkökul velilerinin özel okul tercihinde etkisi bulunan diğer faktörler kapsamında yer almaktadır.

İlkokul velilerinin özel okul tercihlerini etkileyen faktörlere yönelik yapılan bir araştırmada elde edilen sonuçlar; sosyal olanaklar, okul çevresi, yabancı dil eğitimi, sınav başarı puanları, diğer velilerin sosyo-kültürel ve sosyo-ekonomik seviyesi ile öğretmenlerin niteliklerinin tercih yapılmasındaki temel belirleyiciler arasında yer aldığını göstermektedir (Bakioğlu ve Bahçeci, 2010: 42). Tüm bunlar, velilerin özel okulları tercihinin şekillenmesinin birbirinden farklı içerikte pek çok faktörü kapsadığını göstermektedir.

2.3.4.5. İlkokul Velilerinin Özel Okul Tercihlerinin Değerlendirilmesi

İlkokul velilerinin özel okul tercihlerinin değerlendirilmesi konusunda bilinmesi gerekenlerin başında velilerin çocuklarının eğitim ve sosyal açıdan başarılı olmasını istediğinin bilinmesi gerekir. Veliler, çocukların ilk öğretmenleridir (Şad ve Gürbüz Türk, 2013: 993). Bu nedenle kendilerinden sonraki öğretmenlere çocuklarını teslim etmeden önce kapsamlı araştırmalar yapmakta ve bunun neticesinde özel okul tercihlerini şekillendirmektedirler.

İlkokul velilerinin özel okul tercihlerinin değerlendirilmesi konusunda aşağıdaki unsurların bilincinde olmak gerekmektedir (Nartgün ve Kaya, 2016: 155):

- i. *Öğrencilerin beklentilerinin karşılanma düzeyi dikkate alınmak durumundadır.*
- ii. *Hoşgörüle ilgili hususlar değerlendirilir.*
- iii. *Sabır, anlayış gibi konular ele alınır.*
- iv. *Duyarlılık düzeyi –özellikle sosyal sorumluluk projelerine katılımında- önemlidir.*
- v. *Adalet, temel değerlendirme ölçütlerinden bir tanesi konumundadır.*
- vi. *Öğrencilerin başarı düzeylerine göre bilgilendirilme önemli bir ölçütdür.*
- vii. *Öğretmenlerin öğrencilere karşı güler yüzlü bir şekilde yaklaşım göstermesi dikkate alınır.*

- viii. Öğretmenlerin dersler konusunda yeterlilikleri önemli bir karar verme ölçütüdür.
- ix. Çocukların başarılı olmasına okulun sağladığı katkının düzeyi değerlendirmeye alınır.
- x. Çocukların başarılı olmasına öğretmenlerin sağladığı katkının düzeyi değerlendirmeye alınır.
- xi. Profesyonel bilgi ile ilgili faktörlerin varlığı göz önüne alınır.
- xii. Hizmet içi eğitim süresi dikkate alınmaktadır.
- xiii. Diğer öğrencilerin yeterlilik düzeyleri önemli bir değerlendirme ölçütü niteliği taşır.
- xiv. Okulun genel atmosferi –genel moral düzeyi gibi- önemli görünmektedir.
- xv. Okulun yakın çevresinin fiziksel düzenlemesi önemlidir.
- xvi. Okuldan mezun olduktan sonraki iş bulma olanakları belirleyici bir faktördür.
- xvii. Yönetimsel etkililik temel unsurlar arasında yer almaktadır.
- xviii. Öğrencilerin kaydettikleri ilerleme düzeyi değerlendirme kapsamındadır.
- xix. Mezun olan öğrencilerin okulun organizasyonlarına katılım gösterme düzeyleri değerlendirilmektedir.
- xx. Okulun özel yetenek bakımından elde ettiği başarılar göz önünde bulundurulmaktadır.

İlkokul velilerinin özel okul tercihlerine dair sıralanan yirmi adet değerlendirme faktörünün de destekleyeceği üzere veliler için çocuklarını özel okula yazdırmak uzun değerlendirmeler sonrasında verilen bir karar olarak görünmektedir. Velilerin çocukların ilk öğretmenleri olması, ilkokuldaki özel okul kararlarının kapsamlı şekilde değerlendirilmesinde etkili olmaktadır.

2.3.6. İlgili Araştırmalar

Özel okulların tercih edilmesinde etkili olan faktörler, literatür geçmiş çok eski olan bir araştırma konusu olmadığı için bu konuda elde edilen veriler oldukça kısıtlıdır. Özel okulların sayılarının ve yaygınlıklarının artmasının neticesinde konuyla ilgili araştırmaların sayısının artması beklenmektedir.

Bakioğlu ve Bahçeci (2010), yaptıkları araştırmada okulların imajlarının velilerin okul tercihi konusundaki etkilerini inceledikleri çalışmada velilerin ilkokul hakkında

vereceği karardaki temel belirleyici okulun imajı olduğunu ortaya koymuşlardır. Okulun imajının velilerin beklentilerini şekillendirmesi sebebiyle bu denli önemli olduğunu ortaya koyan araştırmacılar, imajın aynı zamanda kalitenin belirleyici konumunda olması sebebiyle velilerin tercihleri bakımından dikkate alınması gereken bir tercih faktörü olduğunu belirlemişlerdir.

Uygun (2003), Türkiye'de özel okulların geçmişine yönelik incelemede Tanzimat döneminden itibaren özel okulların Türkiye'de gelişim gösterdiğini ortaya koymuştur. Özel okulların 1960'lı yıllara dek faaliyet alanlarının sınırlı olması sebebiyle çok öne çıkmadıkları görülmüştür. 1960 ve özellikle de 1980'li yıllardan itibaren özel okulların gelişimi konusunda hareketlenme başlamıştır. Bunun sonrasında velilerin özel okullardan beklentilerinin de değişmeye başladığı sonucuna ulaşılmıştır.

Nartgün ve Kaya (2016), “özel okul velilerinin beklentileri doğrultusunda okul imajı oluşturma” başlıklı makalede velilerin beklentilerinin nelerin etkisinde olduğunu belirlemeyi hedeflemişlerdir. Çalışmada elde edilen sonuçlara göre velilerin ideal okul koşulları, olumlu okul imajı, okulun etkili yönetilmesi, öğretmen kalitesi, okulların geçmişte beklentileri karşılama düzeyi gibi faktörlerin etkisinde tercih yaptıklarını ortaya koymuşlardır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örneklem, veri toplama araçları, veri toplama süreci ve elde edilen verilerin nasıl toplandığı ve elde edilen verilerin analizi için kullanılan tekniklerle ilgili bilgilere yer verilmiştir.

3.1. Araştırma Modeli

Araştırma, tarama modeline göre hazırlanmıştır. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır (Karasar, 2005: 77). Araştırma, ilkokul velilerinin özel okul tercihlerinin nedenlerini ortaya koymak ve tercih sürecinde belirleyici ölçütleri tespit etmek amacıyla yapılmıştır.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni 2017–2018 eğitim-öğretim yılı İstanbul ili Anadolu yakasında bulunan özel okul velileri olarak tespit edilmiştir. Bu özellikleri taşıyan veliler araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. Örneklem, evreni temsil edecek niteliktedir. Araştırmanın örneklemini, İstanbul'un Anadolu Yakası ilçelerinden Üsküdar, Ümraniye ve Kadıköy'de bulunan özel okul velileri, seçkisiz örnekleme yöntemi ile seçilmiş 205 veliden oluşmaktadır. Yansızlık kuralı, seçkisiz örnekleme kolaylıkla uygulanır (Akhun,1983).

Araştırma sürecinde çalışma evreni oluşturulurken aşağıdaki basamaklar izlenmiştir:

1. İlk olarak 205 ilkokul velisi evrenden basit tesadüfi yol ile seçilmiştir.
2. 205 ilkokul velisine özel okul tercih sebeplerini belirlemeye yönelik anket uygulanmıştır.

Araştırmaya katılan velilere ait betimsel analizler aşağıda verilmiştir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak, “*Özel Okul Tercih Ölçütleri*” anketi uzman görüşü olarak oluşturulmuştur. Anket veli kişisel tanıma soruları ve özel okul tercih ölçütleri olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır. Çalışmada verileri toplamak amacıyla kullanılan anketin detayları aşağıda belirtilmiştir.

3.3.1. Veli Kişisel Tanıma Bölümü

Velileri betimlemek amacıyla oluşturulan sorularda, velinin çocuğa yakınlığı (anne-baba), velinin yaşı, velinin Eğitim Düzeyine, ailenin aylık ortalama gelir miktarı olmak üzere toplam dört madde bulunmaktadır.

3.3.2. Özel Okul Tercih Ölçütleri Bölümü

Bu bölümde, özel okulların tercih ölçütleri, fiziki şartlar, eğitim-öğretim faaliyetleri, sanat-sportif-sosyal ve kültürel faaliyetler, yönetim ve akademik kadro özellikleri, iletişim süreçleri, ekonomik kaynaklar alt bölümlerinden oluşmaktadır. Bu bölümlerin içerisinde, başlık ile ilişkili ölçütler yer almaktadır. Bölümde toplam beşli likert ile hazırlanan 41 madde yer almaktadır. İlkokul velilerinin özel okul tercihlerini etkileyen faktörleri araştırmak üzere, literatür taraması ve uzman görüşlerinden faydalanılarak araştırmacı tarafından geliştirilen 6 bölüm ve toplam 41 madden meydana gelen bir anket uygulanmıştır. Anket, araştırmaya katılan veliler tarafından 1=’Hiç dikkate almam’ ile 5=’Kesinlikle dikkate alırım’ seçenekleri arasında değerlendirilen 5’li Likert tipinde tasarlanmıştır. Anketin bölümleri ve soru sayıları aşağıdaki gibidir;

- Okulun Fiziki Şartları : 12 madde
- Eğitim-Öğretim Faaliyetleri : 5 madde
- Sanatsal, Sportif, Sosyal ve Kültürel Faaliyetler : 5 madde
- Yönetim ve Akademik Kadro Özellikleri : 8 madde
- İletişim Süreçleri : 7 madde
- Ekonomik Kaynaklar : 4 madde

Anket maddelerinin değerlendirilmesinde yer alan aralıkların (1= ‘Hiç dikkate almam’ ile 5= ‘Kesinlikle dikkate alırım’) eşit olduğu $[(5-1)/5=0,80]$ varsayımından hareketle araştırmaya katılan velilerin özel okul tercihlerini etkileyen faktörlerine

(anket maddelerine) ilişkin puanlarının hesaplanmasında ve değerlendirilmesinde aşağıdaki seçenek, puan aralıkları ve düzeyler dikkate alınmıştır. Elde edilen ortalama puan, velinin o ifade/maddede belirtilen durumu önemseme (dikkat etme) düzeyini göstermektedir.

<u>Seçenek</u>	<u>Puan Aralığı</u>	<u>Düzy</u>
Hiç dikkate almam	1,00 - 1,80	Çok önemsiz/ çok düşük
Dikkate almam	1,81 - 2,60	Önemsiz/düşük
Kararsızım	2,61 - 3,40	Ne önemli, ne önemsiz (orta)
Dikkate alırım	3,41 - 4,20	Önemli/yüksek
Kesinlikle dikkate alırım	4,21 - 5,00	Çok önemli/çok yüksek

Anketi uygulamaya yönelik, İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden yazılı izin alınmasından sonra İstanbul Anadolu yakasında yer alan Ümraniye, Kadıköy ve Üsküdar özel okul velilerine gönüllülük esasına göre anket uygulanmıştır.

Veri toplama aşaması ise şu şekilde ilerlemiştir:

- Verilerin elde edilmesine yönelik, anket geliştirilmiş ve geliştirilen anket ile ilgili uzman görüşü alınmıştır.
- Uygulanması kararlaştırılan anket, İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne sunulmuş ve gerekli onay ve izin alınmıştır.
- 2017-2018 eğitim öğretim sürecinde anket uygulanmıştır.
- Gönüllülük esasına göre, özel okul velilerine anket verilmiştir.
- Verilen anketin aynı günde yapılıp, teslim edilmesi istenmiştir.

3.4. Verilerin Analiz Edilmesi

Araştırmaya katılan velilerden Kişisel Bilgi Formu ve İlkokul Velilerinin Özel Okul Tercihlerine Etki Eden Faktörler Anketi ile toplanan verilerin tümü SPSS 23.0 for Windows paket programı ile analize tabi tutulmuştur. Araştırma için velilerden toplanan verilerle istatistiksel analizlere geçilmeden önce, bu verilerin ankette belirlenen sınırlar içinde olup olmadığı, hatalar ve ciddi oranda eksiklikler barındırıp barındırmadığı kontrol edilmiştir. Bundan sonra ise araştırmanın belirlenen amaçlarına bağlı olarak uygulanacak istatistikî tekniklerin seçimi öncesi Kolmogorov-Smirnov (K-S) testi ile veri gruplarının normallik dağılımları incelenmiş ve daha sonra aşağıdaki analizlere geçilmiştir.

1. Velilerin demografik/kişisel özelliklerini özetlemek açısından değişkenlerinin frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları hesaplanmıştır.
2. Velilerin, özel okul tercihlerini etkileyen faktörleri araştırmak üzere anket maddelerine verdikleri ortalama puanları ($\bar{X}$) ve standart sapmaları (ss) hesaplanmıştır.
3. Velilerin, özel okul tercihlerini etkileyen faktörlere ilişkin görüşlerinin anne-baba olmaya göre farklılaşma gösterip göstermediğini incelemek üzere ilişkisiz (bağımsız) gruplar t testi uygulanmıştır.
4. Velilerin, özel okul tercihlerini etkileyen faktörlere ilişkin görüşlerinin yaşa, Eğitim Düzeyine ve aile gelir düzeyine göre anlamlı farklılaşma gösterip göstermediğini araştırmak üzere, normallik dağılımı varsayımı sağlanamadığından parametrik olmayan (non-parametric) Kruskal-Wallis testi uygulanmış, anlamlı fark bulunduğu durumda hangi gruplar arasında anlamlı fark bulunduğunu araştırmak üzere ise post-hoc Mann-Whitney U testi yapılmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ARAŞTIRMA BULGULARI

Araştırmanın bu bölümde, ilkokul velilerinin özel okul tercihlerini etkileyen faktörleri incelemek üzere yapılan istatistiksel analizler sonucunda elde edilen bulgu ve yorumlara yer verilmiştir.

Bu bölümde önce, ilkokul velilerinin özel okul tercihlerini etkileyen faktör düzeyleri genel olarak incelenmiş, daha sonra ise bu ölçütlerin velilerin anne-baba olmasına, yaşa, Eğitim Düzeyine ve ailenin aylık ortalama gelirine göre anlamlı farklılaşma gösterip göstermediğine bakılmıştır.

4.1. Velilerin Demografik Özelliklerine Yönelik İlişkin Bulgular

Tablo 4.1: Velilerin Anne-Baba Olmasına Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları

Değişken	Grup	<i>f</i>	%
Anketi doldurmanın yakınlığı	Anne	138	67,3
	Baba	67	32,7

Araştırmaya katılan ilkokul velilerinin %67,3'ü anneyken %32,7'si babadır.

Tablo 4.2: Velilerin Yaşına Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları

Değişken	Grup	<i>f</i>	%
Yaş	21-30 yaş	18	8,8
	31-40 yaş	127	62,0
	41-50 yaş	52	25,4
	51 yaş ve üstü	8	3,9

Velilerin yaşlarına ilişkin dağılıma bakıldığında en büyük yaş grubunu %62,0 ile 31-40 yaşındakilerin, en küçük grubu ise %3,9 ile 51 yaş ve üstündekilerin oluşturduğu görülmektedir.

Tablo 4.3: Velilerin Eğitim Düzeyinena Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları

Değişken	Grup	<i>f</i>	%
Eğitim Düzeyinenz	İlkokul mezunu	5	2,4
	Ortaokul mezunu	9	4,4
	Lise mezunu	37	18,0
	Y.Okul/Üniversite mezunu	116	56,6
	Lisansüstü mezunu	38	18,5

Velilerin, %2,4 ilkokul ve %4,4'ü ortaokul mezunuyken en büyük eğitim grubunu %56,6 ile yüksek okul ve üniversite mezunları oluşturmaktadır.

Tablo 4.4: Velilerin Özel Okula Devam Eden Çocuk Sayısına Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları

Değişken	Grup	<i>f</i>	%
Özel okula devam eden çocuk sayısı	1 çocuk	128	62,4
	2 çocuk	59	28,8
	3 çocuk ve üstü	14	6,8
	Cevapsız	4	2,0

Velilerin çok büyük bölümünün, %62,4 ile özel okula devam eden 1 çocuğu, %28,8 ile 2 çocuğu vardır. Özel okula devam eden 3 ve daha fazla çocuğu olan velilerin oranı %6,8'dir.

Tablo 4.5: Ailelerin Ortalama Aylık Gelirine Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları

Değişken	Grup	<i>f</i>	%
Ailenin ortalama aylık geliri	4.000 TL'den az	40	19,5
	4.000-8.000 TL	96	46,8
	8.000-12.000 TL	42	20,5
	12.000 TL ve üstü	27	13,2

Katılımcıların yarısına yakınının (%46,8) aylık ortalama geliri 4.000-8.000 TL arasındayken, en küçük gelir grubunun %13,2 ile ortalama aylık geliri 12.000 TL ve üstü olanlar oluşturmaktadır.

Tablo 4.6: Velilerin İlkokulda Özel Okula Devam Eden Çocukların Cinsiyetine Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları

Değişken	Grup	<i>f</i>	%
İlkokulda özel okula devam eden çocukların cinsiyeti	Kız	85	41,5
	Erkek	98	47,8
	Kız ve erkek	18	8,8
	Cevapsız	4	2,0

İlkokulda özel okula devam eden öğrencilerin %41,5'i kız ve %47,8'i erkek iken velilerin %8,8'inin özel ilkokula devam eden hem kız hem de erkek çocukları vardır.

Tablo 4.7: Velilerden Özel Okulda Okumuş Olanların Frekans ve Yüzde Dağılımları

Değişken	Grup	<i>f</i>	%
Velilerden özel okulda okumuş olan	Evet	34	16,6
	Hayır	171	83,4

Araştırmaya katılan velilerin sadece %16,6'sı özel okulda okumuş olduklarını belirtmiştir.

Tablo 4.8: Çocuğun Daha Önce Başka Bir Özel Okulda Okuma Durumuna Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları

Değişken	Grup	<i>f</i>	%
Çocuğun daha önce başka bir özel okulda okuma durumu	Evet	76	37,1
	Hayır	129	62,9

Velilerin %37,1'inin çocuğu daha önce başka bir özel okulda okumuştur.

Tablo 4.9: Çocuğun Daha Önce Gittiği Özel Okulu Değişirme Sebebine Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları

Okulu Değişirme Sebebi	f	%
Okul çalışanlarının iletişim problemleri (İdareci/Öğretmen/Memur/Güvenlik Görevlisi vb)	18	24,0
Okulun akademik durumunun yetersizliği	16	21,3
Şimdi devam ettiği okulun daha iyi olanaklara sahip olması	14	18,7
Okul ve veli kültürünün birbirine uymaması	8	10,7
Maddi Sebepler	5	6,7
Ana okulda okudu ilkokula başlayınca okul değiştirdik	1	1,3
Başka okula gitmediler	1	1,3
Devlet okulundan özel okula nakil yaptırdım	1	1,3
İl dışı tayin nedeniyle	1	1,3
Kademe sonu olduğu için (anaokulu -ilkokul)	1	1,3
Okul kapandı	1	1,3
Okul satıldı	1	1,3
Okulun başka bir kuruma satılması	1	1,3
Okulun kapanması	1	1,3
Öğrenci ile arkadaşları arasındaki iletişimsizlik	1	1,3
Sınav kazandı	1	1,3
Şehir değiştirmemiz sebebiyle	1	1,3
Taşınma	1	1,3
Tayin durumundan dolayı	1	1,3

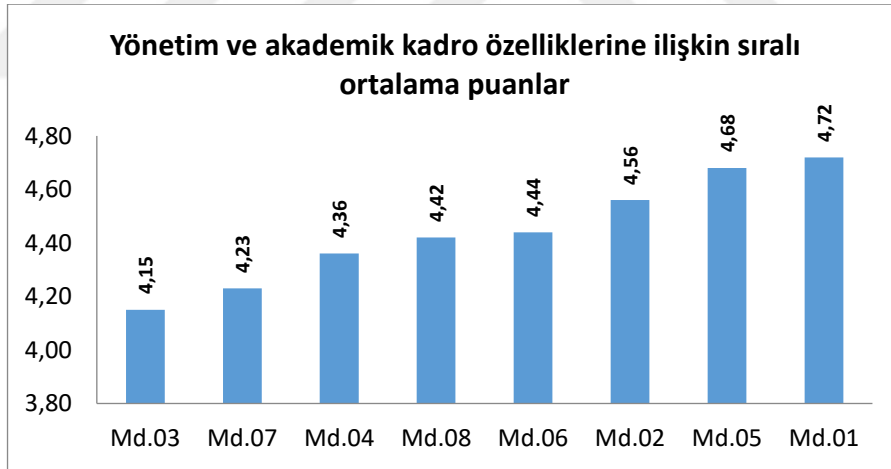
Çocuğu daha önce başka bir özel okulda okumuş olan velilere bu okulu değişirme sebebi sorulduğunda 19 farklı neden tespit edilmiş olup ilk üç en çok okul değişirme nedenleri sırasıyla %24,0 (18 kişi) ile “Okul Çalışanlarının İletişim Problemleri (İdareci/Öğretmen/Memur/Güvenlik Görevlisi vb)”, %21,3 (16 kişi) ile “Okulun akademik durumunun yetersizliği” ve %18,7 (14 kişi) ile “Şimdi devam ettiği okulun daha iyi olanaklara sahip olması” olduğu belirlenmiştir.

4.2. İlkokul Velilerinin Özel Okul Tercihlerini Etkileyen Faktörlere Yönelik Genel Bulgular

Tablo 4.10: Velilerin Yönetim ve Akademik Kadro Özellikleri Boyutu Ortalama Puanlarına İlişkin Betimsel İstatistikler

Madde	$\bar{X}$	ss
01. Okul yöneticilerinin, veliler ile iyi iletişim kurabilmeleri	4,72	0,50
05. Okulun öğretmen kadrosunun sık sık değişmemesi	4,68	0,52
02. Okulda çalışan öğretmenlerin tecrübeli olması	4,56	0,71
06. Okulda tam gün çalışan sağlık personelinin olması	4,44	0,70
08. Okulun öğretmen kadrosunun sürekli olmaması	4,42	0,85
04. Okulun yansıttığı dini görüş	4,36	0,96
07. Genç ve dinamik öğretmenlerin fazla olması	4,23	0,84
03. Okulun yansıttığı siyasi görüş	4,15	1,00
Yönetim ve akademik kadro özellikleri	4,45	0,46

Şekil 4.1: Velilerin Yönetim ve Akademik Kadro Özellikleri Boyutu Maddelerine İlişkin Ortalama Puanlarının Düşükten Yüksekçe Sıralanması

Tablo 4.13 ve Şekil 4.1'den görüleceği üzere, araştırmaya katılan velilerin, özel okul tercihlerini etkileyen faktörler anketinin yönetim ve akademik kadro özellikleri boyutuna ilişkin puanları/düzeyleri genel olarak oldukça yüksektir ($\bar{X}$ Yönetim ve akademik kadro özellikleri=4,45±0,46; 'Kesinlikle dikkate alırım'/'Çok Yüksek' düzeyde). Boyutun maddelerine ilişkin değerlendirme düzeylerinin sıralı verildiği Şekil 4 takip edildiğinde, velilerin, boyutta yer alan sadece bir maddeyi (Madde 3) 'önemli' ('Dikkat alırım') olarak değerlendirdikleri, diğer 7 maddeyi ise (Madde 7, 4, 8, 6, 2,

5 ve 1) ‘çok önemli’ (‘Kesinlikle dikkate alırım’) olarak değerlendirdikleri görülmektedir.

Velilerce en düşük puan verilen madde/ifade $4,15 \pm 1,00$ ile ‘03. *Okulun yansıttığı siyasi görüş*’ olmuştur. Buna göre, araştırmaya katılan veliler, okulun yansıttığı siyasi görüşü yönetim ve akademik kadro açısından diğer tüm faktörlerden daha az dikkate almaktadır (önemli bulmaktadır).

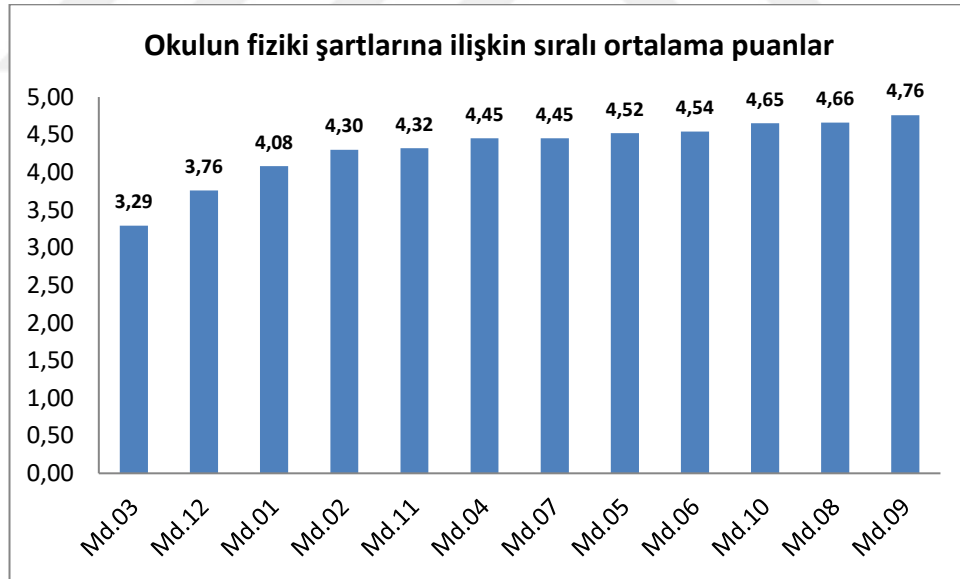
Araştırmaya katılan velilerin, yönetim ve akademik kadro özellikleri arasında en çok önem verdikleri özellik ise $4,72 \pm 0,50$ ile ‘01. *Okul yöneticilerinin, veliler ile iyi iletişim kurabilmeleri*’ olmuştur (‘Kesinlikle dikkate alırım’/Çok önemli düzeyde). Bunu takip eden diğer en yüksek iki özellik ise $4,68 \pm 0,55$ ile ‘05. *Okulun öğretmen kadrosunun sık sık değişmemesi*’ ve $4,56 \pm 0,71$ ile ‘02. *Okulda çalışan öğretmenlerin tecrübeli olması*’ şeklinde bulunmuştur (‘Kesinlikle dikkate alırım’/Çok önemli düzeyde).

Tablo 4.11: Velilerin Okulun Fiziki Şartları Boyutu Ortalama Puanlarına İlişkin Betimsel İstatistikler

Madde	$\bar{X}$	ss
09. Okulun temizliğe ve hijyene verdiği önem	4,76	0,54
08. Okulun kaliteli bir güvenlik hizmetine sahip olması	4,66	0,59
10. Okul yemekhanesinde çıkan yemeklerin sağlıklı ve lezzetli olması	4,65	0,65
06. Okulun teknolojik gelişimlere uygun donanıma sahip olması	4,54	0,63
05. Okulun teknolojik gelişmelere verdiği önem	4,52	0,68
04. Okulun teknik altyapısının (elektrik, ısıtma vb) kalitesi	4,45	0,65
07. Okulun laboratuvar, kütüphane, spor salonu, havuz gibi sosyal tesislere sahip olma durumu	4,45	0,74
11. Okulun ulaşım hizmetlerinin kalitesi	4,32	0,90
02. Sınıfların fiziksel yeterliliği ve dikkat çekici olması	4,30	0,78
01. Okulun bulunduğu ilçe/semte mevkii özellikleri	4,08	0,96
12. Okul binasının yeni olması	3,76	1,15
03. Okul formalarının kaliteli ve güzel olması	3,29	1,22
Okulun fiziki şartları	4,32	0,79

Şekil 4.2: Velilerin Okulun Fiziki Şartları Boyutu Maddelerine İlişkin Ortalama Puanlarının Düşükten Yüksek Sıralanması

Tablo 4.11 ve Şekil 4.2’den görüleceği üzere, araştırmaya katılan velilerin özel okul tercihlerini etkileyen faktörler anketinin okulun fiziki şartları boyutuna ilişkin düzeyleri genel olarak yüksektir ($\bar{X}$ Okulun fiziki şartları=4,32±0,79; ‘Kesinlikle dikkate alırım’/‘Çok Yüksek’ düzeyde). Boyutun maddelerine ilişkin velilerin değerlendirme düzeylerinin sıralı verildiği Şekil 4. 1 takip edildiğinde, velilerin, boyutta yer alan bir maddeyi (Madde 3) ‘ne önemli, ne önemsiz’, iki maddeyi (Madde 12 ve Madde 1)

‘önemli’ (‘Dikkat alırım’) olarak, diğer 9 maddeyi ise (Madde 2, 10, 3, 6, 4, 5, 9, 7 ve 8) ‘çok önemli’ (‘Kesinlikle dikkate alırım’) olarak değerlendirdikleri görülmektedir.

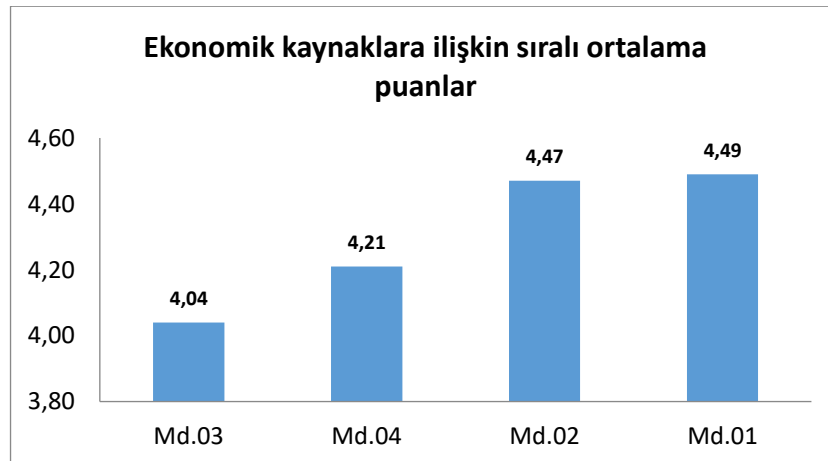
Velilerce en düşük puan verilen madde/ifade $3,29 \pm 1,22$ ile ‘03. Okul formalarının kaliteli ve güzel olması’ olmuştur. Bu maddeyi $3,76 \pm 1,15$ ile ‘12. Okul binasının yeni olması’ takip etmektedir. Buna göre, araştırmaya katılan velilerin, okulun fiziksel şartları arasında en az dikkate aldıkları şey okul formasının kaliteli ve güzel olması, daha sonra ise okul binasının yeniliğidir.

Araştırmaya katılan velilerin, okulun fiziksel şartlarından en çok önem verdikleri ilk üç durumu ise sırasıyla $4,76 \pm 0,54$ ile ‘09. Okulun temizliğe ve hijyene verdiği önem’, $4,66 \pm 0,59$ ile ‘08. Okulun kaliteli bir güvenlik hizmetine sahip olması’ ve $4,65 \pm 0,65$ ile ‘10. Okul yemekhanesinde çıkan yemeklerin sağlıklı ve lezzetli olması’ olmuştur. Veliler bunların dışındaki madde/ifadeleri de daha düşük puanlarla ancak yine de ‘Kesinlikle dikkate alırım’/Çok önemli düzeyde değerlendirmişlerdir.

Tablo 4.12: Velilerin Ekonomik Kaynaklar Boyutu Ortalama Puanlarına İlişkin Betimsel İstatistikler

Madde	$\bar{X}$	ss
01. Okul ücretinin aile bütçesine uygun olması	4,49	0,63
02. Okulun burs verme politikasının adaletli olması	4,47	0,78
03. Dönem içerisinde yapılan sosyal faaliyetlerin ücretsiz olması	4,04	1,05
04. Kitap ve kırtasiye masrafının yüksek olmaması	4,21	0,98
Ekonomik kaynaklar	4,30	0,69

Şekil 4.3: Velilerin Ekonomik Kaynaklar Boyutu Maddelerine İlişkin Ortalama Puanlarının Düşükten Yüksek Sıralanması

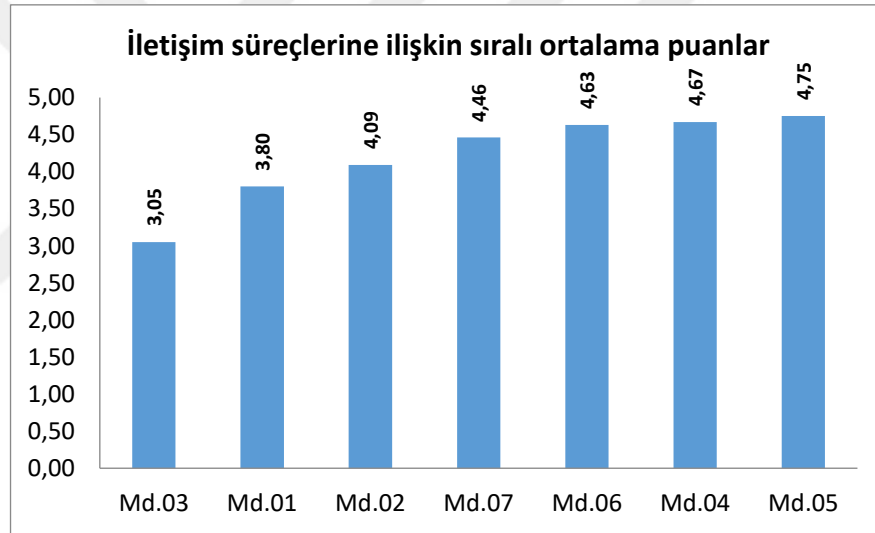
Tablo 4.12’de, araştırmaya katılan velilerin özel okul tercihlerini etkileyen faktörler anketinin ekonomik kaynaklara ilişkin maddeleri/ifadeleri verilmiştir. Buna göre, genel olarak velilerin ekonomik kaynaklara ilişkin ortalama puanı $4,30\pm 0,69$ ile ‘Kesinlikle dikkate alırım’ (çok önemli) düzeyde bulunmuştur. Başka bir deyişle, veliler, ekonomik kaynaklara ilişkin faktörleri çok önemsemektedir.

Boyutta yer alan maddelere verilen puanlara bakıldığında, en düşük puanın $4,04\pm 1,05$ ile ‘03. Dönem içerisinde yapılan sosyal faaliyetlerin ücretsiz olması’ maddesi/ifadesine verildiği (‘Dikkate alırım’, ‘Önemli/yüksek’ düzeyde) görölmektedir. Bunu düşükten yúkseđe sırasıyla, $4,21\pm 0,98$ ile ‘04. Kitap ve kırtasiye masrafının yüksek olmaması’, $4,47\pm 0,63$ ile ‘02. Okulun burs verme politikasının adaletli olması’ takip etmektedir. Veliler, en yüksek ortalama puanı ise $4,49\pm 0,63$ ile ‘01. Okul ücretinin aile bütçesine uygun olması’ maddesi/ifadesi için ‘Kesinlikle dikkate alırım’ (‘Çok önemli’) düzeyinde vermişlerdir.

Tablo 4.13: Velilerin İletişim Süreçleri Boyutu Ortalama Puanlarına İlişkin Betimsel İstatistikler

Madde	$\bar{X}$	ss
01. Okuldaki diğer veliler tarafından yapılan yorumlar	3,80	0,97
02. İnsanların referans olmaları	4,09	0,81
03. Okulun vermiş olduğu reklamlar	3,05	1,15
04. Öğretmenlerin iletişime açık olması	4,67	0,49
05. Öğretmen-veli iletişiminin kalitesi	4,75	0,48
06. Öğretmenlerin, velilerin istek ve taleplerini dikkate alması	4,63	0,55
07. Eğitim-öğretim yılı içerisinde yürütülen faaliyetlere veli katılımının sağlanması	4,46	0,67
İletişim süreçleri	4,21	0,45

Şekil 4.4: Velilerin İletişim Süreçleri Boyutu Maddelerine İlişkin Ortalama Puanlarının Düşükten Yüksek Sıralanması

Velilerin özel okul tercihlerini etkileyen faktörler anketinin iletişim süreçleri boyutuna ilişkin ortalama puanları/düzeyleri 3,05 ile 4,75 arasında değişmekte olup boyutun genel ortalama puanı da yüksektir ($\bar{X}$ İletişim süreçleri=4,21±0,45; ‘Kesinlikle dikkate alırım’/‘Çok Yüksek’ düzeyde). Boyutun maddelerine ilişkin değerlendirme düzeylerinin sıralı verildiği Şekil 4.4 takip edildiğinde, velilerin, boyutta yer alan bir maddeyi (Madde 3) ‘Kararsızım’ (Ne önemli, ne önemsiz/orta) düzeyinde değerlendirdikleri, iki maddeyi (Madde 1 ve Madde 2) ‘Dikkate alırım’ (‘Önemli’) düzeyde ve diğer dört maddeyi ise (Madde 7, 6, 4 ve 5) ‘çok önemli’ (‘Kesinlikle dikkate alırım’) düzeyinde değerlendirdikleri görülmektedir.

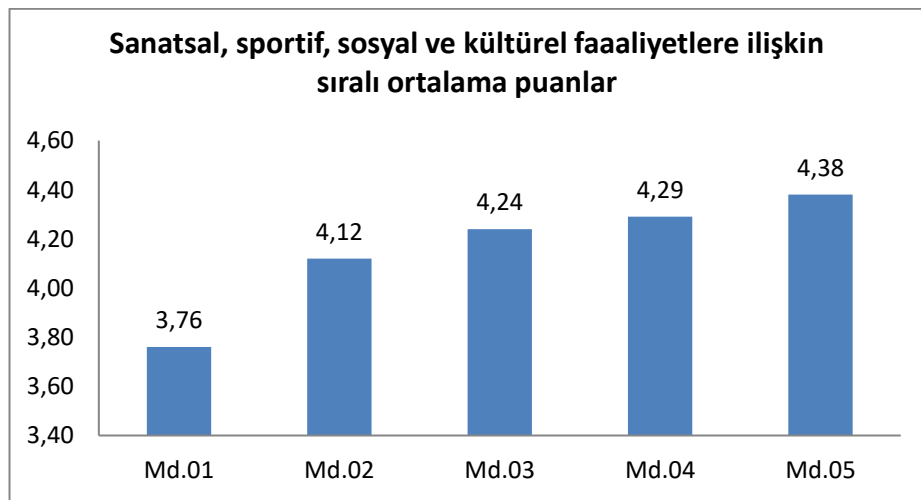
Velilerce en düşük puan verilen madde/ifade 3,05±1,15 ile '03. Okulun vermiş olduğu reklamlar' olmuştur. Buna göre, araştırmaya katılan veliler, okulun verdiği reklamları iletişim süreçleri açısından diğer tüm faktörlerden daha az dikkate almaktadır (önemli bulmaktadır).

Araştırmaya katılan velilerin, iletişim süreçleri arasında en çok önem verdikleri iletişim süreci 4,75±0,48 ile '05. Öğretmen-veli iletişiminin kalitesi' olmuştur ('Kesinlikle dikkate alırım'/Çok önemli düzeyde). Bunu takip eden diğer en yüksek iki iletişim süreci ise 4,67±0,49 ile '04. Öğretmenlerin iletişime açık olması' ve 4,63±0,55 ile '06. Öğretmenlerin, velilerin istek ve taleplerini dikkate alması' şeklinde bulunmuştur ('Kesinlikle dikkate alırım'/Çok önemli düzeyde).

Tablo 4.14: Velilerin Sanatsal, Sportif, Sosyal ve Kültürel Faaliyetler Boyutu Ortalama Puanlarına İlişkin Betimsel İstatistikler

Madde	$\bar{X}$	ss
01. Okulun uluslararası üyeliklere sahip olması	3,76	1,06
02. Okul içerisinde yürütülen sanatsal faaliyetler	4,12	0,84
03. Okul içerisinde yürütülen spor faaliyetleri	4,24	0,84
04. Okulun sosyal sorumluluk projelerine katılımı	4,29	0,77
05. Okulun öğrencilere sağladığı etüt ve kulüp faaliyetleri	4,38	0,79
Sanatsal, sportif, sosyal ve kültürel faaliyetler	4,16	0,86

Şekil 4.5: Velilerin Sanatsal, Sportif, Sosyal Ve Kültürel Faaliyetler Boyutu Maddelerine İlişkin Ortalama Puanlarının Düşükten Yüksekçe Sıralanması

Tablo 4.14'den görüleceği üzere, araştırmaya katılan velilerin özel okul tercihlerini etkileyen faktörler anketinin sanatsal, sportif, sosyal ve kültürel faaliyetler boyutuna

ilişkin düzeyleri genel olarak yüksektir ($\bar{X}$ Sanatsal, sportif, sosyal ve kültürel faaliyetler=4,16±0,86; ‘Dikkate alırım’/‘Yüksek’ düzeyde). Boyutun maddelerine ilişkin velilerin değerlendirme düzeylerinin sıralı verildiği Şekil 4.5 takip edildiğinde, velilerin, boyutta yer alan iki maddeyi (Madde 1 ve Madde 2) ‘önemli’ (‘Dikkat alırım’) olarak, diğer 3 maddeyi ise (Madde 3, 4 ve 5) ‘çok önemli’ (‘Kesinlikle dikkate alırım’) olarak değerlendirdikleri görülmektedir.

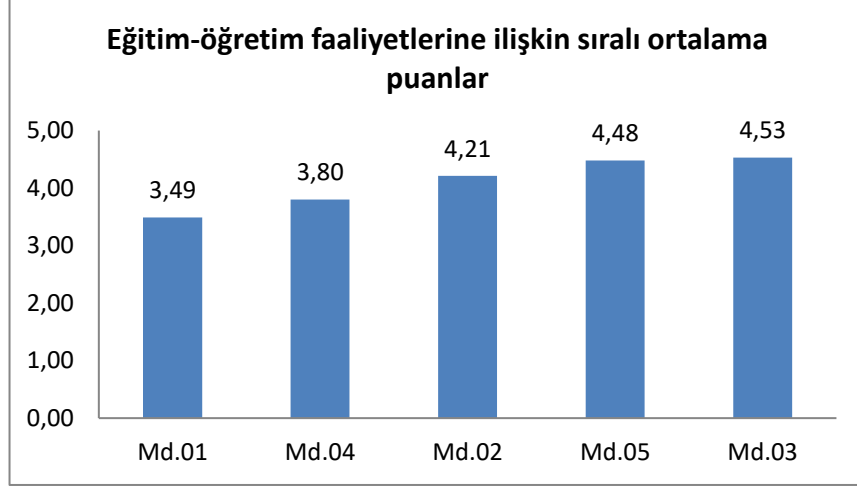
Velilerce en düşük puan verilen madde/ifadeler 3,76±1,06 ile ‘01. Okulun uluslararası üyeliklere sahip olması’ ve 4,12±0,84 ile ‘02. Okul içerisinde yürütülen sanatsal faaliyetler’ olmuştur. Buna göre, araştırmaya katılan velilerin, sanatsal, sportif, sosyal ve kültürel faaliyetler arasında en az dikkate aldıkları okulun uluslararası üyeliklere sahip olması ve okul içinde yürütülen sanatsal faaliyetlerdir.

Araştırmaya katılan velilerin, sanatsal, sportif, sosyal ve kültürel faaliyetler arasında en çok önem verdikleri faaliyetler ise düşükten yükseğe sırasıyla 4,24±0,44 ile ‘03. Okul içerisinde yürütülen spor faaliyetleri’, 4,29±0,77 ile ‘04. Okulun sosyal sorumluluk projelerine katılımı’ ve 4,38±0,79 ile ‘05. Okulun öğrencilere sağladığı etüt ve kulüp faaliyetleri’ olmuştur. Veliler tüm bu faaliyetleri ‘Kesinlikle dikkate alırım’/‘Çok önemli düzeyde değerlendirmektedir.

Tablo 4.15: Velilerin Eğitim-Öğretim Faaliyetleri Boyutu Ortalama Puanlarına İlişkin Betimsel İstatistikler

Madde	$\bar{X}$	ss
03. Okulun yabancı dil eğitiminin başarısı	4,53	0,69
05. Okul içerisinde yürütülen rehberlik çalışmaları	4,48	0,68
02. Okulun TEOG başarısı	4,21	0,93
04. Günlük verilen ödev miktarı	3,80	1,10
01. Okulun kuruluş tarihinin eski olması	3,49	1,12
Eğitim-öğretim faaliyetleri	4,10	0,90

Şekil 4.6: Velilerin Eğitim-Öğretim Faaliyetleri Boyutu Maddelerine İlişkin Ortalama Puanlarının Düşükten Yüksekçe Sıralanması

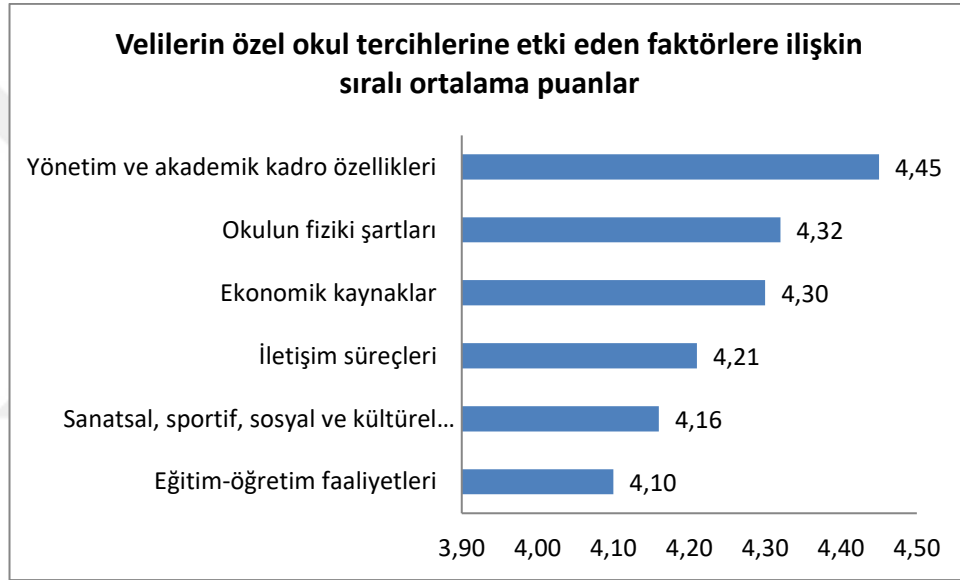
Tablo 4.15’te, araştırmaya katılan velilerin özel okul tercihlerini etkileyen faktörler anketinin eğitim-öğretim faaliyetleri verilmiştir. Buna göre genel olarak bakıldığında, velilerin bu boyutu $4,10 \pm 0,90$ ile ‘Dikkate alırım’ (yüksek) düzeyde değerlendirdikleri görülmektedir. Başka bir deyişle, velilerin, eğitim-öğretim faaliyetlerini en üst düzeyde değilse de önemsedikleri görülmektedir.

Boyutta yer alan maddelere verilen puanlara bakıldığında, en düşük puanın $3,49 \pm 1,12$ ile ‘01. Okulun kuruluş tarihinin eski olması’ (‘Dikkate alırım’ düzeyinde) verildiği görülmektedir. Bunu, $3,80 \pm 1,10$ ile ‘04. Günlük verilen ödev miktarı’ (‘Dikkate alırım’ düzeyinde) takip etmektedir. Veliler, $4,21 \pm 0,93$ ile ‘02. Okulun TEOG başarısı’, $4,48 \pm 0,68$ ile ‘05. Okul içerisinde yürütülen rehberlik çalışmaları’ ve $4,53 \pm 0,69$ ile ‘03. Okulun yabancı dil eğitiminin başarısı’ maddelerini/ifadelerini ise ‘Kesinlikle dikkate alırım’ (‘Çok önemli’) düzeyinde değerlendirmişlerdir.

Tablo 4.16: Velilerin Özel Okul Tercihlerine Etki Eden Faktörlere İlişkin Betimsel İstatistikler

Boyut (Temel Faktör)	$\bar{X}$	ss
Yönetim ve akademik kadro özellikleri	4,45	0,46
Okulun fiziki şartları	4,32	0,79
Ekonomik kaynaklar	4,30	0,69
İletişim süreçleri	4,21	0,45
Sanatsal, sportif, sosyal ve kültürel faaliyetler	4,16	0,86
Eğitim-öğretim faaliyetleri	4,10	0,90

Şekil 4.7: Velilerin Özel Okul Tercihlerine Etki Eden Faktörlere İlişkin Ortalama Puanlarının Düşükten Yüksekçe Sıralanması

Velilerin, özel okul tercihlerine etki eden temel faktörlere (boyutlara) ilişkin hesaplanan ortalama puanlar Tablo 4.16. ve Şekil 4.7’de özetlenmiştir. Buna göre, velilerin özel okul tercihlerine ilk sırada (en çok) etki eden faktör $4,45 \pm 0,46$ ile *Yönetim ve akademik kadro özellikleri* faktörüdür. Bu faktörü, yüksekten düşüğe sırasıyla, $\bar{X}_{\text{Okulun fiziki şartları}}=4,32 \pm 0,79$; $\bar{X}_{\text{Ekonomik kaynaklar}}=4,30 \pm 0,69$; $\bar{X}_{\text{İletişim süreçleri}}=4,21 \pm 0,45$; $\bar{X}_{\text{Sanatsal, sportif, sosyal ve kültürel faaliyetler}}=4,16 \pm 0,86$ ve $\bar{X}_{\text{Eğitim-öğretim faaliyetleri}}=4,10 \pm 0,90$ takip etmektedir. Araştırmaya katılan veliler, eğitim-öğretim faaliyetlerini ‘Dikkate alırım’ (önemli) olarak değerlendirirken, diğer beş faktörü ise ‘Kesinlikle dikkate alırım’ (çok önemli) olarak değerlendirmişlerdir.

4.3. İlkokul Velilerinin Özel Okul Tercihlerini Etkileyen Faktörlere İlişkin Görüşlerinin Bazı Demografik Özelliklerine Göre Karşılaştırılmasına Yönelik Bulgular

4.3.1. İlkokul Velilerinin Özel Okul Tercihlerini Etkileyen Faktörlere İlişkin Görüşlerinin Anne-Baba Olma Durumuna Göre Karşılaştırılmasına Yönelik Bulgular

Tablo 4.17: Velilerin Okulun Fiziki Şartlarına İlişkin Görüşlerinin Anne-Baba Olmaya Göre Farklılaşma Durumunu Gösteren t-Testi Analizi Sonucu

Madde (Okulun Fiziki Şartları)	Veli	Betimsel İst.			t-testi		
		n	$\bar{X}$	ss	t	sd	p
01. Okulun bulunduğu ilçe/semte mevkii özellikleri	Anne	138	4,07	1,00	0,22	203	0,824
	Baba	67	4,10	0,89			
02. Sınıfların fiziksel yeterliliği ve dikkat çekici olması	Anne	138	4,28	0,84	0,72	203	0,475
	Baba	67	4,36	0,64			
03. Okul formalarının kaliteli ve güzel olması	Anne	138	3,25	1,18	-0,78	203	0,437
	Baba	67	3,39	1,31			
04. Okulun teknik altyapısının (elektrik, ısıtma vb) kalitesi	Anne	138	4,46	0,65	0,32	203	0,748
	Baba	67	4,43	0,63			
05. Okulun teknolojik gelişmelere verdiği önem	Anne	138	4,52	0,68	0,14	203	0,889
	Baba	67	4,51	0,70			
06. Okulun teknolojik gelişmelere uygun donanıma sahip olması	Anne	138	4,57	0,63	0,93	203	0,352
	Baba	67	4,48	0,64			
07. Okulun laboratuvar, kütüphane, spor salonu, ... sahip olması	Anne	138	4,43	0,81	0,52	203	0,603
	Baba	67	4,49	0,59			
08. Okulun kaliteli bir güvenlik hizmetine sahip olması	Anne	138	4,77	0,58	2,13	203	0,044*
	Baba	67	4,52	0,61			
09. Okulun temizliğe ve hijyene verdiği önem	Anne	138	4,82	0,49	2,23	203	0,027*
	Baba	67	4,64	0,62			
10. Okul yemekhanesinde çıkan yemeklerin sağlıklı ve lezzetli olması	Anne	138	4,74	0,57	2,05	203	0,047*
	Baba	67	4,49	0,79			
11. Okulun ulaşım hizmetlerinin kalitesi	Anne	138	4,36	0,85	0,86	203	0,389
	Baba	67	4,24	1,00			
12. Okul binasının yeni olması	Anne	138	3,72	1,15	0,69	203	0,489
	Baba	67	3,84	1,15			

* $p < .05$

Araştırmaya katılan velilerin özel okul tercihlerini etkileyen faktörler anketinin fiziksel şartlara ilişkin maddeleri/ifadelerinin çalışmaya katılan kişinin anne veya

baba olmasına göre farklılaşmış farklılaşmadığı bağımsız gruplar t-testi ile incelenmiş ve bu boyutta yer alan sadece üç maddenin (faktörün) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklı değerlendirildiği görülmüştür (Madde 7, 8 ve 9). Buna göre;

Velilerin, okulun kaliteli bir güvenlik hizmetine sahip olmasına (Madde 8) ilişkin görüşlerinin anne veya baba olmaya göre farklılaştığı ve bu farkın anneler lehine olduğu bulunmuştur [$t_{(203)}=2,13$; $p<.05$]. Araştırmaya katılan anneler ($\bar{X}=4,77$) okulun kaliteli bir güvenlik hizmetine sahip olmasına babalardan ($\bar{X}=4,52$) daha çok önem vermektedir/dikkate almaktadır.

Velilerin, okulun temizliğe ve hijyene verdiği önemi (Madde 9) dikkate alma düzeyleri de anne veya baba olmaya göre farklılaştığı ve bu farkın yine anneler lehine olduğu bulunmuştur [$t_{(203)}=2,23$; $p<.05$]. Araştırmaya katılan anneler ($\bar{X}=4,82$) Okulun temizliğe ve hijyene verdiği önemi babalardan ($\bar{X}=4,64$) daha çok önemsemektedir/dikkate almaktadır.

Son olarak, velilerin, okul yemekhanesinde çıkan yemeklerin sağlıklı ve lezzetli olmasına (Madde 10) ilişkin görüşlerinin de anne veya baba olmaya göre farklılaştığı ve bu farkın yine anneler lehine olduğu bulunmuştur [$t_{(203)}=2,05$; $p<.05$]. Araştırmaya katılan anneler ($\bar{X}=4,74$) okul yemekhanesinde çıkan yemeklerin sağlıklı ve lezzetli olmasına babalardan ($\bar{X}=4,49$) daha çok önem vermektedir/dikkate almaktadır.

Araştırmaya katılan velilerin özel okul tercihlerini etkileyen faktörler anketinin fiziksel şartlara ilişkin diğer maddeleri/ifadelerinin değerlendirilmesinde ise anne ve babanın görüşleri arasında anlamlı fark yoktur (görüşleri benzerdir) ($p>.05$).

Tablo 4.18: Velilerin Eğitim-Öğretim Faaliyetlerine İlişkin Görüşlerinin Anne-Baba Olma Durumuna Göre Farklılaşma Durumunu Gösteren t-Testi Analizi Sonucu

Madde (Eğitim-Öğretim Faaliyetleri)	Veli	Betimsel İst.			t-testi		
		n	$\bar{X}$	ss	t	sd	p
01. Okulun kuruluş tarihinin eski olması	Anne	138	3,61	1,04	2,14	203	0,033*
	Baba	67	3,25	1,26			
02. Okulun TEOG başarısı	Anne	138	4,31	0,84	2,16	203	0,032*
	Baba	67	4,01	1,08			
03. Okulun yabancı dil eğitiminin başarısı	Anne	138	4,58	0,63	1,43	203	0,153
	Baba	67	4,43	0,80			
04. Günlük verilen ödev miktarı	Anne	138	3,76	1,07	-0,64	203	0,522
	Baba	67	3,87	1,15			
05. Okul içerisinde yürütülen rehberlik çalışmaları	Anne	138	4,48	0,70	0,14	203	0,888
	Baba	67	4,49	0,64			

* $p < .05$

Araştırmaya katılan velilerin özel okul tercihlerini etkileyen faktörler anketinin eğitim-öğretim faaliyetlerine ilişkin sadece iki maddesi anne veya baba olmaya bağlı olarak farklılaşmaktadır (Madde 1 ve 2) (Tablo 4.18). Buna göre;

Velilerin, okulun kuruluş tarihinin eski olmasına (Madde 1) ilişkin görüşlerinin anne veya baba olmaya göre farklılaştığı ve bu farkın anneler lehine olduğu bulunmuştur [$t_{(203)}=2,14$; $p < .05$]. Araştırmaya katılan anneler ($\bar{X}=3,61$) okulun kuruluş tarihinin eski olmasına babalardan ($\bar{X}=3,25$) daha çok önem vermektedir/dikkate almaktadır.

Velilerin, okulun TEOG başarısına (Madde 2) ilişkin görüşlerinin anne veya baba olmaya göre farklılaştığı ve bu farkın yine anneler lehine olduğu bulunmuştur [$t_{(203)}=2,16$; $p < .05$]. Araştırmaya katılan anneler ($\bar{X}=4,31$) okulun TEOG başarısına babalardan ($\bar{X}=4,01$) daha çok önem vermektedir/dikkate almaktadır.

Araştırmaya katılan velilerin özel okul tercihlerini etkileyen faktörler anketinin eğitim-öğretim faaliyetlerine ilişkin diğer maddeleri/ifadelerinin değerlendirilmesinde ise anne ve babanın görüşleri arasında anlamlı fark yoktur (görüşleri benzerdir) ($p > .05$).

Tablo 4.19: Velilerin Sanatsal, Sportif, Sosyal ve Kültürel Faaliyetlere İlişkin Görüşlerinin Anne-Baba Olma Durumuna Göre Farklılaşma Durumunu Gösteren t-Testi Analizi Sonucu

Madde (Sanatsal, sportif, sosyal ve kültürel faaliyetler)	Veli	Betimsel İst.			t-testi		
		N	$\bar{X}$	ss	t	sd	p
01. Okulun uluslararası üyeliklere sahip olması	Anne	138	3,62	1,09	2,62	203	0,009**
	Baba	67	4,03	0,94			
02. Okul içerisinde yürütülen sanatsal faaliyetler	Anne	138	4,07	0,85	1,39	203	0,166
	Baba	67	4,24	0,82			
03. Okul içerisinde yürütülen spor faaliyetleri	Anne	138	4,20	0,86	1,18	203	0,239
	Baba	67	4,34	0,79			
04. Okulun sosyal sorumluluk projelerine katılımı	Anne	138	4,30	0,73	0,31	203	0,756
	Baba	67	4,27	0,85			
05. Okulun öğrencilere sağladığı etüt ve kulüp faaliyetleri	Anne	138	4,35	0,81	0,72	203	0,473
	Baba	67	4,43	0,76			

** $p < .01$

Araştırmaya katılan velilerin, sanatsal, sportif, sosyal ve kültürel faaliyetlere ilişkin görüşlerinin, anne-baba olma durumuna göre anlamlı bir fark durumunu araştırmak üzere yapılan bağımsız gruplar t-testine göre, velilerin sadece okulun uluslararası üyeliklere sahip olmasına ilişkin düşünceleri arasında fark olduğu tespit edilmiştir [$t_{(203)}=2,62$; $p < .01$] (Tablo 4.19.). Araştırmaya katılan babalar ($\bar{X}=4,03$) okulun uluslararası üyeliklere sahip olmasına annelerden ($\bar{X}=3,62$) daha çok önem vermektedir/dikkate almaktadır.

Sanatsal, sportif, sosyal ve kültürel faaliyetlere ilişkin diğer maddeler (faktörler) ise araştırmaya katılan anne ve baba tarafından benzer şekilde değerlendirilmektedir (dikkate alınmaktadır) ($p > .05$).

Tablo 4.20: Velilerin Yönetim ve Akademik Kadro Özelliklerine İlişkin Görüşlerinin Anne-Baba Olma Durumuna Göre Farklılaşma Durumunu Gösteren t-Testi Analizi Sonucu

Madde (Yönetim ve akademik kadro özellikleri)	Veli	Betimsel İst.			t-testi		
		N	$\bar{X}$	ss	t	sd	p
01. Okul yöneticilerinin, veliler ile iyi iletişim kurabilmeleri	Anne	138	4,75	0,48	1,30	203	0,194
	Baba	67	4,66	0,54			
02. Okulda çalışan öğretmenlerin tecrübeli olması	Anne	138	4,60	0,68	1,17	203	0,242
	Baba	67	4,48	0,77			
03. Okulun yansıttığı siyasi görüş	Anne	138	4,12	1,00	0,72	203	0,470
	Baba	67	4,22	1,01			
04. Okulun yansıttığı dini görüş	Anne	138	4,32	0,98	0,90	203	0,367
	Baba	67	4,45	0,91			
05. Okulun öğretmen kadrosunun sık sık değişmemesi	Anne	138	4,70	0,49	0,51	203	0,614
	Baba	67	4,66	0,57			
06. Okulda tam gün çalışan sağlık personelinin olması	Anne	138	4,41	0,71	0,91	203	0,363
	Baba	67	4,51	0,66			
07. Genç ve dinamik öğretmenlerin fazla olması	Anne	138	4,21	0,84	0,47	203	0,641
	Baba	67	4,27	0,85			
08. Okulun öğretmen kadrosunun sürekli olmaması	Anne	138	4,43	0,81	0,25	203	0,801
	Baba	67	4,40	0,92			

* $p < .05$

Araştırmaya katılan velilerin, yönetim ve akademik kadro özelliklerine ilişkin görüşlerinin, anne-baba olma durumuna göre farklılaşma durumları araştırmak üzere yapılan bağımsız gruplar t-testine göre, bu boyut altında yer alan hiçbir madde veliler tarafından farklı değerlendirilmemektedir (Tablo 4.20.). Yönetim ve akademik kadro özelliklerine ilişkin maddeler (faktörler) araştırmaya katılan anne ve babalar tarafından benzer şekilde değerlendirilmektedir (dikkate alınmaktadır) ($p > .05$).

Tablo 4.21: Velilerin İletişim Süreçlerine İlişkin Görüşlerinin Anne-Baba Olma Durumuna Göre Farklılaşma Durumunu Gösteren t-Testi Analizi Sonucu

Madde (İletişim süreçleri)	Veli	Betimsel İst.			t-testi		
		n	$\bar{X}$	ss	t	sd	p
01. Okuldaki diğer veliler tarafından yapılan yorumlar	Anne	138	3,80	0,96	-0,06	203	0,951
	Baba	67	3,81	1,00			
02. İnsanların referans olmaları	Anne	138	4,11	0,77	0,41	203	0,685
	Baba	67	4,06	0,89			
03. Okulun vermiş olduğu reklamlar	Anne	138	3,06	1,12	0,17	203	0,869
	Baba	67	3,03	1,21			
04. Öğretmenlerin iletişime açık olması	Anne	138	4,74	0,46	2,06	203	0,041*
	Baba	67	4,55	0,56			
05. Öğretmen-veli iletişiminin kalitesi	Anne	138	4,80	0,42	2,32	203	0,022*
	Baba	67	4,64	0,57			
06. Öğretmenlerin, velilerin istek ve taleplerini dikkate alması	Anne	138	4,70	0,46	2,79	203	0,006**
	Baba	67	4,48	0,68			
07. Eğitim-öğretim yılı içerisinde yürütülen faaliyetlere veli katılımının sağlanması	Anne	138	4,46	0,63	0,16	203	0,873
	Baba	67	4,45	0,74			

* $p < .05$, ** $p < .01$

Araştırmaya katılan velilerin, özel okul tercihlerini etkileyen faktörler anketinin iletişim süreçlerine ilişkin görüşlerinin anne-baba olma durumuna bağlı olarak üç madde (faktör) için farklı olduğu bulunmuştur (Madde 4, 5 ve 6) (Tablo 4.20.). Buna göre;

Velilerin, öğretmenlerin iletişime açık olmasına (Madde 4) ilişkin görüşlerinin anne veya baba olma durumuna göre farklılaştığı ve bu farkın anneler lehine olduğu bulunmuştur [$t_{(203)}=2,41$; $p < .05$]. Araştırmaya katılan anneler ($\bar{X}=4,74$) öğretmenlerin iletişime açık olmasını babalardan ($\bar{X}=4,55$) daha çok önem vermektedir/dikkate almaktadır.

Velilerin, öğretmen-veli iletişiminin kalitesini (Madde 5) dikkate alma düzeyleri de anne veya baba olmaya göre farklılaştığı ve bu farkın yine anneler lehine olduğu bulunmuştur [$t_{(203)}=2,32$; $p < .05$]. Araştırmaya katılan anneler ($\bar{X}=4,80$) öğretmen-veli iletişiminin kalitesini babalardan ($\bar{X}=4,64$) daha çok önemsemektedir/dikkate almaktadır.

Son olarak, velilerin, öğretmenlerin, velilerin istek ve taleplerini dikkate almasına (Madde 6) ilişkin görüşlerinin de anne veya baba olmaya göre farklılaştığı ve bu farkın yine anneler lehine olduğu bulunmuştur [$t_{(203)}=2,79$; $p < .01$]. Araştırmaya

katılan anneler ($\bar{X}=4,70$) öğretmenlerin, velilerin istek ve taleplerini dikkate almasına babalardan ($\bar{X}=4,48$) daha çok önem vermektedir/dikkate almaktadır.

Araştırmaya katılan velilerin özel okul tercihlerini etkileyen faktörler anketinin iletişim süreçlerine ilişkin diğer maddeleri/ifadelerinin değerlendirilmesinde ise anne ve babanın görüşleri arasında anlamlı fark yoktur (görüşleri benzerdir) ($p>.05$).

Tablo 4.22: Velilerin Ekonomik Kaynaklara İlişkin Görüşlerinin Anne-Baba Olma Durumuna Göre Farklılaşma Durumunu Gösteren t-Testi Analizi Sonucu

Madde (Ekonomik kaynaklar)	Veli	Betimsel İst.			t-testi		
		n	$\bar{X}$	ss	t	sd	p
01. Okul ücretinin aile bütçesine uygun olması	Anne	138	4,52	0,56	0,95	203	0,345
	Baba	67	4,43	0,76			
02. Okulun burs verme politikasının adaletli olması	Anne	138	4,48	0,71	0,26	203	0,794
	Baba	67	4,45	0,93			
03. Dönem içerisinde yapılan sosyal faaliyetlerin ücretsiz olması	Anne	138	4,01	1,03	-0,58	203	0,566
	Baba	67	4,10	1,10			
04. Kitap ve kırtasiye masrafının yüksek olmaması	Anne	138	4,22	0,91	0,06	203	0,954
	Baba	67	4,21	1,11			

* $p<.05$

Araştırmaya katılan velilerin, ekonomik kaynaklara ilişkin görüşlerinin, anne-baba olma durumuna göre farklılaşmayı araştırmak üzere yapılan bağımsız gruplar t-testine göre, bu boyut altında yer alan hiçbir madde veliler tarafından farklı değerlendirilmemektedir (Tablo 4.22.). Ekonomik kaynaklara ilişkin maddeler (faktörler) araştırmaya katılan anne ve babalar tarafından benzer şekilde değerlendirilmektedir (dikkate alınmaktadır) ($p>.05$).

4.3.2. İlkokul Velilerinin Özel Okul Tercihlerini Etkileyen Faktörlere İlişkin Görüşlerinin Yaşa Göre Karşılaştırılmasına Yönelik Bulgular

Tablo 4.23: Velilerin Okulun Fiziki Şartlarına İlişkin Görüşlerinin Yaşa Göre Farklılaşmayı Gösteren Kruskal-Wallis H Testi Analizi Sonucu

Okulun fiziki şartları	Yaş	Betimsel İ.		Kruskal-Wallis			A. Fark (M-W)
		n	Sıra Ort.	X ²	sd	p	
01. Okulun bulunduğu ilçe/semte mevkii özellikleri	21-30 yaş (1)	18	131,83	9,45	3	0,039*	1 ile 2, 3, 4 2, 3 ile 4
	31-40 yaş (2)	127	101,66				
	41-50 yaş (3)	52	100,34				
	51 yaş ve üstü (4)	8	76,69				
02. Sınıfların fiziksel yeterliliği ve dikkat çekici olması	21-30 yaş (1)	18	124,25	4,49	3	0,213	-
	31-40 yaş (2)	127	101,32				
	41-50 yaş (3)	52	103,26				
	51 yaş ve üstü (4)	8	80,13				
03. Okul formalarının kaliteli ve güzel olması	21-30 yaş (1)	18	103,22	0,16	3	0,983	-
	31-40 yaş (2)	127	101,82				
	41-50 yaş (3)	52	105,28				
04. Okulun teknik altyapısının (elektrik, ısıtma vb) kalitesi	21-30 yaş (1)	18	111,89	1,44	3	0,697	-
	31-40 yaş (2)	127	103,30				
	41-50 yaş (3)	52	101,88				
	51 yaş ve üstü (4)	8	85,50				
05. Okulun teknolojik gelişmelere verdiği önem	21-30 yaş (1)	18	106,67	1,59	3	0,661	-
	31-40 yaş (2)	127	103,21				
	41-50 yaş (3)	52	104,57				
	51 yaş ve üstü (4)	8	81,19				
06. Okulun teknolojik gelişmelere uygun donanıma sahip olması	21-30 yaş (1)	18	112,17	1,68	3	0,640	-
	31-40 yaş (2)	127	104,57				
	41-50 yaş (3)	52	97,89				
	51 yaş ve üstü (4)	8	90,63				
07. Okulun laboratuvar, kütüphane, spor salonu, havuz gibi sosyal tesislere sahip olma durumu	21-30 yaş (1)	18	101,44	6,21	3	0,102	-
	31-40 yaş (2)	127	106,00				
	41-50 yaş (3)	52	103,02				
	51 yaş ve üstü (4)	8	58,69				
08. Okulun kaliteli bir güvenlik hizmetine sahip olması	21-30 yaş (1)	18	122,50	8,00	3	0,046*	1 ile 4
	31-40 yaş (2)	127	104,23				
	41-50 yaş (3)	52	98,65				
	51 yaş ve üstü (4)	8	67,88				
09. Okulun temizliğe ve hijyene verdiği önem	21-30 yaş (1)	18	118,42	4,85	3	0,183	-
	31-40 yaş (2)	127	103,87				
	41-50 yaş (3)	52	98,49				
	51 yaş ve üstü (4)	8	83,81				
10. Okul yemekhanesinde çıkan yemeklerin sağlıklı ve lezzetli olması	21-30 yaş (1)	18	116,08	1,61	3	0,657	-
	31-40 yaş (2)	127	102,09				
	41-50 yaş (3)	52	100,49				
	51 yaş ve üstü (4)	8	104,38				
11. Okulun ulaşım hizmetlerinin kalitesi	21-30 yaş (1)	18	114,97	1,64	3	0,651	-
	31-40 yaş (2)	127	103,75				
	41-50 yaş (3)	52	98,88				
	51 yaş ve üstü (4)	8	90,94				
12. Okul binasının yeni olması	21-30 yaş (1)	18	99,89	4,14	3	0,247	-
	31-40 yaş (2)	127	108,85				
	41-50 yaş (3)	52	90,24				
	51 yaş ve üstü (4)	8	100,06				

*p<.05

Araştırmaya katılan velilerin, özel okul tercihlerini etkileyen faktörler anketinin okulun fiziki şartlarına ilişkin görüşlerinin farklılaşma durumunu araştırmak üzere yapılan non-parameterik Kruskal-Wallis H testine göre velilerin yaşına bağlı olarak sadece iki madde (Madde 1 ve 7) için farklılaşma olduğu bulunmuştur (Tablo 4.23.). Buna göre;

Velilerin, okulun bulunduğu ilçe/sem t mevki i özelliklerine (Madde 1) ilişkin görüşlerinin yaşa bağlı olarak oluşan farklılaşmanın anlamlı olduğu tespit edilmiştir [$X^2_{(3)}=9,45$ ve $p<.05$]. Yaş grupları arasında velilerin puanlarının farklılaştığını araştırmak üzere yapılan post-hoc Mann-Whitney U testine göre; a) 21-30 yaş grubundaki veliler (Sıra Ortalaması $_{21-30}$ yaş=131,83), okulun bulunduğu ilçe/sem t mevki i özelliklerine diğer tüm velilerden daha çok önem vermektedir. b) 31-40 yaş (Sıra Ortalaması $_{31-40}$ yaş=101,66) ve 41-50 yaş (Sıra Ortalaması $_{41-50}$ yaş=100,34) grubundaki veliler, okulun bulunduğu ilçe/sem t mevki i özelliklerine 51 yaş ve üstündeki velilerden (Sıra Ortalaması $_{51}$ yaş ve üstü=76,69) daha çok önem vermektedir.

Velilerin, okulun kaliteli bir güvenlik hizmetine sahip olmasına (Madde 8) ilişkin görüşlerinin de yaşa bağlı olarak olan farklılaşma anlamlı olduğu tespit edilmiştir [$X^2_{(3)}=8,00$ ve $p<.05$]. Post-hoc Mann-Whitney U testine göre; 21-30 yaş grubundaki veliler (Sıra Ortalaması $_{21-30}$ yaş=122,50), okulun kaliteli bir güvenlik hizmetine sahip olmasına 51 yaş ve üstündeki velilerden (Sıra Ortalaması $_{51}$ yaş ve üstü=67,88) daha çok önem vermektedir..

Araştırmaya katılan velilerin, özel okul tercihlerini etkileyen faktörler anketinin okulun fiziki şartlarına ilişkin diğer maddeleri/ifadelerinin değerlendirilmesinde ise yaşa bağlı olarak anlamlı bir fark yoktur (görüşleri benzerdir) ($p>.05$).

Tablo 4.24: Velilerin Eğitim-Öğretim Faaliyetlerine İlişkin Görüşlerinin Yaşa Göre Farklılaşma Durumunu Gösteren Kruskal-Wallis H Testi Analizi Sonucu

Eğitim-öğretim faaliyetleri	Yaş	Betimsel İ.		Kruskal-Wallis			Anlamlı Fark (M-W)
		n	Sıra Ort.	X^2	sd	p	
01. Okulun kuruluş tarihinin eski olması	21-30 yaş (1)	18	90,81	3,06	3	0,382	-
	31-40 yaş (2)	127	104,27				
	41-50 yaş (3)	52	108,01				
	51 yaş ve üstü (4)	8	77,75				
02. Okulun TEOG başarısı	21-30 yaş (1)	18	107,56	2,02	3	0,568	-
	31-40 yaş (2)	127	105,25				
	41-50 yaş (3)	52	99,52				
	51 yaş ve üstü (4)	8	79,69				
03. Okulun yabancı dil eğitiminin başarısı	21-30 yaş (1)	18	99,61	3,11	3	0,376	-
	31-40 yaş (2)	127	106,73				
	41-50 yaş (3)	52	98,99				
	51 yaş ve üstü (4)	8	77,50				
04. Günlük verilen ödev miktarı	21-30 yaş (1)	18	115,50	2,84	3	0,418	-
	31-40 yaş (2)	127	105,27				
	41-50 yaş (3)	52	96,13				
	51 yaş ve üstü (4)	8	83,50				
05. Okul içerisinde yürütülen rehberlik çalışmaları	21-30 yaş (1)	18	99,75	1,55	3	0,670	-
	31-40 yaş (2)	127	106,45				
	41-50 yaş (3)	52	96,20				
	51 yaş ve üstü (4)	8	99,75				

* $p < .05$

Araştırmaya katılan velilerin, özel okul tercihlerini etkileyen faktörler anketinin eğitim-öğretim faaliyetlerine ilişkin görüşlerinin farklılaşma durumunu araştırmak üzere yapılan non-parameterik Kruskal-Wallis H testine göre velilerin yaşına bağlı olarak sadece hiçbir madde için anlamlı farklılaşma yoktur ($p > .05$) (Tablo 4.24.). Başka bir deyişle, farklı yaş gruplarındaki velilerin eğitim-öğretim faaliyetlerine ilişkin görüşleri benzerdir.

Tablo 4.25: Velilerin Sanatsal, Sportif, Sosyal ve Kültürel Faaliyetlerine İlişkin Görüşlerinin Yaşa Göre Farklaşma Durumunu Gösteren Kruskal-Wallis H Testi Analizi Sonucu

Sanatsal, sportif, sosyal ve kültürel faaliyetler	Yaş	Betimsel İ.		Kruskal-Wallis			A. Fark (M-W)
		n	Sıra Ort.	X ²	sd	p	
01. Okulun uluslararası üyeliklere sahip olması	21-30 yaş (1)	18	103,83	2,44	3	0,486	-
	31-40 yaş (2)	127	100,81				
	41-50 yaş (3)	52	111,32				
	51 yaş ve üstü (4)	8	81,75				
02. Okul içerisinde yürütülen sanatsal faaliyetler	21-30 yaş (1)	18	99,83	0,82	3	0,844	-
	31-40 yaş (2)	127	103,60				
	41-50 yaş (3)	52	104,98				
	51 yaş ve üstü (4)	8	87,69				
03. Okul içerisinde yürütülen spor faaliyetleri	21-30 yaş (1)	18	111,33	2,98	3	0,394	-
	31-40 yaş (2)	127	100,82				
	41-50 yaş (3)	52	109,13				
	51 yaş ve üstü (4)	8	78,94				
04. Okulun sosyal sorumluluk projelerine katılımı	21-30 yaş (1)	18	105,28	1,96	3	0,581	-
	31-40 yaş (2)	127	99,32				
	41-50 yaş (3)	52	111,47				
	51 yaş ve üstü (4)	8	101,25				
05. Okulun öğrencilere sağladığı etüt ve kulüp faaliyetleri	21-30 yaş (1)	18	105,89	5,70	3	0,127	-
	31-40 yaş (2)	127	101,21				
	41-50 yaş (3)	52	112,13				
	51 yaş ve üstü (4)	8	65,63				

*p<.05

Araştırmaya katılan velilerin, sanatsal, sportif, sosyal ve kültürel faaliyetlere ilişkin görüşlerinin, yaşa göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını araştırmak üzere yapılan non-parameterik Kruskal-Wallis H testine göre, bu boyut altında yer alan hiçbir madde veliler tarafından farklı değerlendirilmemektedir (Tablo 4.25.). Sanatsal, sportif, sosyal ve kültürel faaliyetlere ilişkin maddeler araştırmaya katılan farklı yaş gruplarındaki veliler tarafından benzer şekilde değerlendirilmektedir (p>.05).

Tablo 4.26: Velilerin Yönetim ve Akademik Kadro Özelliklerine İlişkin Görüşlerinin Yaşa Göre Farklılaşma Durumunu Gösteren Kruskal-Wallis H Testi Analizi Sonucu

Yönetim ve akademik kadro özellikleri	Yaş	Betimsel İ.		Kruskal-Wallis			A. Fark (M-W)
		n	Sıra Ort.	X^2	sd	p	
01. Okul yöneticilerinin, veliler ile iyi iletişim kurabilmeleri	21-30 yaş (1)	18	106,78	0,98	3	0,807	-
	31-40 yaş (2)	127	104,35				
	41-50 yaş (3)	52	100,15				
	51 yaş ve üstü (4)	8	91,50				
02. Okulda çalışan öğretmenlerin tecrübeli olması	21-30 yaş (1)	18	96,61	8,57	3	0,046*	4 ile 1, 2, 3
	31-40 yaş (2)	127	107,74				
	41-50 yaş (3)	52	101,61				
	51 yaş ve üstü (4)	8	57,38				
03. Okulun yansıttığı siyasi görüş	21-30 yaş (1)	18	120,06	2,84	3	0,417	-
	31-40 yaş (2)	127	98,66				
	41-50 yaş (3)	52	107,25				
	51 yaş ve üstü (4)	8	105,88				
04. Okulun yansıttığı dini görüş	21-30 yaş (1)	18	116,78	3,86	3	0,277	-
	31-40 yaş (2)	127	97,76				
	41-50 yaş (3)	52	108,72				
	51 yaş ve üstü (4)	8	118,06				
05. Okulun öğretmen kadrosunun sık sık değişmemesi	21-30 yaş (1)	18	110,78	1,15	3	0,764	-
	31-40 yaş (2)	127	103,71				
	41-50 yaş (3)	52	100,31				
	51 yaş ve üstü (4)	8	91,75				
06. Okulda tam gün çalışan sağlık personelinin olması	21-30 yaş (1)	18	108,33	1,12	3	0,772	-
	31-40 yaş (2)	127	102,94				
	41-50 yaş (3)	52	104,04				
	51 yaş ve üstü (4)	8	85,25				
07. Genç ve dinamik öğretmenlerin fazla olması	21-30 yaş (1)	18	112,56	0,65	3	0,884	-
	31-40 yaş (2)	127	102,52				
	41-50 yaş (3)	52	100,68				
	51 yaş ve üstü (4)	8	104,25				
08. Okulun öğretmen kadrosunun sürekli olmaması	21-30 yaş (1)	18	86,78	4,00	3	0,261	-
	31-40 yaş (2)	127	101,15				
	41-50 yaş (3)	52	113,40				
	51 yaş ve üstü (4)	8	101,31				

* $p < .05$

Araştırmaya katılan velilerin, özel okul tercihlerini etkileyen faktörler anketinin yönetim ve akademik kadro özelliklerine ilişkin görüşlerinin farklılaşma durumunu araştırmak üzere yapılan non-parameterik Kruskal-Wallis H testine göre velilerin yaşına bağlı olarak sadece bir madde (Madde 2) için farklılaşma olduğu bulunmuştur (Tablo 4.26.). Buna göre;

Velilerin, okulda çalışan öğretmenlerin tecrübeli olmasına (Madde 2) ilişkin görüşlerinin yaşa bağlı farklılaşmaktadır [$X^2_{(3)}=8,57$ ve $p < .05$]. Hangi yaş grupları arasında velilerin puanlarının farklılaştığını araştırmak üzere yapılan post-hoc Mann-

Whitney U testine göre; 51 yaş ve üstündeki veliler (Sıra Ortalaması 51 yaş ve üstü=57,38), okulda çalışan öğretmenlerin tecrübeli olmasına diğer tüm velilerden (Sıra Ortalaması 21-30 yaş=96,61; Sıra Ortalaması 31-40 yaş=107,74 ve Sıra Ortalaması 41-50 yaş=101,61) daha az önem vermektedir.

Araştırmaya katılan velilerin, özel okul tercihlerini etkileyen faktörler anketinin yönetim ve akademik kadro özelliklerine ilişkin diğer maddeleri/ifadelerinin değerlendirilmesinde ise yaşa bağlı olarak anlamlı bir fark yoktur ($p>.05$).

Tablo 4.27: Velilerin İletişim Süreçlerine İlişkin Görüşlerinin Yaşa Göre Farklılaşma Durumunu Gösteren Kruskal-Wallis H Testi Analizi Sonucu

İletişim süreçleri	Yaş	Betimsel İ.		Kruskal-Wallis			A. Fark (M-W)
		n	Sıra Ort.	χ^2	sd	p	
01. Okuldaki diğer veliler tarafından yapılan yorumlar	21-30 yaş (1)	18	132,00	5,97	3	0,113	-
	31-40 yaş (2)	127	100,56				
	41-50 yaş (3)	52	97,87				
	51 yaş ve üstü (4)	8	109,88				
02. İnsanların referans olmaları	21-30 yaş (1)	18	116,47	1,62	3	0,655	-
	31-40 yaş (2)	127	102,47				
	41-50 yaş (3)	52	101,35				
	51 yaş ve üstü (4)	8	91,88				
03. Okulun vermiş olduğu reklamlar	21-30 yaş (1)	18	98,75	1,41	3	0,704	-
	31-40 yaş (2)	127	102,77				
	41-50 yaş (3)	52	108,01				
	51 yaş ve üstü (4)	8	83,63				
04. Öğretmenlerin iletişime açık olması	21-30 yaş (1)	18	119,08	4,16	3	0,245	-
	31-40 yaş (2)	127	104,83				
	41-50 yaş (3)	52	94,38				
	51 yaş ve üstü (4)	8	93,81				
05. Öğretmen-veli iletişiminin kalitesi	21-30 yaş (1)	18	126,50	8,56	3	0,036*	1 ile 3, 4
	31-40 yaş (2)	127	104,16				
	41-50 yaş (3)	52	90,67				
	51 yaş ve üstü (4)	8	89,88				
06. Öğretmenlerin, velilerin istek ve taleplerini dikkate alması	21-30 yaş (1)	18	115,78	5,52	3	0,138	-
	31-40 yaş (2)	127	106,75				
	41-50 yaş (3)	52	90,47				
	51 yaş ve üstü (4)	8	96,19				
07. Eğitim-öğretim yılı içerisinde yürütülen faaliyetlere veli katılımının sağlanması	21-30 yaş (1)	18	109,78	1,44	3	0,696	-
	31-40 yaş (2)	127	104,19				
	41-50 yaş (3)	52	100,57				
	51 yaş ve üstü (4)	8	84,75				

* $p<.05$

Araştırmaya katılan velilerin, özel okul tercihlerini etkileyen faktörler anketinin iletişim süreçlerine ilişkin görüşlerinin farklılaşma durumunu araştırmak üzere yapılan non-parameterik Kruskal-Wallis H testine göre velilerin yaşına bağlı olarak

sadece bir madde (Madde 5) için farklılaşma olduğu bulunmuştur (Tablo 4.27.). Buna göre;

Velilerin, öğretmen-veli iletişiminin kalitesine (Madde 5) ilişkin görüşlerinin yaşa bağlı olan farklılaşmanın anlamlı olduğu tespit edilmiştir. [$X^2_{(3)}=8,56$ ve $p<.05$]. Hangi yaş grupları arasında velilerin puanlarının farklılaştığını araştırmak üzere yapılan post-hoc Mann-Whitney U testine göre; 21-30 yaş grubundaki veliler (Sıra Ortalaması $_{21-30}$ yaş=126,50), öğretmen-veli iletişiminin kalitesine 41-50 yaş (Sıra Ortalaması $_{41-50}$ yaş=90,67) ile 51 yaş ve üstündeki velilerden (Sıra Ortalaması $_{51}$ yaş ve üstü=89,88) daha çok önem vermektedir.

Araştırmaya katılan velilerin, iletişim süreçlerine ilişkin diğer maddeleri/ifadelerinin değerlendirilmesinde ise yaşa bağlı olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>.05$).

Tablo 4.28: Velilerin Ekonomik Kaynaklara İlişkin Görüşlerinin Yaşa Göre Farklılaşma Durumunu Gösteren Kruskal-Wallis H Testi Analizi Sonucu

Ekonomik kaynaklar	Yaş	Betimsel İ.		Kruskal-Wallis			A. Fark (M-W)
		n	Sıra Ort.	X ²	sd	p	
01. Okul ücretinin aile bütçesine uygun olması	21-30 yaş (1)	18	111,19	2,35	3	0,503	-
	31-40 yaş (2)	127	105,32				
	41-50 yaş (3)	52	93,89				
	51 yaş ve üstü (4)	8	106,88				
02. Okulun burs verme politikasının adaletli olması	21-30 yaş (1)	18	108,94	0,87	3	0,833	-
	31-40 yaş (2)	127	101,60				
	41-50 yaş (3)	52	102,32				
	51 yaş ve üstü (4)	8	116,25				
03. Dönem içerisinde yapılan sosyal faaliyetlerin ücretsiz olması	21-30 yaş (1)	18	111,33	1,72	3	0,632	-
	31-40 yaş (2)	127	99,62				
	41-50 yaş (3)	52	109,50				
	51 yaş ve üstü (4)	8	95,63				
04. Kitap ve kırtasiye masrafının yüksek olmaması	21-30 yaş (1)	18	109,28	0,60	3	0,896	-
	31-40 yaş (2)	127	102,87				
	41-50 yaş (3)	52	102,92				
	51 yaş ve üstü (4)	8	91,44				

* $p<.05$

Araştırmaya katılan velilerin, ekonomik kaynaklara ilişkin görüşlerinin, yaşa bağlı oluşan farklılaşmayı araştırmak üzere yapılan non-parameterik Kruskal-Wallis H testine göre, bu boyut altında yer alan hiçbir madde veliler tarafından farklı değerlendirilmemektedir (Tablo 4.28.). Ekonomik kaynaklara ilişkin maddeler araştırmaya katılan farklı yaş gruplarındaki veliler tarafından benzer şekilde değerlendirilmektedir ($p>.05$).

4.3.3. İlkokul Velilerinin Özel Okul Tercihlerini Etkileyen Faktörlere İlişkin Görüşlerinin Eğitim Düzeyinena Göre Karşılaştırılmasına Yönelik Bulgular

Tablo 4.29: Velilerin Okulun Fiziki Şartlarına İlişkin Görüşlerinin Eğitim Düzeyine Göre Farklılaşma Durumunu Gösteren Kruskal-Wallis H Testi Analizi Sonucu

Okulun fiziki şartları	Eğitim Düzeyine	Betimsel İ.		Kruskal-Wallis			A. Fark (M-W)
		n	Sıra Ort.	X ²	sd	p	
01. Okulun bulunduğu ilçe/semte mevkii özellikleri	İlkokul/Ortaokul (1)	14	87,93	2,13	3	0,547	-
	Lise mezunu (2)	37	97,80				
	Y.Okul/Üniversite (3)	116	106,91				
	Y. Lisans mezunu (4)	38	101,68				
02. Sınıfların fiziksel yeterliliği ve dikkat çekici olması	İlkokul/Ortaokul (1)	14	85,04	2,84	3	0,416	-
	Lise mezunu (2)	37	110,12				
	Y.Okul/Üniversite (3)	116	104,78				
	Y. Lisans mezunu (4)	38	97,24				
03. Okul formalarının kaliteli ve güzel olması	İlkokul/Ortaokul (1)	14	98,14	4,68	3	0,197	-
	Lise mezunu (2)	37	120,78				
	Y.Okul/Üniversite (3)	116	97,69				
	Y. Lisans mezunu (4)	38	103,68				
04. Okulun teknik altyapısının (elektrik, ısıtma vb) kalitesi	İlkokul/Ortaokul (1)	14	110,71	1,75	3	0,626	-
	Lise mezunu (2)	37	111,66				
	Y.Okul/Üniversite (3)	116	100,32				
	Y. Lisans mezunu (4)	38	99,91				
05. Okulun teknolojik gelişmelere verdiği önem	İlkokul/Ortaokul (1)	14	85,89	2,17	3	0,537	-
	Lise mezunu (2)	37	106,91				
	Y.Okul/Üniversite (3)	116	102,17				
	Y. Lisans mezunu (4)	38	108,04				
06. Okulun teknolojik gelişimlere uygun donanıma sahip olması	İlkokul/Ortaokul (1)	14	88,71	1,36	3	0,715	-
	Lise mezunu (2)	37	106,53				
	Y.Okul/Üniversite (3)	116	102,79				
	Y. Lisans mezunu (4)	38	105,47				
07. Okulun laboratuvar, kütüphane, spor salonu, havuz gibi sosyal tesislere sahip olma durumu	İlkokul/Ortaokul (1)	14	90,50	0,90	3	0,825	-
	Lise mezunu (2)	37	104,85				
	Y.Okul/Üniversite (3)	116	104,05				
	Y. Lisans mezunu (4)	38	102,59				
08. Okulun kaliteli bir güvenlik hizmetine sahip olması	İlkokul/Ortaokul (1)	14	105,21	0,08	3	0,995	-
	Lise mezunu (2)	37	104,07				
	Y.Okul/Üniversite (3)	116	102,31				
	Y. Lisans mezunu (4)	38	103,26				
09. Okulun temizliğe ve hijyene verdiği önem	İlkokul/Ortaokul (1)	14	102,46	0,84	3	0,839	-
	Lise mezunu (2)	37	104,99				
	Y.Okul/Üniversite (3)	116	100,92				
	Y. Lisans mezunu (4)	38	107,61				
10. Okul yemekhanesinde çıkan yemeklerin sağlıklı ve lezzetli olması	İlkokul/Ortaokul (1)	14	102,04	1,18	3	0,758	-
	Lise mezunu (2)	37	110,45				
	Y.Okul/Üniversite (3)	116	100,90				
	Y. Lisans mezunu (4)	38	102,51				
11. Okulun ulaşım hizmetlerinin kalitesi	İlkokul/Ortaokul (1)	14	115,89	1,64	3	0,650	-
	Lise mezunu (2)	37	104,00				
	Y.Okul/Üniversite (3)	116	99,50				
	Y. Lisans mezunu (4)	38	107,95				
12. Okul binasının yeni olması	İlkokul/Ortaokul (1)	14	99,64	1,36	3	0,715	-
	Lise mezunu (2)	37	111,39				
	Y.Okul/Üniversite (3)	116	102,80				
	Y. Lisans mezunu (4)	38	96,67				

*p<.05

Araştırmaya katılan velilerin, okulun fiziki şartları ilişkin görüşlerinin, Eğitim Düzeyindeki farklılaşmayı araştırmak üzere yapılan non-parameterik Kruskal-Wallis H testine göre, bu boyut altında yer alan hiçbir madde veliler tarafından farklı

değerlendirilmemektedir (Tablo 4.29.). Okulun fiziki şartlarına ilişkin maddeler (faktörler) araştırmaya katılan farklı eğitim (mezuniyet) gruplarındaki veliler tarafından benzer şekilde değerlendirilmektedir (dikkate alınmaktadır) ($p>.05$).

Tablo 4.30: Velilerin Eğitim-Öğretim Faaliyetlerine İlişkin Görüşlerinin Eğitim Düzeyine Göre Farklılaşma Durumunu Gösteren Kruskal-Wallis H Testi Analizi Sonucu

Eğitim-öğretim faaliyetleri	Eğitim derecesi	Betimsel İ.		Kruskal-Wallis			A. Fark (M-W)
		n	Sıra Ort.	X^2	sd	p	
01. Okulun kuruluş tarihinin eski olması	İlkokul/Ortaokul (1)	14	104,11	2,20	3	0,532	-
	Lise mezunu (2)	37	114,46				
	Y.Okul/Üniversite (3)	116	101,22				
	Y. Lisans mezunu (4)	38	96,88				
02. Okulun TEOG başarısı	İlkokul/Ortaokul (1)	14	88,89	8,08	3	0,044*	1 ile 2, 3, 4
	Lise mezunu (2)	37	115,58				
	Y.Okul/Üniversite (3)	116	111,52				
	Y. Lisans mezunu (4)	38	107,30				
03. Okulun yabancı dil eğitiminin başarısı	İlkokul/Ortaokul (1)	14	92,57	2,56	3	0,464	-
	Lise mezunu (2)	37	113,81				
	Y.Okul/Üniversite (3)	116	102,20				
	Y. Lisans mezunu (4)	38	98,76				
04. Günlük verilen ödev miktarı	İlkokul/Ortaokul (1)	14	112,89	0,78	3	0,855	-
	Lise mezunu (2)	37	106,88				
	Y.Okul/Üniversite (3)	116	100,98				
	Y. Lisans mezunu (4)	38	101,74				
05. Okul içerisinde yürütülen rehberlik çalışmaları	İlkokul/Ortaokul (1)	14	89,21	3,25	3	0,354	-
	Lise mezunu (2)	37	102,53				
	Y.Okul/Üniversite (3)	116	107,88				
	Y. Lisans mezunu (4)	38	93,63				

* $p<.05$

Araştırmaya katılan velilerin, eğitim-öğretim faaliyetlerine ilişkin görüşlerinin farklılaşma durumunu araştırmak üzere yapılan non-parameterik Kruskal-Wallis H testine göre velilerin Eğitim Düzeyine bağlı olarak sadece bir madde(Madde 2) için farklılaşma olduğu bulunmuştur (Tablo 4.30.). Buna göre;

Velilerin, okulun TEOG başarısına (Madde 2) ilişkin görüşlerinin Eğitim Düzeyine göre oluşan farklılığın anlamlı olduğu bulunmuştur [$X^2_{(3)}=8,08$ ve $p<.05$]. Hangi eğitim düzeyleri arasında velilerin puanlarının arasındaki ilişkiyi araştırmak üzere yapılan post-hoc Mann-Whitney U testine göre; ilkokul/ortaokul mezunu olan veliler (Sıra Ortalaması İlkokul/Ortaokul=88,89), okulun TEOG başarısına diğer tüm velilerden (Sıra Ortalaması Lise mezunu=116,58; Sıra Ortalaması Y.Okul/Üniversite mezunu=111,52 ve Sıra Ortalaması Yüksek Lisans mezunu=107,30) daha az önem vermektedir.

Araştırmaya katılan velilerin, eğitim-öğretim faaliyetlerine ilişkin diğer maddeleri/ifadelerinin değerlendirilmesinde ise Eğitim Düzeyinena bağlı olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>.05$).

Tablo 4.31: Velilerin Sanatsal, Sportif, Sosyal ve Kültürel Faaliyetlere İlişkin Görüşlerinin Eğitim Düzeyine Göre Farklılaşma Durumunu Gösteren Kruskal-Wallis H Testi Analizi Sonucu

Sanatsal, sportif, sosyal ve kültürel faaliyetler	Eğitim Düzeyine	Betimsel İ.		Kruskal-Wallis			A. Fark (M-W)
		n	Sıra Ort.	X ²	sd	p	
01. Okulun uluslararası üyeliklere sahip olması	İlkokul/Ortaokul (1)	14	103,36	2,57	3	0,462	-
	Lise mezunu (2)	37	104,35				
	Y.Okul/Üniversite (3)	116	98,47				
	Y. Lisans mezunu (4)	38	115,37				
02. Okul içerisinde yürütülen sanatsal faaliyetler	İlkokul/Ortaokul (1)	14	91,54	0,93	3	0,818	-
	Lise mezunu (2)	37	106,04				
	Y.Okul/Üniversite (3)	116	102,38				
	Y. Lisans mezunu (4)	38	106,16				
03. Okul içerisinde yürütülen spor faaliyetleri	İlkokul/Ortaokul (1)	14	98,54	2,20	3	0,532	-
	Lise mezunu (2)	37	114,69				
	Y.Okul/Üniversite (3)	116	100,71				
	Y. Lisans mezunu (4)	38	100,26				
04. Okulun sosyal sorumluluk projelerine katılımı	İlkokul/Ortaokul (1)	14	114,75	2,50	3	0,475	-
	Lise mezunu (2)	37	111,80				
	Y.Okul/Üniversite (3)	116	98,55				
	Y. Lisans mezunu (4)	38	103,70				
05. Okulun öğrencilere sağladığı etüt ve kulüp faaliyetleri	İlkokul/Ortaokul (1)	14	95,43	2,68	3	0,444	-
	Lise mezunu (2)	37	109,91				
	Y.Okul/Üniversite (3)	116	98,82				
	Y. Lisans mezunu (4)	38	111,83				

* $p<.05$

Araştırmaya katılan velilerin sanatsal, sportif, sosyal ve kültürel faaliyetlere ilişkin görüşlerinin, Eğitim Düzeyinena göre farklılaşmayı araştırmak üzere yapılan non-parameterik Kruskal-Wallis H testine göre, bu boyut altında yer alan hiçbir madde veliler tarafından farklı değerlendirilmemektedir (Tablo 4.31.). Sanatsal, sportif, sosyal ve kültürel faaliyetlere ilişkin maddeler araştırmaya katılan farklı Eğitim Düzeyindeki veliler tarafından benzer şekilde değerlendirilmektedir ($p>.05$).

Tablo 4.32: Velilerin Yönetim ve Akademik Kadro Özelliklerine İlişkin Görüşlerinin Eğitim Düzeyine Göre Farklılaşma Durumunu Gösteren Kruskal-Wallis H Testi Analizi Sonucu

Yönetim ve akademik kadro özellikleri	Eğitim Düzeyine	Betimsel İ.		Kruskal-Wallis			A. Fark (M-W)
		n	Sıra Ort.	X ²	sd	p	
01. Okul yöneticilerinin,	İlkokul/Ortaokul (1)	14	107,57	3,64	3	0,303	-

veliler ile iyi iletişim kurabilmeleri	Lise mezunu (2)	37	114,78				
	Y.Okul/Üniversite (3)	116	100,52				
	Y. Lisans mezunu (4)	38	97,42				
02. Okulda çalışan öğretmenlerin tecrübeli olması	İlkokul/Ortaokul (1)	14	115,25	1,06	3	0,788	-
	Lise mezunu (2)	37	104,05				
	Y.Okul/Üniversite (3)	116	102,19				
03. Okulun yansıttığı siyasi görüş	Y. Lisans mezunu (4)	38	99,92				
	İlkokul/Ortaokul (1)	14	112,07	3,31	3	0,346	-
	Lise mezunu (2)	37	113,42				
04. Okulun yansıttığı dini görüş	Y.Okul/Üniversite (3)	116	97,07				
	Y. Lisans mezunu (4)	38	107,62				
	İlkokul/Ortaokul (1)	14	113,36	6,24	3	0,065	
05. Okulun öğretmen kadrosunun sık sık değişmemesi	Lise mezunu (2)	37	120,07				
	Y.Okul/Üniversite (3)	116	95,28				
	Y. Lisans mezunu (4)	38	106,13				
06. Okulda tam gün çalışan sağlık personelinin olması	İlkokul/Ortaokul (1)	14	104,43	0,14	3	0,987	-
	Lise mezunu (2)	37	105,16				
	Y.Okul/Üniversite (3)	116	102,05				
07. Genç ve dinamik öğretmenlerin fazla olması	Y. Lisans mezunu (4)	38	103,26				
	İlkokul/Ortaokul (1)	14	86,57	9,58	3	0,036*	1 ile 3, 4
	Lise mezunu (2)	37	98,81				
08. Okulun öğretmen kadrosunun sürekli olmaması	Y.Okul/Üniversite (3)	116	121,84				
	Y. Lisans mezunu (4)	38	120,21				
	İlkokul/Ortaokul (1)	14	125,61	5,19	3	0,159	-
08. Okulun öğretmen kadrosunun sürekli olmaması	Lise mezunu (2)	37	114,47				
	Y.Okul/Üniversite (3)	116	98,07				
	Y. Lisans mezunu (4)	38	98,55				
08. Okulun öğretmen kadrosunun sürekli olmaması	İlkokul/Ortaokul (1)	14	113,57	1,06	3	0,787	-
	Lise mezunu (2)	37	106,61				
	Y.Okul/Üniversite (3)	116	101,98				
08. Okulun öğretmen kadrosunun sürekli olmaması	Y. Lisans mezunu (4)	38	98,70				

* $p < .05$

Araştırmaya katılan velilerin, yönetim ve akademik kadro özelliklerine ilişkin görüşlerinin farklılaşma durumunu araştırmak üzere yapılan non-parametrik Kruskal-Wallis H testine göre velilerin Eğitim Düzeyinena bağlı olarak sadece bir madde(Madde 6) için farklılaşma olduğu bulunmuştur (Tablo 4.32.). Buna göre;

Velilerin, okulda tam gün çalışan sağlık personelinin olmasına (Madde 6) ilişkin görüşlerinin Eğitim Düzeyinena bağlı olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı bulunmuştur [$X^2_{(3)}=9,58$ ve $p < .05$]. Hangi eğitim grupları arasında velilerin puanlarının farklılaştığını araştırmak üzere yapılan post-hoc Mann-Whitney U testine göre; ilkokul/ortaokul mezunu olan veliler (Sıra Ortalaması İlkokul/Ortaokul=86,57), okulda tam gün çalışan sağlık personelinin olmasına, Y.Okul/Üniversite (Sıra Ortalaması Y.Okul/Üniversite mezunu=121,84) ve yüksek lisans mezunu velilerden (Sıra Ortalaması Yüksek Lisans mezunu=120,21) daha az önem vermektedir.

Araştırmaya katılan velilerin, yönetim ve akademik kadro özelliklerine ilişkin diğer maddeleri/ifadelerinin değerlendirilmesinde ise Eğitim Düzeyine bağlı olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>.05$).

Tablo 4.33: Velilerin İletişim Süreçlerine İlişkin Görüşlerinin Eğitim Düzeyine Göre Farklaşma Durumunu Gösteren Kruskal-Wallis H Testi Analizi Sonucu

İletişim süreçleri	Eğitim Düzeyine	Betimsel İ.		Kruskal-Wallis			A. Fark (M-W)
		n	Sıra Ort.	X ²	sd	p	
01. Okuldaki diğer veliler tarafından yapılan yorumlar	İlkokul/Ortaokul (1)	14	127,14	3,42	3	0,331	-
	Lise mezunu (2)	37	105,14				
	Y.Okul/Üniversite (3)	116	99,11				
	Y. Lisans mezunu (4)	38	103,89				
02. İnsanların referans olmaları	İlkokul/Ortaokul (1)	14	96,11	0,32	3	0,957	-
	Lise mezunu (2)	37	105,28				
	Y.Okul/Üniversite (3)	116	102,94				
	Y. Lisans mezunu (4)	38	103,51				
03. Okulun vermiş olduğu reklamlar	İlkokul/Ortaokul (1)	14	133,71	5,60	3	0,133	-
	Lise mezunu (2)	37	108,99				
	Y.Okul/Üniversite (3)	116	97,18				
	Y. Lisans mezunu (4)	38	103,62				
04. Öğretmenlerin iletişime açık olması	İlkokul/Ortaokul (1)	14	107,00	3,70	3	0,295	-
	Lise mezunu (2)	37	108,57				
	Y.Okul/Üniversite (3)	116	105,09				
	Y. Lisans mezunu (4)	38	89,72				
05. Öğretmen-veli iletişiminin kalitesi	İlkokul/Ortaokul (1)	14	104,96	1,12	3	0,772	-
	Lise mezunu (2)	37	106,85				
	Y.Okul/Üniversite (3)	116	103,57				
	Y. Lisans mezunu (4)	38	96,79				
06. Öğretmenlerin, velilerin istek ve taleplerini dikkate alması	İlkokul/Ortaokul (1)	14	102,29	6,20	3	0,102	-
	Lise mezunu (2)	37	119,08				
	Y.Okul/Üniversite (3)	116	101,76				
	Y. Lisans mezunu (4)	38	91,38				
07. Eğitim-öğretim yılı içerisinde yürütülen faaliyetlere veli katılımının sağlanması	İlkokul/Ortaokul (1)	14	105,75	1,75	3	0,627	-
	Lise mezunu (2)	37	111,28				
	Y.Okul/Üniversite (3)	116	99,03				
	Y. Lisans mezunu (4)	38	106,03				

* $p<.05$

Araştırmaya katılan velilerin iletişim süreçlerine ilişkin görüşlerinin farklılaşmasını araştırmak üzere yapılan non-parameterik Kruskal-Wallis H testine göre, bu boyut altında yer alan hiçbir madde veliler tarafından farklı değerlendirilmemektedir (Tablo 4.33.). İletişim süreçlerine ilişkin maddeler araştırmaya katılan farklı eğitim (mezuniyet) düzeyleri veliler tarafından benzer şekilde değerlendirilmektedir ($p>.05$).

Tablo 4.34: Velilerin Ekonomik Kaynaklara İlişkin Görüşlerinin Eğitim Düzeyine Göre Farklılaşma Durumunu Gösteren Kruskal-Wallis H Testi Analizi Sonucu

Ekonomik kaynaklar	Eğitim Düzeyine	Betimsel İ.		Kruskal-Wallis			A. Fark (M-W)
		n	Sıra Ort.	X ²	sd	p	
01. Okul ücretinin aile bütçesine uygun olması	İlkokul/Ortaokul (1)	14	103,71	1,59	3	0,662	-
	Lise mezunu (2)	37	112,23				
	Y.Okul/Üniversite (3)	116	99,89				
	Y. Lisans mezunu (4)	38	103,24				
02. Okulun burs verme politikasının adaletli olması	İlkokul/Ortaokul (1)	14	94,86	8,08	3	0,044*	1 ile 3, 4
	Lise mezunu (2)	37	106,01				
	Y.Okul/Üniversite (3)	116	121,80				
	Y. Lisans mezunu (4)	38	119,62				
03. Dönem içerisinde yapılan sosyal faaliyetlerin ücretsiz olması	İlkokul/Ortaokul (1)	14	124,71	4,52	3	0,211	-
	Lise mezunu (2)	37	112,22				
	Y.Okul/Üniversite (3)	116	97,01				
	Y. Lisans mezunu (4)	38	104,32				
04. Kitap ve kırtasiye masraflarının yüksek olmaması	İlkokul/Ortaokul (1)	14	122,46	5,85	3	0,119	-
	Lise mezunu (2)	37	115,11				
	Y.Okul/Üniversite (3)	116	95,69				
	Y. Lisans mezunu (4)	38	106,36				

*p<.05

Araştırmaya katılan velilerin, ekonomik kaynaklara ilişkin görüşlerinin farklılaşma durumunu araştırmak üzere yapılan non-parameterik Kruskal-Wallis H testine göre velilerin Eğitim Düzeyine bağlı olarak sadece bir madde (Madde 2) için farklılaşma olduğu bulunmuştur (Tablo 4.34.). Buna göre;

Velilerin, okulun burs verme politikasının adaletli olmasına (Madde 2) ilişkin görüşlerinin eğitim seviyelerine bağlı olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edilmiştir [$X^2_{(3)}=8,08$ ve $p<.05$]. Hangi eğitim seviyeleri arasında puanların farklılık oluşturduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Mann-Whitney U testine göre; ilkokul/ortaokul mezunu olan veliler (Sıra Ortalaması İlkokul/Ortaokul=94,86), okulun burs verme politikasının adaletli olmasına, Y.Okul/Üniversite (Sıra Ortalaması Y.Okul/Üniversite mezunu=121,80) ve yüksek lisans mezunu velilerden (Sıra Ortalaması Yüksek Lisans mezunu=119,62) daha az önem vermektedir.

Araştırmaya katılan velilerin, ekonomik kaynaklara ilişkin diğer maddeleri/ifadelerinin değerlendirilmesinde ise Eğitim Düzeyine bağlı olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>.05$).

4.3.4. İlkokul Velilerinin Özel Okul Tercihlerini Etkileyen Faktörlere İlişkin Görüşlerinin Aile Gelir Düzeyine Göre Karşılaştırılmasına Yönelik Bulgular

Tablo 4.35: Velilerin Okulun Fiziki Şartlarına İlişkin Görüşlerinin Aile Gelirine Göre Farklılaşma Durumunu Gösteren Kruskal-Wallis H Testi Analizi Sonucu

Okulun fiziki şartları	Ailenin ortalama aylık geliri	Betimsel İ.		Kruskal-Wallis			A. Fark (M-W)
		n	Sıra Ort.	X ²	sd	p	
01. Okulun bulunduğu ilçe/semte mevkii özellikleri	4.000 TL'den az (1)	40	100,09	0,48	3	0,924	-
	4.000-8.000 TL (2)	96	104,45				
	8.000-12.000 TL (3)	42	99,93				
	12.000 TL ve üstü (4)	27	106,93				
02. Sınıfların fiziksel yeterliliği ve dikkat çekici olması	4.000 TL'den az (1)	40	106,00	4,33	3	0,228	-
	4.000-8.000 TL (2)	96	107,54				
	8.000-12.000 TL (3)	42	102,04				
	12.000 TL ve üstü (4)	27	83,91				
03. Okul formalarının kaliteli ve güzel olması	4.000 TL'den az (1)	40	113,39	4,94	3	0,177	-
	4.000-8.000 TL (2)	96	107,29				
	8.000-12.000 TL (3)	42	89,82				
	12.000 TL ve üstü (4)	27	92,85				
04. Okulun teknik altyapısının (elektrik, ısıtma vb) kalitesi	4.000 TL'den az (1)	40	98,90	0,72	3	0,869	-
	4.000-8.000 TL (2)	96	105,69				
	8.000-12.000 TL (3)	42	103,75				
	12.000 TL ve üstü (4)	27	98,35				
05. Okulun teknolojik gelişmelere verdiği önem	4.000 TL'den az (1)	40	99,81	1,37	3	0,713	-
	4.000-8.000 TL (2)	96	105,45				
	8.000-12.000 TL (3)	42	96,67				
	12.000 TL ve üstü (4)	27	108,85				
06. Okulun teknolojik gelişmelere uygun donanıma sahip olması	4.000 TL'den az (1)	40	103,14	1,31	3	0,727	-
	4.000-8.000 TL (2)	96	103,66				
	8.000-12.000 TL (3)	42	96,45				
	12.000 TL ve üstü (4)	27	110,65				
07. Okulun laboratuvar, kütüphane, spor salonu, havuz gibi sosyal tesislere sahip olma durumu	4.000 TL'den az (1)	40	102,31	1,35	3	0,718	-
	4.000-8.000 TL (2)	96	100,61				
	8.000-12.000 TL (3)	42	102,25				
	12.000 TL ve üstü (4)	27	113,67				
08. Okulun kaliteli bir güvenlik hizmetine sahip olması	4.000 TL'den az (1)	40	100,58	2,19	3	0,533	-
	4.000-8.000 TL (2)	96	105,40				
	8.000-12.000 TL (3)	42	95,07				
	12.000 TL ve üstü (4)	27	110,39				
09. Okulun temizliğe ve hijyene verdiği önem	4.000 TL'den az (1)	40	108,93	1,22	3	0,749	-
	4.000-8.000 TL (2)	96	101,35				
	8.000-12.000 TL (3)	42	100,07				
	12.000 TL ve üstü (4)	27	104,65				
10. Okul yemekhanesinde çıkan yemeklerin sağlıklı ve lezzetli olması	4.000 TL'den az (1)	40	99,79	1,28	3	0,735	-
	4.000-8.000 TL (2)	96	106,92				
	8.000-12.000 TL (3)	42	99,00				
	12.000 TL ve üstü (4)	27	100,04				
11. Okulun ulaşım hizmetlerinin kalitesi	4.000 TL'den az (1)	40	110,68	3,27	3	0,351	-
	4.000-8.000 TL (2)	96	106,20				
	8.000-12.000 TL (3)	42	91,76				
	12.000 TL ve üstü (4)	27	97,72				
12. Okul binasının yeni olması	4.000 TL'den az (1)	40	115,38	3,35	3	0,340	-
	4.000-8.000 TL (2)	96	103,11				
	8.000-12.000 TL (3)	42	98,29				
	12.000 TL ve üstü (4)	27	91,59				

*p<.05

Araştırmaya katılan velilerin okulun fiziki şartlarına ilişkin görüşlerinin, aile gelirine göre farklılaşma durumunu araştırmak üzere yapılan non-parameterik Kruskal-Wallis

H testine göre, bu boyut altında yer alan hiçbir madde veliler tarafından farklı değerlendirilmemektedir (Tablo 4.35.). Okulun fiziki şartlarına ilişkin maddeler araştırmaya katılan farklı gelir gruplarındaki veliler tarafından benzer şekilde değerlendirilmektedir ($p>.05$).

Tablo 4.36: Velilerin Eğitim-Öğretim Faaliyetlerine İlişkin Görüşlerinin Aile Gelir Düzeyine Göre Farklılaşma Durumunu Gösteren Kruskal-Wallis H Testi Analizi Sonucu

Eğitim-öğretim faaliyetleri	Ailenin ortalama aylık geliri	Betimsel İ.		Kruskal-Wallis			A. Fark (M-W)
		n	Sıra Ort.	X ²	sd	p	
01. Okulun kuruluş tarihinin eski olması	4.000 TL'den az (1)	40	112,99	3,35	3	0,341	-
	4.000-8.000 TL (2)	96	100,18				
	8.000-12.000 TL (3)	42	94,20				
	12.000 TL ve üstü (4)	27	111,93				
02. Okulun TEOG başarısı	4.000 TL'den az	40	119,18	5,93	3	0,115	-
	4.000-8.000 TL	96	102,93				
	8.000-12.000 TL	42	97,05				
	12.000 TL ve üstü	27	88,54				
03. Okulun yabancı dil eğitiminin başarısı	4.000 TL'den az (1)	40	104,30	2,90	3	0,407	-
	4.000-8.000 TL (2)	96	107,32				
	8.000-12.000 TL (3)	42	91,44				
	12.000 TL ve üstü (4)	27	103,70				
04. Günlük verilen ödev miktarı	4.000 TL'den az (1)	40	107,44	2,93	3	0,403	-
	4.000-8.000 TL (2)	96	106,38				
	8.000-12.000 TL (3)	42	101,62				
	12.000 TL ve üstü (4)	27	86,56				
05. Okul içerisinde yürütülen rehberlik çalışmaları	4.000 TL'den az (1)	40	96,23	1,00	3	0,802	-
	4.000-8.000 TL (2)	96	105,91				
	8.000-12.000 TL (3)	42	103,50				
	12.000 TL ve üstü (4)	27	101,93				

* $p<.05$

Araştırmaya katılan velilerin eğitim-öğretim faaliyetlerine ilişkin görüşlerinin, aile gelir düzeyine göre farklılaşmayı araştırmak üzere yapılan non-parameterik Kruskal-Wallis H testine göre, bu boyut altında yer alan hiçbir madde veliler tarafından farklı değerlendirilmemektedir (Tablo 4.36.). Eğitim-öğretim faaliyetlerine ilişkin maddeler araştırmaya katılan farklı gelir gruplarındaki veliler tarafından benzer şekilde değerlendirilmektedir ($p>.05$).

Tablo 4.37: Velilerin Sanatsal, Sportif, Sosyal ve Kültürel Faaliyetlere İlişkin Görüşlerinin Aile Gelir Düzeyine Göre Farklılaşma Durumunu Gösteren Kruskal-Wallis H Testi Analizi Sonucu

Sanatsal, sportif, sosyal ve kültürel faaliyetler	Ailenin ortalama aylık geliri	Betimsel İ.		Kruskal-Wallis			A. Fark (M-W)
		n	Sıra Ort.	X ²	sd	p	
01. Okulun uluslararası üyeliklere sahip olması	4.000 TL'den az (1)	40	102,06	2,49	3	0,476	-
	4.000-8.000 TL (2)	96	100,73				
	8.000-12.000 TL (3)	42	98,89				
	12.000 TL ve üstü (4)	27	118,83				
02. Okul içerisinde yürütülen sanatsal faaliyetler	4.000 TL'den az (1)	40	108,31	2,46	3	0,483	-
	4.000-8.000 TL (2)	96	97,67				
	8.000-12.000 TL (3)	42	103,30				
	12.000 TL ve üstü (4)	27	113,61				
03. Okul içerisinde yürütülen spor faaliyetleri	4.000 TL'den az (1)	40	106,30	4,15	3	0,246	-
	4.000-8.000 TL (2)	96	95,72				
	8.000-12.000 TL (3)	42	107,40				
	12.000 TL ve üstü (4)	27	117,15				
04. Okulun sosyal sorumluluk projelerine katılımı	4.000 TL'den az (1)	40	109,50	4,10	3	0,251	-
	4.000-8.000 TL (2)	96	95,05				
	8.000-12.000 TL (3)	42	108,89				
	12.000 TL ve üstü (4)	27	112,48				
05. Okulun öğrencilere sağladığı etüt ve kulüp faaliyetleri	4.000 TL'den az (1)	40	108,43	0,78	3	0,853	-
	4.000-8.000 TL (2)	96	100,11				
	8.000-12.000 TL (3)	42	102,58				
	12.000 TL ve üstü (4)	27	105,89				

*p<.05

Araştırmaya katılan velilerin sanatsal, sportif, sosyal ve kültürel faaliyetlerine ilişkin görüşlerini araştırmak üzere yapılan non-parameterik Kruskal-Wallis H testine göre, bu boyut altında yer alan hiçbir madde veliler tarafından farklı değerlendirilmemektedir (Tablo 4.37.). Sanatsal, sportif, sosyal ve kültürel faaliyetlerine ilişkin maddeler araştırmaya katılan farklı gelir gruplarındaki veliler tarafından benzer şekilde değerlendirilmektedir (p>.05).

Tablo 4.38: Velilerin Yönetim ve Akademik Kadro Özellikleri İlişkin Görüşlerinin Aile Gelir Düzeyine Göre Farklılaşma Durumunu Gösteren Kruskal-Wallis H Testi Analizi Sonucu

Yönetim ve akademik kadro özellikleri	Ailenin ortalama aylık geliri	Betimsel İ.		Kruskal-Wallis			A. Fark (M-W)
		n	Sıra Ort.	X ²	sd	p	
01. Okul yöneticilerinin, veliler ile iyi iletişim kurabilmeleri	4.000 TL'den az (1)	40	106,50	0,54	3	0,910	-
	4.000-8.000 TL (2)	96	103,19				
	8.000-12.000 TL (3)	42	102,19				
	12.000 TL ve üstü (4)	27	98,41				
02. Okulda çalışan öğretmenlerin tecrübeli olması	4.000 TL'den az (1)	40	105,19	2,46	3	0,483	-
	4.000-8.000 TL (2)	96	100,70				
	8.000-12.000 TL (3)	42	98,07				
	12.000 TL ve üstü (4)	27	115,59				
03. Okulun yansıttığı siyasi görüş	4.000 TL'den az (1)	40	97,51	3,36	3	0,340	-
	4.000-8.000 TL (2)	96	106,46				
	8.000-12.000 TL (3)	42	109,82				
	12.000 TL ve üstü (4)	27	88,22				
04. Okulun yansıttığı dini görüş	4.000 TL'den az (1)	40	95,91	3,69	3	0,297	-
	4.000-8.000 TL (2)	96	106,50				
	8.000-12.000 TL (3)	42	110,17				
	12.000 TL ve üstü (4)	27	89,91				
05. Okulun öğretmen kadrosunun sık sık değişmemesi	4.000 TL'den az (1)	40	99,75	0,63	3	0,889	-
	4.000-8.000 TL (2)	96	101,85				
	8.000-12.000 TL (3)	42	106,10				
	12.000 TL ve üstü (4)	27	107,07				
06. Okulda tam gün çalışan sağlık personelinin olması	4.000 TL'den az (1)	40	98,05	6,26	3	0,100	-
	4.000-8.000 TL (2)	96	98,60				
	8.000-12.000 TL (3)	42	102,90				
	12.000 TL ve üstü (4)	27	126,11				
07. Genç ve dinamik öğretmenlerin fazla olması	4.000 TL'den az (1)	40	105,63	6,32	3	0,097	-
	4.000-8.000 TL (2)	96	94,95				
	8.000-12.000 TL (3)	42	105,17				
	12.000 TL ve üstü (4)	27	124,35				
08. Okulun öğretmen kadrosunun sürekli olmaması	4.000 TL'den az (1)	40	102,08	5,02	3	0,171	-
	4.000-8.000 TL (2)	96	95,57				
	8.000-12.000 TL (3)	42	112,95				
	12.000 TL ve üstü (4)	27	115,30				

* $p < .05$

Araştırmaya katılan velilerin yönetim ve akademik kadro özelliklerine ilişkin görüşlerinin, aile gelirine göre oluşan farklılaşmayı incelemek üzere yapılan non-parametrik Kruskal-Wallis H testine göre, bu boyut altında yer alan hiçbir madde veliler tarafından farklı değerlendirilmemektedir (Tablo 4.38.). Yönetim ve akademik kadro özelliklerine ilişkin maddeler araştırmaya katılan farklı gelir gruplarındaki veliler tarafından benzer şekilde değerlendirilmektedir ($p > .05$).

Tablo 4.39: Velilerin İletişim Süreçlerine İlişkin Görüşlerinin Aile Gelir Düzeyine Göre Farklılaşma Durumunu Gösteren Kruskal-Wallis H Testi Analizi Sonucu

İletişim süreçleri	Ailenin ortalama aylık geliri	Betimsel İ.		Kruskal-Wallis			A. Fark (M-W)
		n	Sıra Ort.	X ²	sd	p	
01. Okuldaki diğer veliler tarafından yapılan yorumlar	4.000 TL'den az (1)	40	101,79	0,26	3	0,968	-
	4.000-8.000 TL (2)	96	103,91				
	8.000-12.000 TL (3)	42	104,80				
	12.000 TL ve üstü (4)	27	98,76				
02. İnsanların referans olmaları	4.000 TL'den az (1)	40	105,94	1,36	3	0,715	-
	4.000-8.000 TL (2)	96	101,05				
	8.000-12.000 TL (3)	42	109,25				
	12.000 TL ve üstü (4)	27	95,85				
03. Okulun vermiş olduğu reklamlar	4.000 TL'den az (1)	40	116,93	4,73	3	0,193	-
	4.000-8.000 TL (2)	96	102,42				
	8.000-12.000 TL (3)	42	89,51				
	12.000 TL ve üstü (4)	27	105,41				
04. Öğretmenlerin iletişime açık olması	4.000 TL'den az (1)	40	95,40	1,27	3	0,735	-
	4.000-8.000 TL (2)	96	104,99				
	8.000-12.000 TL (3)	42	103,80				
	12.000 TL ve üstü (4)	27	105,93				
05. Öğretmen-veli iletişiminin kalitesi	4.000 TL'den az (1)	40	98,86	1,14	3	0,768	-
	4.000-8.000 TL (2)	96	106,36				
	8.000-12.000 TL (3)	42	100,89				
	12.000 TL ve üstü (4)	27	100,44				
06. Öğretmenlerin, velilerin istek ve taleplerini dikkate alması	4.000 TL'den az (1)	40	108,00	4,81	3	0,186	-
	4.000-8.000 TL (2)	96	108,47				
	8.000-12.000 TL (3)	42	91,80				
	12.000 TL ve üstü (4)	27	93,56				
07. Eğitim-öğretim yılı içerisinde yürütülen faaliyetlere veli katılımının sağlanması	4.000 TL'den az (1)	40	99,98	1,04	3	0,792	-
	4.000-8.000 TL (2)	96	104,76				
	8.000-12.000 TL (3)	42	106,81				
	12.000 TL ve üstü (4)	27	95,31				

* $p < .05$

Araştırmaya katılan velilerin iletişim süreçlerine ilişkin görüşlerinin, aile gelir düzeyine göre farklılaşmayı araştırmak üzere yapılan non-parameterik Kruskal-Wallis H testine göre, bu boyut altında yer alan hiçbir madde veliler tarafından farklı değerlendirilmemektedir (Tablo 4.39.). İletişim süreçlerine ilişkin maddeler araştırmaya katılan farklı gelir gruplarındaki veliler tarafından benzer şekilde değerlendirilmektedir ($p > .05$).

Tablo 4.40: Velilerin Ekonomik Kaynaklara İlişkin Görüşlerinin Aile Gelir Düzeyine Göre Farklılaşma Durumunu Gösteren Kruskal-Wallis H Testi Analizi Sonucu

Ekonomik kaynaklar	Ailenin ortalama aylık geliri	Betimsel İ.		Kruskal-Wallis			A. Fark (M-W)
		n	Sıra Ort.	X ²	sd	p	
01. Okul ücretinin aile bütçesine uygun olması	4.000 TL'den az (1)	40	121,28	22,35	3	0,000***	4 ile 1, 2, 3
	4.000-8.000 TL (2)	96	103,96				
	8.000-12.000 TL (3)	42	109,63				
	12.000 TL ve üstü (4)	27	62,20				
02. Okulun burs verme politikasının adaletli olması	4.000 TL'den az (1)	40	117,70	11,78	3	0,008**	4 ile 1, 2, 3
	4.000-8.000 TL (2)	96	101,39				
	8.000-12.000 TL (3)	42	110,27				
	12.000 TL ve üstü (4)	27	75,63				
03. Dönem içerisinde yapılan sosyal faaliyetlerin ücretsiz olması	4.000 TL'den az (1)	40	117,65	6,66	3	0,084	-
	4.000-8.000 TL (2)	96	98,05				
	8.000-12.000 TL (3)	42	110,79				
	12.000 TL ve üstü (4)	27	86,78				
04. Kitap ve kırtasiye masrafının yüksek olmaması	4.000 TL'den az (1)	40	119,85	10,04	3	0,018*	4 ile 1, 2, 3
	4.000-8.000 TL (2)	96	108,38				
	8.000-12.000 TL (3)	42	111,73				
	12.000 TL ve üstü (4)	27	80,89				

*p<.05, **p<.01, ***p<.001

Araştırmaya katılan velilerin, özel okul tercihlerini etkileyen faktörler anketinin ekonomik kaynaklara ilişkin görüşlerinin farklılaşma durumunu araştırmak üzere yapılan non-parameterik Kruskal-Wallis H testine göre aile gelirine bağlı olarak üç madde(Madde 1, 2 ve 4) için farklılaşma olduğu bulunmuştur (Tablo 4.40.). Buna göre;

Velilerin, okul ücretinin aile bütçesine uygun olmasına (Madde 1) ilişkin görüşlerinin gelire bağlı olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı bulunmuştur [$X^2_{(3)}=22,35$ ve $p<.001$]. Hangi gelir durumları arasında velilerin puanlarının araştırmak üzere yapılan post-hoc Mann-Whitney U testine göre; geliri 12.000 TL ve üstü olan veliler (Sıra Ortalaması 12.000 TL ve üstü=62,20), okul ücretinin aile bütçesine uygun olmasına diğer tüm velilerden (Sıra Ortalaması 4.000 TL'den az=121,28; Sıra Ortalaması 4.000-8.000 TL=103,96 ve Sıra Ortalaması 8.000-12.000 TL=109,63) daha az önem vermektedir.

Velilerin, okulun burs verme politikasının adaletli olmasına (Madde 2) ilişkin görüşlerinin de gelire bağlı olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı bulunmuştur [$X^2_{(3)}=11,78$ ve $p<.01$]. Yapılan post-hoc Mann-Whitney U testine göre; geliri 12.000 TL ve üstü olan veliler (Sıra Ortalaması 12.000 TL ve üstü=75,63), okulun burs verme politikasının adaletli olmasına diğer tüm velilerden (Sıra Ortalaması 4.000 TL'den

az=117,70; Sıra Ortalaması 4.000-8.000 TL=101,39 ve Sıra Ortalaması 8.000-12.000 TL=110,27) daha az önem vermektedir.

Son olarak, velilerin, kitap ve kırtasiye masrafının yüksek olmamasına (Madde 4) ilişkin görüşlerinin de gelire bağlı olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı bulunmuştur [$X^2_{(3)}=10,04$ ve $p<.05$]. Yapılan post-hoc Mann-Whitney U testine göre; geliri 12.000 TL ve üstü olan veliler (Sıra Ortalaması 12.000 TL ve üstü=75,63), kitap ve kırtasiye masrafının yüksek olmamasına diğer tüm velilerden (Sıra Ortalaması 4.000 TL'den az=117,70; Sıra Ortalaması 4.000-8.000 TL=101,39 ve Sıra Ortalaması 8.000-12.000 TL=110,27) daha az önem vermektedir.

Araştırmaya katılan velilerin, dönem içerisinde yapılan sosyal faaliyetlerin ücretsiz olmasına ilişkin görüşlerinin ise gelire bağlı olarak farklılaşmadığı görülmüştür ($p>.05$).

BEŞİNCİ BÖLÜM

TARTIŞMA VE DEĞERLENDİRME

5.1. Sonuç ve Tartışma

Araştırmaya katılan velilerin özel okul tercihlerini etkileyen faktörler anketinin okulun fiziki şartları boyutuna ilişkin düzeyleri yüksek düzeydir. Okulun fiziksel şartlarından en çok önem verdikleri ilk üç durumu ise sırasıyla, okulun temizliğe ve hijyene önem vermesi, okulun kaliteli bir güvenlik hizmetine sahip olması, okul yemekhanesinde çıkan yemeklerin sağlıklı ve lezzetli olmasıdır. Araştırmaya katılan velilerin, okulun fiziksel şartları arasında en az önem verdikleri durum okul formalarının kaliteli ve güzel olması olmuştur.

Araştırmaya katılan velilerin, okulun eğitim öğretim faaliyetleri boyutunda en çok önem verdikleri durumlar, okulun merkezi sınav başarısının yüksek olması ve okulun yabancı dil eğitiminin başarısının yüksek oluşu olmuştur. Araştırmaya katılan velilerin, okulun eğitim öğretim faaliyetleri boyutunda en az önem verdiklerini durum ise okulun kuruluş tarihinin eski olması olmuştur.

Araştırmaya katılan velilerin özel okul tercihlerini etkileyen faktörler anketinin sanatsal, sportif, sosyal ve kültürel faaliyetler boyutuna ilişkin en çok önem verdikleri ilk üç durum sırasıyla okulun öğrencilere sağladığı etüt ve kulüp faaliyetleri, okulun sosyal sorumluluk projelerine katılımı, okul içerisinde yürütülen sportif faaliyetlerdir. Araştırmaya katılan velilerin en az önem verdikleri durum ise okulun uluslararası üyeliklere sahip olmasıdır.

Araştırmaya katılan velilerin özel okul tercihlerini etkileyen faktörler anketinin yönetim ve akademik kadro özellikleri boyutuna ilişkin en çok önem verdikleri ilk üç durum sırasıyla okul yöneticilerinin, veliler ile iyi iletişim kurabilmeleri, okulun öğretmen kadrosunun sık sık değişmemesi ve okulda çalışan öğretmenlerin tecrübeli olması şeklinde bulunmuştur. Araştırmaya katılan velilerin özel okul tercihlerini etkileyen faktörler anketinin yönetim ve akademik kadro özellikleri boyutuna ilişkin en az önem verdikleri durum ise okulun yansıttığı siyasi görüş olmuştur.

Araştırmaya katılan velilerin özel okul tercihlerini etkileyen faktörler anketinin iletişim süreçleri boyutuna ilişkin en fazla önem verdikleri ilk üç durum sırasıyla öğretmen-veli iletişiminin kalitesi, öğretmenlerin iletişime açık olması, öğretmenlerin, velilerin istek ve taleplerini dikkate alması şeklinde bulunmuştur. En az önem verdikleri durum ise okulun vermiş olduğu reklamlardır.

Araştırmaya katılan velilerin özel okul tercihlerini etkileyen faktörler anketinin ekonomik süreçleri boyutuna ilişkin en fazla önem verdikleri durumun okul ücretinin aile bütçesine uygun olması olmuştur. Anketinin ekonomik süreçleri boyutuna ilişkin en az önem verdikleri durum ise dönem içerisinde yapılan sosyal faaliyetlerin ücretsiz olması olmuştur.

Velilerin, özel okul tercihine etki eden boyutlar incelendiğinde, velilerin tercihini en çok etkileyen özel okulun sahip olduğu yönetim ve akademik kadro özellikleri olmuştur. Tercih etme sebeplerini etkileyen faktörler yüksekte düşüğe doğru şöyle sıralanmaktadır: Okulun fiziki şartları, ekonomik kaynaklar, iletişim süreçleri, sanatsal, sportif, sosyal ve kültürel faaliyetler, eğitim öğretim faaliyetleridir.

Araştırmaya katılan velilerin özel okul değiştirme sebeplerinin başlıca nedeni olarak, okul çalışanları ile yaşanan iletişim problemleri olmuştur. Okul değiştirmede ortaya çıkan ikinci sebep ise okulun akademik olarak yetersizliği olmuştur. Okul değiştirmeyi gerekli kılan üçüncü sebep ise, okul ve veli kültürünün birbirine uymaması olmuştur.

Velilerin, okulun kaliteli bir güvenlik hizmetine sahip olmasına ilişkin görüşlerinin anne veya baba olmaya göre farklılaştığı ve bu farkın anneler lehine olduğu bulunmuştur.

Velilerin, okulun temizliğe ve hijyene verdiği önemi dikkate alma düzeyleri de anne veya baba olmaya göre farklılaştığı ve bu farkın anneler lehine olduğu bulunmuştur.

Velilerin, okul yemekhanesinde çıkan yemeklerin sağlıklı ve lezzetli olmasına ilişkin görüşlerinin de anne veya baba olmaya göre farklılaştığı ve bu farkın anneler lehine olduğu bulunmuştur.

Velilerin, okulun kuruluş tarihinin eski olmasına ilişkin görüşlerinin anne veya baba olmaya göre farklılaştığı ve bu farkın anneler lehine olduğu bulunmuştur.

Velilerin, okulun TEOG başarısına ilişkin görüşlerinin anne veya baba olmaya göre farklılaştığı ve bu farkın anneler lehine olduğu bulunmuştur.

Velilerin, okulun uluslararası üyeliklere sahip olmasına ilişkin görüşleri anne veya babaya göre farklılaştığı ve bu farklılaşmanın babalar lehine olduğu bulunmuştur.

Velilerin, öğretmenlerin iletişime açık olmasına ilişkin görüşlerinin anne veya baba olmaya göre farklılaştığı ve bu farkın anneler lehine olduğu bulunmuştur.

Velilerin, öğretmen-veli iletişiminin kalitesini dikkate alma düzeyleri de anne veya baba olmaya göre farklılaştığı ve bu farkın anneler lehine olduğu bulunmuştur.

Velilerin, öğretmenlerin, velilerin istek ve taleplerini dikkate almasına ilişkin görüşlerinin de anne veya baba olmaya göre farklılaştığı ve bu farkın anneler lehine olduğu bulunmuştur.

Araştırmaya katılan anneler, öğretmenlerin, velilerin istek ve taleplerini dikkate almasına babalardan daha çok önem vermektedir/dikkate almaktadır.

21-30 yaş grubundaki veliler, okulun kaliteli bir güvenlik hizmetine sahip olmasına 51 yaş ve üstündeki velilerden daha çok önem vermektedir. Velilerin, okulda çalışan öğretmenlerin tecrübeli olmasına ilişkin görüşlerinin yaşa bağlı olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı bulunmuştur. 51 yaş ve üstündeki veliler okulda çalışan öğretmenlerin tecrübeli olmasına diğer tüm velilerden daha az önem vermektedir. Velilerin, öğretmen-veli iletişiminin kalitesine ilişkin görüşlerinin yaşa bağlı olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı bulunmuştur. 21-30 yaş grubundaki veliler, öğretmen-veli iletişiminin kalitesine 41-50 yaş ile 51 yaş ve üstündeki velilerden daha çok önem vermektedir.

Ekonomik kaynaklara, eğitim-öğretim süreçlerine, sanatsal, sportif ve kültürel faaliyetlere ilişkin maddeler araştırmaya katılan farklı yaş gruplarındaki veliler tarafından benzer görüşler dile getirilmiştir.

Velilerin, okulun TEOG başarısına ilişkin görüşlerinin eğitim seviyesine göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı bulunmuştur. İlkokul/ortaokul mezunu olan veliler, okulun TEOG başarısına diğer tüm velilerden daha az önem vermektedir.

Velilerin, okulda tam gün çalışan sağlık personelinin olmasına ilişkin duruma bağlı olarak, yüksek lisans mezunu velilerin ilkokul/ortaokul mezunu velilere göre daha fazla önem verildiği görülmektedir.

İlkokul/ortaokul mezunu olan veliler, okulun burs verme politikasının adaletli olmasına, üniversite ve yüksek lisans mezunu velilerden daha az önem vermektedir.

Fiziki şartlar, sanatsal, sportif, sosyal ve kültürel faaliyetlere, yönetim ve akademik kadro özelliklerine ilişkin maddeler, araştırmaya katılan farklı gelir gruplarındaki veliler tarafından benzer şekilde değerlendirilmektedir.

Velilerin geliri 12.000 TL ve üstü olan veliler, okul ücretinin aile bütçesine uygun olmasına diğer tüm velilerden daha az önem vermektedir.

Velilerin, okulun burs verme politikasının adaletli olmasına ilişkin görüşlerinin de gelire bağlı olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı bulunmuştur. Geliri 12.000 TL ve üstü olan veliler, okulun burs verme politikasının adaletli olmasına diğer tüm velilerden daha az önem vermektedir.

Velilerin, kitap ve kırtasiye masrafının yüksek olmamasına ilişkin görüşlerinin gelire bağlı olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı bulunmuştur. Geliri 12.000 TL ve üstü olan veliler, kitap ve kırtasiye masrafının yüksek olmamasına diğer tüm velilerden daha az önem vermektedir.

Çocuğu daha önce başka bir özel okulda okumuş olan veliler, okudukları okulu değiştirme sebeplerinin başında, okul çalışanlarının iletişim problemleri, okulun akademik durumunun yetersizliği ve olanaklarının yeni okula göre daha kısıtlı olması gelmektedir.

Velilerin özel okulu tercih sebepleri incelendiğinde elde edilen bulgulara göre, velilerin en fazla önem verdikleri boyut, okulun yönetim ve akademik kadro özellikleri olmuştur. Velilerin tercih sebeplerini etkileyen en etkili madde ise, okulun temizliğe ve hijyene verdiği önem olmuştur. Çelikten (2010) tarafından yapılan çalışmada, velilerin özel okul tercih sebebini etkileyen ilk madde olarak eğitim kadrosunun deneyimli ve donanımlı olması çıkmıştır. Çelikten (2010)'a göre, velilerin özel okul tercihlerinde en dikkate aldıkları husus öğretmen kadrosu olmuştur. Elde edilen bulgular ile Çelikten (2010) tarafından yapılan çalışmada en fazla etkiye sahip madde farklılık göstermektedir. Ancak her iki çalışmada da bu bulgular yüksek puanlara sahiptir. Mermertaş (2014) tarafından yapılan çalışmaya göre, özel okul tercihlerini belirleyen en etkili madde olarak eğitim kalitesi boyutu içerisinde yer alan okulun uluslararası sınavlarda başarısının yüksek olması maddesi olmuştur.

Velilerin özel okulu tercih sebepleri incelendiğinde elde edilen bulgulara göre, velilerin en az önem verdiği faktör okul formalarının kaliteli ve güzel oluşu olmuştur. Veliler, özel okulu tercih ederken okul formalarından en az etkilendiğini söylemek mümkündür. Parlar (2010) tarafından yapılan çalışma sonucu ile elde edilen bulgular arasında paralellik olduğu görülmektedir. Parlar (2010) tarafından yapılan çalışmaya göre, velilerin özel okul tercihlerini en az düzeyde etkileyen bulgular, okulun sınavsız öğrenci alması ve okul formalarının kalitesiz olması olmuştur. Çelikten (2010) tarafından yapılan araştırma bulgularına göre, velilerin özel okul tercihlerini en az düzeyde etkileyen faktör okulun doğru bir reklam politikası olması olmuştur. Bu yönü ile Çelikten (2006) tarafından yapılan araştırmanın bu bulgusu ile elde edilen bulgular örtüşmemektedir. Okulun reklam politikası, tarafınca yapılan çalışmada velilerin kararsız kaldığı bir madde olmuştur. Çelikten (2010) tarafından yapılan çalışmada okulun sahip olduğunu reklam politikası en az düzeyde velilerin tercih sürecini etkilerken, bu çalışmada elde edilen göre velilerin ne önemli ne önemsiz dedikleri madde olmuştur. Çok önem vermemelerinin yanında hiç olmazsa olmazları arasına da almamışlardır. Çalışmada bu yönlü farklılığın olması, araştırmalarının yapıma yıllarına göre açıklanabilir. Reklamlar ve medya son zamanlarda önemini arttırarak devam etmekte ve insanların hayatlarını etkileyen bir konuma gelmektedir. Hesapçioğlu ve Nohutçu (1999) tarafından yapılan çalışmada ise, velilerin özel okul tercihini en az düzeyde etkileyen faktör, okulun maddi durumu olmuştur. Bu sonuç ile elde edilen bulgular paralellik göstermemektedir. Hesapçioğlu ve Nohutçu (1999) tarafından elde edilen bulgulara bakıldığında, maddi unsurların ortalamanın üzerinde olmasına rağmen, diğer maddeler kadar etkilemediği araştırmaya katılan veliler tarafından ifade edilmiştir. Araştırmanın 1999 yılında yapılması bu durumu etkileyen bir değişken olmuş olabilir. Kültür Koleji'nin (1993) ve Ergin'in (1993) araştırmalarında ise maddi hususların son sıralarda yer aldığı görülmektedir. Araştırmaların yapılan tarihlerinden bu yana maddi koşulların etkisinin arttığını söylemek mümkündür.

Yapılan çalışmada, veliler çocukları için özel okulu tercih ederken kesinlikle dikkate aldıkları ve yüksek düzeyde önem verdikleri faktörler aşağıda ifade edilmiştir. Okulun fiziki şartları içerisinde velilerin kesinlikle dikkate aldıkları faktörler, sınıfları fiziksel yeterliliğe sahip olması ve sınıfın dikkat çekici olması, okulun teknik alt yapısının kalitesi, okulun teknolojik gelişmelere verdiği önem,

okulun teknolojik gelişimine uygun donanıma sahip olması, okulun laboratuvar, spor salonu, kütüphane gibi sosyal tesislere sahip olması, okulun kaliteli güvenlik hizmetine sahip olması, okulun temizliğe ve hijyene verdiği önem, yemekhanede çıkan yiyeceklerin leziz ve sağlığa uygun olması faktörleridir. Fiziki şartlar boyutu ile ilgili en fazla dikkate aldıkları madde olarak okulun temizliğe ve hijyene verdiği önem olmuştur.

Velilerin iletişim süreçleri ile ilgili faktörlerden en fazla dikkate aldıkları maddeler şu şekildedir: Öğretmenlerin iletişime açık olması, öğretmen-veli iletişimin kalitesi, öğretmenlerin velilerin istek ve taleplerini dikkate alması, eğitim-öğretim yılı içerisinde yürütülen faaliyetlere veli katılımının sağlanmasıdır. İletişim süreçleri ile ilgili en fazla dikkate aldıkları madde olarak öğretmen-veli iletişimin kalitesi olmuştur.

Velilerin ekonomik kaynaklar ile ilgili faktörlerden en fazla dikkate aldıkları maddeler şu şekildedir: Okul ücretinin aile bütçesine uygun olması, okulun burs verme politikasının kaliteli olması, kitap, kırtasiye masraflarının yüksek olmamasıdır. Ekonomik kaynaklar ile ilgili en fazla dikkate alınan nokta ise okul ücretinin aile bütçesine uygun olması olmuştur. Ailenin ekonomik koşullara uygun okullara göndermesi, geçimi açısından daha kolay ve sağlıklı bir seçenektir.

Velilerin eğitim-öğretim faaliyetleri ile ilgili faktörlerden en fazla dikkate aldıkları maddeler şu şekildedir: Okulun TEOG (merkezi sınav)başarısı, okulun yabancı dildeki başarısıdır.

Velilerin sanatsal, sportif, sosyal ve kültürler faaliyetleri ile ilgili faktörlerden en fazla dikkate aldıkları madde şu şekildedir: Okulun öğrencilere sağladığı etüt ve kulüp faaliyetleridir. Bu alanda en az dikkate aldıkları madde ise, okulun uluslararası üyeliklere sahip olmasıdır.

Velilerin yönetim, akademik kadro faaliyetleri ile ilgili olarak faktörlerden en fazla dikkate aldıkları maddeler şu şekildedir: Okul yöneticilerinin veliler ile iyi iletişim kurmaları, okulda çalışan öğretmenlerin tecrübeli olması, okulun yansıttığı dini görüş, okuldaki öğretmen kadrosunun sık sık değişmemesi, genç dinamik öğretmenlerin kadroda var olması olmuştur. Bu faktörler arasında en fazla dikkat edildiği söylenen öğretmen kadrosunun sık sık değişmemesi olmuştur. Özellikle ilkökul döneminde öğretmeni ile olumlu bir bağlılık yaşayan öğrencilerin, eğitim-öğretim süreçlerinin

zarar görmemesi adına aileler tarafından bu maddenin önemi ifade edilmiştir. Sık sık eğitim kadrosu değişen bir ilkokul sürecinde, öğrencilerin eğitim-öğretim faaliyetlerinde aksamalar yaşanabilmektedir. Çelikten (2010) tarafından yapılan araştırma sonuçları incelendiğinde, velilerin özel okul tercihlerine göre en fazla dikkate aldıkları faktör eğitim kadrosunun akademik olarak deneyimli ve donanımlı olması olmuştur. Elde edilen bulgular incelendiğinde eğitim kadrosunun deneyimli ve donanımlı olması yüksek düzeyde olmasına rağmen en başta yer alan tercih sebebi olmamıştır. Çelikten (2010)'a göre ilk sırada yer alan tercih sebebi eğitim kadrosunun deneyim ve donanım olması iken, elde edilen bulgularımıza göre ilgili alanda en yüksek çıkan faktör öğretmen kadrosunun sık sık değişmemesi olmuştur. Elde edilen bulgular birbirine yakındır ancak birebir paralellik göstermemektedir. Bunun sebebi olarak özel okul bünyesinde eğitim öğretim yılı sonunda yoğun ve sık sık yaşanan öğretmen kadrosunun değişimini söyleyebiliriz. Özel okulda eğitime devam eden öğrencilerin velileri, okul idaresine öğretmen kadrosunun değişiminden kaynaklı yaşadığı sıkıntıları yoğun olarak paylaşmaktadır.

Çelikten (2010) tarafından yapılan çalışmaya bağlı olarak, okulun İngilizce eğitim kalitesi özel okul tercihinde fazlaca dikkate alınmaktadır. Bu yönü ile elde edilen bulgulara paralellik göstermektedir.

Nohutçu (1999) tarafından yapılan çalışmaya göre, okul tercihinde belirleyici ilk faktörler olarak eğitim-öğretim faaliyetlerinde hizmet verenlerin özelliklerine, ikinci öncülüğünü yabancı dil eğitimine, üçüncü öncülüğünü ise çocukların ruhsal ve fiziksel gelişimine destek olan kişilik hizmetleri olarak ifade etmiştir. Nohutçu (1999) tarafından yapılan çalışmada yönetici ve öğretmenlerin özellikleri ön plana çıkarken, bizim elde ettiğimiz bulgulara göre de okulun yönetim ve akademik kadro özellikleridir. Bu yönü ile çalışma sonuçlarının paralellik gösterdiği söylenebilir. Ergin (1993) yılında yapılan çalışmaya göre de velilerin özel okul tercihini en yüksek düzeyde etkileyen faktör öğretmen kadrosunun kalitesi olmuştur. Smedley (1995)'in yaptığı bir çalışmada özel okul tercihlerini etkileyen temel faktörün emniyet ve güvenlik olduğu ifade edilmiştir. Yapılan çalışma beklenenin aksine akademik endişelerden ziyade öğrencilerin güvenliğini temel almaktadır. Aynı çalışmada velilerin yüksek düzeyde kararlarını etkileyen diğer iki faktör ise, okulun eve yakınlığı ve daha sonra akademik faktörlerdir.

Özel okul değiştirme sebeplerine bakıldığında elde edilen bulgulara göre ilk olarak okul çalışanları ile velinin yaşadığı iletişim problemleri olmuştur. Okul değiştirmeyi gerekli kılan ikinci ve üçüncü sebep ise sırasıyla okulun akademik başarisının yetersizliği ve okul-veli kültürünün birbiri ile uyuşmaması olmuştur. Parlar (2006)'ya göre ise, velilerin özel okul değiştirme sebeplerin başında öğrencilerin akademik düzeyleri gelmiştir. Bu uyumsuzluk sebebi araştırmaların farklı tarihle yapılması ile açıklanabilir. Son yıllarda yaşanan iletişim problemleri, okul değiştirmede daha etkili bir hal almıştır.

Elde edilen bulgulara göre, öğrenci velisinin cinsiyeti ile özel okul tercihinde anlamlı farklılaşmalar vardır. Bu farklılaşmalardan biri bayan velilerin, erkek velilere nazaran okuldaki iletişim öğelerine daha fazla önem vermesi olmuştur. elikten (2010) tarafından yapılan çalışmaya göre velinin cinsiyeti ile okulun iletişim özelliği maddesi arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bayan velilere göre, okulun iyi iletişim kurabilen yöneticilere sahip olması daha önemlidir. Bu yönü ile sonuçlar paralellik göstermektedir. Uysal (2017) tarafından yapılan çalışmaya göre velilerin cinsiyeti ile özel okul tercihleri arasında anlamlı bir ilişki olmadığını ifade etmiştir. Yapılan alışma sonucunun velilerin cinsiyeti bağlamında birbirleri ile örtüşmemesi, araştırmaya katılan velilerin farklı olmasından kaynaklanabilir.

Elde edilen bulgulara göre, velilerin yaşa bağlı olarak okulun güvenlik hizmeti ve okulun bulunduğu mevkii özelliklerine göre, öğretmenlerin tecrübe durumuna göre, öğretmen veli iletişiminin kalitesine göre anlamlı farklılaşma görülmüştür. 21-30 yaş grubundaki velilerin okulun güvenlik hizmeti, okulun bulunduğu mevkii özelliklerine, öğretmenlerin tecrübeli olmasına ve öğretmen veli iletişiminin kaliteli olmasına diğer yaş grubundaki velilerden daha fazla önem vermektedir. elikten (2010) tarafından yapılan çalışmaya göre, velilerin yaşı ile okulun yansıttığı dünya görüşü, okulun verdiği reklamlar, okul kıyafetinin güzelliği faktörleri arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Araştırma sonuçlarına göre, velinin yaşı arttıkça okulun yansıttığı dünya görüşü daha fazla önem kazanmaktayken, velinin yaşı arttıkça okulun reklamları ve okul formasının güzelliği tercih faktörü olarak önemini kaybetmektedir. Parlar (2006) tarafından yapılan çalışmaya göre de, velilerin yaş grupları ile okulun yabancı dil öğretimi arasında anlamlı farklılaşma bulunmuştur. Bu farklılaşma yaşı daha büyük olan velilerin lehine olmuştur. Uysal (20107)'e göre velilerin yaşı arttıkça kültür inanç faktörlerine verdikleri önem artmaktadır. Elde

edilen bulgular ve yapılan çalışmalar karşılaştığında farklılıklar göze çarpmaktadır. Velilerin yaşları değiştikçe okuldan beklentileri ve okul tercihinde önem verdikleri faktörler sıralamasının değiştiğini söylemek mümkündür.

Velilerin Eğitim Düzeyine ve özel okul tercih sebeplerine yönelik incelemeler yapıldığında, okulun TEOG başarısı (Temel Eğitimden Orta Öğretime Geçiş Sistemi), okulun burs verme politikasının adaletli olması faktörleri arasında anlamlı bir farklılaşma vardır. Merkezi sınav başarısını ilkokul/ortaokul velileri daha çok önemserken, aynı grup okulun adaletli bir burs politikasının olmasını diğer eğitim durumlu velilere göre daha az önemsemektedir. Bu durumun açıklamasını, kişinin Eğitim Düzeyine arttıkça akademik başarıya verilen önemin azaldığı, öğrencinin sadece akademik yönden değerlendirilmemesi gerektiği farkındalığı oluşmasından kaynaklandığı söylenebilir.

Velilerin gelir seviyesine bakıldığında da, okulun aile bütçesine uygun olması, okulun burs verme politikalarının adaletli olması, kitap kırtasiye masrafının çok yüksek olmaması faktörleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Aylık geliri 12.000 TL'den fazla olan veliler bu faktörlere diğer velilere göre daha az önem vermektedir. Bu durum, geliri daha fazla olan bireylerin hayat standartlarının daha geniş ve olanaklarının daha fazla olmasından kaynaklandığını söylemek mümkündür. Gelişmiş hayat standartları içerisinde bu faktörler kendisi için problem teşkil etmemektedir.

5.2. Öneriler

Bu araştırma velilerin özel okuldan tercihlerini belirlemeye yönelik yapılan bir çalışmadır. Yapılan araştırma velilerin özel okul tercihlerini fark etmede bir rehber niteliğindedir.

5.2.1. Uygulayıcılara Yönelik Öneriler

1. Okul yöneticileri veliler ile iletişime açık olmalı ve yöneticiler iletişim noktasında uzman desteği almalıdır.
2. Okul içerisinde, merkezi sınavlara yönelik planlı ve düzenli çalışmalar yapılmalıdır.
3. Okulun içerisinde sportif, sosyal ve kültürel çalışmalar artmalı, uluslararası ve ulusal projelere öğrenciler ile katılım sağlanmalıdır.

4. Okul içerisinde çalışan öğretmenlere değer verilmeli ve öğretmen kadrosunda sabitlik sağlanmalıdır.
5. Okul içerisinde yapılan sosyal faaliyetler genel olarak ücretsiz olmalıdır.
6. Okulun güvenlik personeli alanında uzman ve eğitilmiş olmalıdır.
7. Özel ilkokullar her yıl olanaklarını geliştirmeye çalışmalı ve farklı olanaklar sunmalıdır.
8. Özel okul yöneticileri, öğretmen kadrosunu ve eğitim süreçlerini detaylıca planlamalı ve velilerin taleplerini yerine getirmeye çalışmalıdır.
9. Velilerin okul memnuniyetini artırma çalışmaları yapılmalıdır. Unutulmamalıdır ki, günümüzde insanların referansları son derece önemli bir noktaya gelmiştir.
10. Özel okullar ve özel okulda çalışan personeller, sabit kalmamalı sürekli olarak gelişime açık ve yenilikleri takip edici nitelikte olmalıdır.
11. Okulun hijyen ve temizliği, yemeklerin kalitesi gibi konuların eğitim-öğretim kadar veliler tarafından önem verildiği fark edilmeli ve gereken önem verilmelidir.

5.2.2. Araştırmacılara Yönelik Öneriler

1. Velilerin özel okul tercih sebeplerinin yanı sıra öğretmen ve velilerin okuldan beklentilerinin karşılaştırıldığı araştırma yapılabilir.
2. Milli Eğitim Bakanlığı'nın özel okullara verdiği destek, izin ve yardımlar ile velilerin beklentileri karşılaştırması yönünde nitel bir araştırma yapılabilir.
3. Özel okul tercih nedenlerinin daha iyi bir şekilde anlaşılması için özel ilkokul ve devlet ilkokul velilerinin beklentilerinin karşılaştırılması yönünde araştırma yapılabilir.
4. Farklı özel okul türlerinde eğitim öğretim gören çocukların velilerinin beklentileri karşılaştırılabilir.
5. Öğrencinin bulunduğu okul türüne göre (kreş, okul öncesi, ilkokul, ortaokul, lise, üniversite) velilerin beklentileri karşılaştırılabilir.

KAYNAKÇA

- Arslan, H., Saticı, A. ve Kuru, M. (2007). Resmi ve özel ilköğretim okullarının kültür ve etkililik düzeylerinin karşılaştırılması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 51: 371-394.
- Aslan, B. ve Yıldırım, N. (2004). Okul yöneticilerinden beklentiler. *XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı*, 6-9 Temmuz, 1-15.
- Aslan, M.S. (2016). *Özel ve devlet okullarının yönetim özelliklerine sahip olma düzeyleri*. (Yüksek Lisans Tezi). Harran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Şanlıurfa.
- Bakioğlu, A. ve Bahçeci, M. (2010). Velilerin okul imajına ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 31: 25-55.
- Banks, J., Maitre, B., Mccoy, S. ve Watson, D. (2016). Parental educational expectations of children with disabilities. *ESRI Research Series*, 50, 1-70.
- Begum, T. ve Huque A. (2016). Parents' personality and their expectations about child's development. *Universal Journal of Psychology*, 4(5): 222-227.
- Büyüköztürk, Ş. (2004). *Veri analizi el kitabı* (3. baskı). Ankara: Pegem.
- Büyüköztürk, Ş. (2007). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı* (7. baskı). Ankara: Pegem.
- Candaş, A., Akkan, B.E., Günseli, S. ve Deniz, M.B. (2011). *Devlet ilköğretim okullarında ücretsiz öğle yemeği sağlamak mümkün mü*. İstanbul: Açık Toplum Vakfı.
- Çalışkan, N. ve Ayık, A. (2015). Okul aile birliği ve velilerle iletişim. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(2): 69-82.
- Çelikten, S.B. (2010). *Özel okul velilerinin okul tercihlerini etkileyen faktörler*. (Yüksek Lisans Tezi). Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

- Duru, S. ve ögmen, S. (2017). İlkokul ve ortaokul öğrencileri ile velilerin ev ödevlerine yönelik görüşleri. *İlköğretim Online Dergisi*, 16(1): 354-365.
- Erdoğan, İ. (2004). *Eğitimde değişim yönetimi*. İkinci Basım. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Ergin, D.Y. (1993).*Özel bir kolejde yapılan imaj araştırması*.(Yayınlanmamış Rapor),İstanbul, 1993.
- http://sgb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2016_03/18024009_meb_istatistikleri_orgun_egitim_2015_2016.pdf, Erişim Tarihi: 06.06.2017.
- http://www.ozkurder.com/wp-content/uploads/2015/10/ozel_okullar_vergi_uygulamalari_sunum_2015.pdf, Erişim Tarihi: 02.06.2017.
- İlğan, A., Erdem, M., Yapar, B., Aydın, S. ve Aydemir, Ş.Ş. (2012). Veli ilgisi ve ilköğretim öğrencilerini seviye belirleme sınavlarını yordama düzeyi. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 2(2): 1-17.
- Jawlik, A.A. (2016). *Statistics from A to Z*. New Jersey, John Wiley & Sons, Inc.
- Kalaycı, Ş. (2006). *SPSS uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri* (2. baskı). Ankara: Asil.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemi: kavramlar-ilkeler-teknikler* (15. Basım) Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- Köklü, N. Büyüköztürk, Ş. (2000). *Sosyal bilimler için istatistiğe giriş*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Kültür 2000 (1993).“21. yüzyıla yaklaşırken kültür kolejinin geleceği üzerine düşünceler.*Kültür Koleji İmaj Araştırması*, İstanbul: Kültür Koleji Yayınları 3.
- Leech, N.L. (2005). *SPSS for Intermediate Statistics: Use and Interpretation*. London: Lawrance Erlbaum Associates Publishers.
- Mermertaş, M.F. (2014).*Özel eğitim kurumlarının tercih nedenleri ile öğrencilerin memnuniyeti arasındaki ilişki: Şırnak örneği*.(Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi). Türk Hava Kurumu Üniversitesi.

- Nartgün, Ş. ve Kaya, A. (2016). Özel okul velilerin beklentileri doğrultusunda okul imajı oluşturma. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5 (2), 153-167.
- Nohutçu,A. (1999).*Velilerin özel okul tercihlerini etkileyen faktörler ve özel okulların reklam stratejileri*.(Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- O'Donnell, C. (2014). Impact of parental expectations on education and employment outcomes. *Virginia Policy Review*, 14-22.
- Özdamar, K. (2004). *Paket Programlar ile İstatistiksel veri Analizi (Çok Değişkenli Analizler)* (5. baskı). Eskişehir: Kaan.
- Parlar, H. (2006). *Velilerin özel okul tercihlerini etkileyen faktörler ve özel okulların durumu*.(Yüksek Lisans Tezi). Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Parlar, H. (2012). Özel okullarda özel okul sahiplerinin ve üst düzey yöneticilerinin güçlendirilmiş bir iş çevresi yaratmaya ne kadar istekli ve hazır olduklarının tespitine ilişkin bir araştırma. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(21): 127-146.
- Sayhan, S. (2011). Yabancı özel okullar. *Sosyoloji Konferansları*, 24, 117-121.
- Sipahi, B., Yurtkoru, E. S., ve Çinko, M. (2006). *Sosyal bilimlerde SPSS'le veri analizi*. İstanbul: Beta.
- Smedley, D. (1995). Marketing secondary schools to parents-some lesson from the research on parental choice.*Education Manegement and Adminisration*, 23: 2-8.
- Subaşı, B. ve Dinler, A. (2003). *Dünyada ve Türkiye'de özel okullar*. İstanbul: İstanbul Ticaret Odası Yayını.
- Sünbül, A.M. ve Yavuz, M. (2004). İlköğretim okulu öğretmen ve velilerin veli toplantıları hakkındaki görüş ve beklentilerinin karşılaştırmalı olarak incelenmesi. *XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı*, 6-9 Temmuz, 1-15.

- Şad, S.S. ve Gürbüzürk, O. (2013). İlköğretim birinci kademe velilerinin çocuklarına eğitime katılım düzeyleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, 13(2): 993-1011.
- Tanrıkulu, E. ve Turhan, B. (2012). *Özel okullar vergi uygulamaları*. FK Yeminli Mali Müşavirlik Yayınları El Kitapçığı.
- Türnüklü, A., Şahin, İ. ve Öztürk, N. (2002). İlköğretim okullarında öğrenci öğretmen okul yöneticisi ve velilerin çatışma çözüm stratejileri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 32: 574-597.
- Uygun, S. (2003). Türkiye’de dünden bugüne özel okullara bir bakış. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 36(1-2): 107-120.
- Ünal, S., Öztürk, M. ve Gürdal, A. (2000). İlköğretim okullarının bina standartlarına uygunluğu. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7: 74-79.
- Williams Shanks, T.R. ve Destin, M. (2009). Parental expectations and educational outcomes for young African American adults. *Race Social Problems Journal*, 1: 27-35.
- Yavuz, Y. ve Yılmaz, E. (2012). Resmi ve özel ilköğretim okullarının okul kültürü üzerine öğretmen ve öğrenci görüşleri. *International Journal of New Trends in Arts Sports & Science Education*, 1(3): 76-90.
- Yılmaz, K. (2005). İlköğretim okulu öğrencilerinin okul yaşamının niteliğine ilişkin görüşleri. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(1): 1-13.

ÖZGEÇMİŞ

- 2007 Dayı Karacabey Anadolu Lisesi
- 2014 Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi
İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı
- 2014 İlim Yayma Vakfı İrfan Okulları- Madenler Kampüsü Sınıf Öğretmenliği
- 2016 İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim
Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans Programı
- 2018 Karçıçeği İlkokulu'nda Sınıf Öğretmeni

İLETİŞİM BİLGİLERİ

İletişim Bilgileri: 0534 064 56 13

EKLER

FORM 1 KİŞİSEL TANIMA FORMU

Sayın anne ve babalar, özel okullar ile ilgili hazırlanan yüksek lisans tez çalışmasına temel oluşturacak bilgileri tespit etmek amacıyla, İlkokul Sürecinde “Özel Okul Tercih Nedenlerini Belirleme Anketi” oluşturulmuştur. Bu ankete vereceğiniz cevaplar çalışma dışında hiçbir amaçla kullanılmayacaktır.

Kişisel tanıma formu ve 41 maddeden oluşan anket aşağıda verilmiştir. Anket yaklaşık olarak 15 dakika sürmektedir. Bu maddelere katılma derecenizi işaretlemenizi rica ederim. Katkılarınızdan dolayı teşekkür ederim.

1) Anketi dolduranın yakınlığı

- a) Anne
- b) Baba

2) Anketi dolduran yakının yaşı

- a) 21-30
- b) 31-40
- c) 41-50
- d) 51 ve üzeri

3) Anketi dolduran yakının Eğitim Düzeyine

- a) Okur-yazar
- b) İlkokul mezunu
- c) Ortaokul mezunu
- d) Lise mezunu
- e) Yüksekokul- üniversite mezunu
- f) Lisans üstü mezunu

4) Ailenin ortalama aylık geliri

- a) 4.000 TL'den az
- b) 4.000-8.000 TL arası
- c) 8.000- 12.000 TL arası
- d) 12.000 TL ve üzeri

5) Özel okula devam eden çocuk sayınız

- a) 1
- b) 2
- c) 3 ve üzeri

6) İlkokulda özel okula devam eden çocuğunuzun cinsiyeti

- a) Kız
- b) Erkek

7) Öğrencinin velilerinden herhangi birisi özel okulda okudu mu?

- a) Evet
- b) Hayır

8) Çocuğunuz daha önce başka biz özel okulda okudu mu?

- a)Evet
- b) Hayır

Cevabınız “evet” ise 9. soruyu doldurunuz, cevabınız “hayır” ise arka sayfaya geçiniz.

9) Çocuğunuzun daha önceki özel okulu değiştirme sebebiniz

- a) Okulun akademik durumunun yetersizliği
- b) Okulun fiziki şartlarının yetersizliği
- c) Şimdi devam ettiği okulun daha iyi olanaklara sahip olması
- d) Öğrencinin başarısızlığı
- e) Okul ve veli kültürünün birbirine uymaması
- f) Maddi sebepler

FORM 2: İlkokul Velilerinin Özel Okul Tercihlerini Etkileyen Faktörler Anketi

MADDELER	Hiç Dikkate Almam	Dikkate almam	Kararsızım	Dikkate Alırım	Kesinlikle Dikkate Alırım
<i>Okulun Fiziki Şartları</i>					
Okulun bulunduğu ilçe/semte mevki özellikleri					
Sınıfların fiziksel yeterliliği ve dikkat çekici olması					
Okulun teknik altyapısının (elektrik, ısıtma vb) kalitesi					
Okulun teknolojik gelişmelere verdiği önem					
Okulun teknolojik gelişmelere uygun donanıma sahip olması					
Okulun laboratuvar, kütüphane, spor salonu, havuz gibi sosyal tesislere sahip olma durumu					
Okulun kaliteli bir güvenlik hizmetine sahip olması					
Okulun temizliğe ve hijyene verdiği önem					
Okul yemekhanesinde çıkan yemeklerin sağlıklı ve lezzetli olması					
Okulun ulaşım hizmetlerinin kalitesi					
Okul formalarının kaliteli ve güzel olması					
Okul binasının yeni olması					
<i>Eğitim- Öğretim Faaliyetleri</i>					
Okulun kuruluş tarihinin eski olması					
Okulun TEOG başarısı					
Okulun yabancı dil eğitiminin başarısı					
Okul içerisinde yürütülen rehberlik çalışmaları					
Günlük verilen ödev miktarı					
<i>Sanatsal, Sportif, Sosyal ve Kültürel Faaliyetler</i>					
Okul içerisinde yürütülen rehberlik çalışmaları					
Okulun uluslararası üyeliklere sahip olması					
Okul içerisinde yürütülen sanatsal faaliyetler					
Okul içerisinde yürütülen spor faaliyetleri					
Okulun sosyal sorumluluk projelerine katılımı					
Okulun öğrencilere sağladığı etüt ve kulüp faaliyetleri					

MADDELER	Hiç Dikkate Almam	Dikkate almam	Kararsızım	Dikkate Alırım	Kesinlikle Dikkate Alırım
<i>Yönetim ve Akademik Kadro Özellikleri</i>					
Okul yöneticilerinin, veliler ile iyi iletişim kurabilmeleri					
Okulda çalışan öğretmenlerin tecrübeli olması					
Okulun yansıttığı siyasi görüş					
Okulun yansıttığı dini görüş					
Okulun öğretmen kadrosunun sık sık değişmemesi					
Okulda tam gün çalışan sağlık personelinin olması					
Genç ve dinamik öğretmenlerin fazla olması					
Okulun öğretmen kadrosunun sürekli olmaması					
<i>İletişim Süreçleri</i>					
Okuldaki diğer veliler tarafından yapılan yorumlar					
İnsanların referans olmaları					
Okulun vermiş olduğu reklamlar					
Öğretmenlerin iletişime açık olması					
Öğretmen-veli iletişiminin kalitesi					
Öğretmenlerin, velilerin istek ve taleplerini dikkate alması					
Eğitim-öğretim yılı içerisinde yürütülen faaliyetlere veli katılımının (görüş alma, görev verme, geri bildirim isteme gibi) sağlanması					
<i>Ekonomik Kaynaklar</i>					
Okul ücretinin aile bütçesine uygun olması					
Okulun burs verme politikasının adaletli olması					
Dönem içerisinde yapılan sosyal faaliyetlerin (gezi, piknik, seminer vb) ücretsiz olması					
Kitap ve kırtasiye masrafının yüksek olmaması					